ԱՒԵՏԱԲԵՐ

ՈՒՄՈՒՐԸ ՏԻՆԻՅԷ,
'ԻԼՄԻՅԷ, ՊԷՅԹԻՅԷ ՎԷ ՍԻՅԱՍԻՅԷՅԷ ՏԱ'ԻՐ ՂԱԶԷԹԱ ՏԸՐ

The Weekly **AVEDAPER**, American Bible House, Constantinople.

ՃԻԼՏ 51. ԻՍԹԱՆՊՕԼ, ՄԱՐՏ 7, 1908. Ն° 10

ՍԱՀԻՊ Ի ԻՄԹԻՅԱԶ
Ճ. Ք. ԿՐԻՆ

ՄԻՒ'ԷԼԼԻՖ
Հ. Մ. ԱԼԷՆ

ՄԷՎԱՏՏԸ ՄՈՒՆՏԷՐԻՃԷ

ՊԷՆՏԻ ՄԱԽՍՈՒՍԼԱՐ
Թէլէփաթհի եախօտ ինթիգալը էֆքեար ու հիսսիյաթ
Միադաւանլըգտան Քրիստոսա իման
Սէնի պիր կալիլէու
ՏԷՐՈՒՆԻ ՀԱՅԱԹ
ՀԱՅԱԹ ԹԱՍՎԻՐԼԷՐԻ
Էլէմ չէքէն պիր քիմսէնին հիքեայէսի
Քիւչիւք չօճուղըն իմանը
ՖԷՆՆԻՅԱԹ
Ինսան վէ ալէմ ի նէպաթաթ — ՓՐՕՖ. Յ. Յ. ՄԱՆԻՍԱՃԵԱՆ
ՄՈՒՀԱՐՐԷՐԱԹ
Վալիտէլէրէ մէքթուպ — ՄԻՍԻՍ ՏԱՏ
Էտէպիյաթ վէ Ք. Մուգատտէս — ՎԵՐ. ԿԱՐԱՊԵՏ ՅԱՐՈՒԹԻՒՆԵԱՆ
Էյի պիր գատըն
Զուրրա'ա պիր գաչ սէօզ — ԳԱՐԵԳԻՆ ԷՖ. Գ. ԳՐԻԳՈՐԵԱՆ
Նէվճիվան — ՏՕՔ. Լ. Ա. ՊԷՆՔՍ
ԻՆՃԻԼԻ ՔԻԼԻՍԷԼԷՐ
ԽՐԻՍԹԻՅԱՆ ՔԻԼԻՍԷԼԷՐ
Ք. ՄՈՒԳ. ՄԻԹԱԼԱ'ԱՍԸ
ՇՈՒ'ՈՒՆԱԹ Ը ՍԻՅԱՍԻՅԷ

Ա. Յ. ՊՕՅԱՃԵԱՆ ՄԱԹՊԱ'ԱՍԸ
ՖԻՆՃԱՆՃԸԼԱՐ ՅՕՔՈՒՇՈՒ

اوه‌داپر هفته‌لق غزته — درسعادتده بایبل هاوسده

ՇԷՐԱ՛ԻԹ

Սենէլիյի 30 Ղրշ.
Ամերիգա իչին 1.50 Տօլ.
Ինկիլթերրա ,, 6 շիլին
Մէմ. սաիրէ ,, 7.75 Ֆր.

Էլտէն նուսխէսի 30 փր.

Իʻլանաթ գըյմէթլերի մուʻթէտիլ

ԱՒԵՏԱԲԵՐ

ԷՐՄԷՆԻՃԷ
ՎԷ ԷՐՄ. ՀՈՒՐՈՒՖԱԹԸ ԻԼԷ ԹԻՒՐՔՃԷ
ՀԱՖԹԱԼԸԳ ՂԱԶԷԹԱ
(ԱՆԿԷԼԻԱՖՈՐՈՍ)
ՐՈՒՄԻ ՀՈՒՐՈՒՖԱԹԸ ԻԼԷ ԹԻՒՐՔՃԷ
Միւʻհէյյիր՝ Հ. Մ. Ալէն
Պայպըլ Հաուզ, Իսթանպօլ
Տէր ի Սաʻատէթ, Թիւրքիա

THE AVEDAPER

(ANGELIAPHOROS)

A WEEKLY PAPER
PUBLISHED IN
ARMENIAN, ARMENO-TURKISH, AND GRECO-TURKISH
EDITOR HERBERT M. ALLEN
Offices: American Bible House
Stamboul, Cons/ple, Turkey

TERMS

An. Subscrip.	Ps. 30
U. S. A.	$1.50
England	Shils. 6.—
Other countries	Frs. 7 75

Single Copy 50 Paras

[Advertising rates on application

ԱՒԵՏԱՐԵՐ

ՈՒՄՈՒՐԸ ՏԻՆԻՑԷ,

'ԻԼՄԻՑԷ, ՊԷՅԹԻՑԷ ՎԷ ՍԻՅԱՍԻՅԷՅԷ ՏԱ'ԻՐ ՂԱԶԷԹԱ ՏԸՐ

The Weekly **AVEDAPER**, American Bible House, Constantinople.

ՀԻԼՏ 51. ԻՍԹԱՆՊՈԼ, ՄԱՐՏ 7, 1908 Ն՝ 10

ՍԱՀԻՊ Ի ԻՄԹԻՑԱԶ Հ. Ք. ԿՐԻՆ — ՄԻԻ'ԷԼԼԻՖ Հ. Մ. ԱԼԷՆ

ՊԷՆՏ Ի ՄԱԽՍՈՒՍԱՐ

ԹԷԼԷՓԱԹՀԻ* ԵԱԽՕՏ ԻՆԹԻԳԱԼ Ը ԷՖԲԵԱՐ ՈՒ ՀԻՍՍԻՑԱԹ

Ց. Գ. Գ.

ՏՕՍԹԼԱԲԸՄԸԶՏԱՆ պիրիսի քէնտինին տրա սը-բա զայիպտէ պուլունան տօսթլարընա տա՛իր տէրունինտէ խօշ եսխօտ նախօշ հիսսիյաթ տույ-տըղընը, վէ չօգ կէչմէղտէն օլ հիսսիյաթին թէհագ-ուդ էթտիյինի զիքր իլէ պու հալին նէ սուրէթ-տէ թէֆսիր ու իզահ օլունմադ կէրէք իտիյինի պիզտէն սու՞ալ էթմիշ տիր։ Պու եաղընլարատա Պրուսատան Դ. Քալանթարեանց էֆ. Բէ-ղանդէ-ռատա իքի պէնտ նէյր էտէրէք, զայիպտէ օլանլա-րըն էֆքեար, հիսսիյաթ վէ իճրա՝աթլարընը պիտմէքլիյէ տա՛իր պա՛զը միսալլար զիքր էթմիշ, վէ պու հալլարին քէնտինէ թէֆսիր ու իզահընը վէրմէյէ դայդըշմըշ տըր. (Բէ-ղանդէ՝ թիւ 3443, 3441։) Միւսամիլէյին մէյսանա դօյսըղը նաղարիյէ չունատան 'իպարէթ տիր, կէօյա քի պիր տաէմատ բուհրն իւչ գուվվէթլերի, եա՝նի հիսս, 'ադլ վէ ի-բատէթ՝ թէսիղ թէլէֆօն միսիլիւ պէյն իլէ 'ա-սասպէլերին ճիւզլերինի իհթիզազ էթտիրիր (տիթ-րէտիր) վէ պու իհթիզազ պէյնատէն զէմինէ կէչէ-րէք, օրատան զայիպտէ օլան քիմսէնին պէյն վէ 'ասասպէ ճիւզլերինէ նազլ օլունուր, վէ օլ տաէմին տէ պէյն զէրրելերի 'ամնի սուրէթտէ իհթիզազ էթտիյինատէն, պու իքինճի տաէմ տասի պիրինճի տաէմին էֆքեար ու՞ հիսսիյաթընը պիլիր վէ տույար։

*Թէլէզրաֆ վէ թէլէֆօն կիպի մէզքիւր թա՛պիր տասի Եունանիճէատէն ասլ օլունմըշ օլուպ, ու-զատան տույմադ, եախօտ ուզաղա հիսսիյաթ նազլ էթմէք մա՛նասընատա տըր։

Բէզպիք Յովհ. էֆ. Դազանճեան տասի Աբէ-ելեան Մամուլատա (1908 թիւ 6) «Հաղորդակցու-թիւն Անդէնի հետ» սէրլէվհալը պիր պէնտ նէյր էտիպ, եաղընատա վէֆատ էթմիշ օլան քիմսէլերին բուհրաբը իլէ դէրէճէ թէսմիյէ օլունան հէսատա քիմսէլէր մա՛րիֆէթիյլէ միւլադաթ էթմէք մէս՞էլէ-սինէ տա՛իր Էվրօփա վէ Ամերիկատա իճրա էտի-լէն պա՛զը թէհարրիյաթ հագգընատա մա՛լիւմաթ վէրմիշ տիր։

Դայիպտէ օլան քիմսէլերին, հաթթա էօրմիւշ օ-լան քիմսէլերին էֆքեար վէ հիսսիյաթընա վէ թութարզլարը իշլերէ պիր հիսս ի տէրունի իլէ վազըֆ օլարզլարընը իտա՛ա էտէն քիմսէլէր թա զատամ վազթլարատան պէրու պուլունմուշ տըր։ Փութփէրէսթ Բեահինլերին քէնտի իլահլարընատան ալարզլարը իլհամաթին նիշէսի պիլա չիւպէհ պու նէվ՛ատէն իտի։ Հաթթա կէչէն 'ասրատա Ֆրանսատա Մէղդէրլիլեր, Ինգիլթէրրա վէ Ամերիկատա Սէլէր-էլ-էլիլեր վէ Բրէսլը Սայէնլիլեր պու խու-սուսատա էվէյի զարիպ իտա՛ալարատա պուլունաը-լար։ Լաքին 'ալիմլեր պու վազը՛ալարը տասի 'իլմ ի միւթալա՛այա մա՛բուզ զըլարագ, եվվելա, պու տէնիլէնէր հագիգաթ մը տըր, պունլար ալատա-մադ եա ալատամադ նէթիճէսի օլմայըպ, էմր ի վա-զը՛լա՞ր մը տըր. Սանիյէն, պունլար հագիգաթ օլարզլարը տերէճէտ անլերին սէպէպլերի նէ՞ տիր, նէ՞ զավա՛իտ թա՛պլ տիրլէր տէյիւ անլերի թէհարրի էթմէյէ պաշլատըլար։ Նիհայէթ 1882 տէ Փրոֆ. Պարէթին թէշվիզիյէ Լօնարատա «Սօսայէթ Ցոր Փսայէխ Բէ-ըրչ» իսմիյէ պիր ճէմ՛իյէթի ի թէն-նիյէ թէ՞սիս էտիլտի։ Պու ճէմ՛իյէթին մադսէտի պու նէվ՛ վազը՛ալարը ճէմ՛ էթմէք, վէ քէնտիլէր

Բէզպիք Յովհ. էֆ. Դազանճեան տասի Աբէ-ելեան Մամուլատա (1908 թիւ 6) «Հաղորդակցու-թիւն Անդէնի հետ» սէրլէվհալը պիր պէնտ նէյր էտիպ, եաղընատա վէֆատ էթմիշ օլան քիմսէլերին բուհրաբը իլէ դէրէճէ թէսմիյէ օլունան հէսատա քիմսէլէր մա՛րիֆէթիյլէ միւլադաթ էթմէք մէս՞էլէ-սինէ տա՛իր Էվրօփա վէ Ամերիկատա իճրա էտի-լէն պա՛զը թէհարրիյաթ հագգընատա մա՛լիւմաթ վէրմիշ տիր։

Դայիպտէ օլան քիմսէլերին, հաթթա էօրմիւշ օ-լան քիմսէլերին էֆքեար վէ հիսսիյաթընա վէ թութարզլարը իշլերէ պիր հիսս ի տէրունի իլէ վազըֆ օլարզլարընը իտա՛ա էտէն քիմսէլէր թա զատամ վազթլարատան պէրու պուլունմուշ տըր։ Փութփէրէսթ Բեահինլերին քէնտի իլահլարընատան ալարզլարը իլհամաթին նիշէսի պիլա չիւպէհ պու նէվ՛ատէն իտի։ Հաթթա կէչէն 'ասրատա Ֆրանսատա Մէղդէրլիլեր, Ինգիլթէրրա վէ Ամերիկատա Սէլէր-էլ-էլիլեր վէ Բրէսլը Սայէնլիլեր պու խու-սուսատա էվէյի զարիպ իտա՛ալարատա պուլունաը-լար։ Լաքին 'ալիմլեր պու վազը՛ալարը տասի 'իլմ ի միւթալա՛այա մա՛բուզ զըլարագ, եվվելա, պու տէնիլէնէր հագիգաթ մը տըր, պունլար ալատա-մադ եա ալատամադ նէթիճէսի օլմայըպ, էմր ի վա-զը՛լա՞ր մը տըր. Սանիյէն, պունլար հագիգաթ օլարզլարը տերէճէտ անլերին սէպէպլերի նէ՞ տիր, նէ՞ զավա՛իտ թա՛պլ տիրլէր տէյիւ անլերի թէհարրի էթմէյէ պաշլատըլար։ Նիհայէթ 1882 տէ Փրոֆ. Պարէթին թէշվիզիյէ Լօնարատա «Սօսայէթ Ցոր Փսայէխ Բէ-ըրչ» իսմիյէ պիր ճէմ՛իյէթի ի թէն-նիյէ թէ՞սիս էտիլտի։ Պու ճէմ՛իյէթին մադսէտի պու նէվ՛ վազը՛ալարը ճէմ՛ էթմէք, վէ քէնտիլէր

պու խուսուստա չօխտան ֆէննի թէճրիպէլէր իճրա էթմէք, վէ օլ վագը'ալարը 'իլմի ուսուլլարա հասրէթմէն կէչիրէրէք, մէս'էլէնին քիւնհիւնէ վագըֆ օլմագ, վէ վուգու'աթը մէզքիւրէյի 'իլմ նօգթա ի նազարընտան թէֆսիր ու իզահ էթմէյ գավա'իտինի պուլմագ իտի: Պու ճէմիյէթին չօգ մահալլարտա չի'պէլէրի պուլունուպ, 24 ա'զասըն 'իպարէթ պիր մէճլիս վասըթասըյլա իտարէ օլունուր: Պունլար այտա պիր իճթիմա' էտիպ, թէհարրիյաթըն նէթիճէսինի սըրֆ պու մագսատ թախսիս էտիլմիշ օլան պիր ճէրիտէ ի մէվգութէ իլէ նէշր էտէրլէր: Ճէմ'իյէթին 1902տէ 1,400 ա'զասը վար իտի, վէ րիյասէթտէ Մր. Պալֆուր, Փրօֆ. Ճէյմս, Սըր Օլիվըր Ճ. Լաճ կիպի մէշհուր զաթլար պուլունմուշ տըրլար: Պիր աէֆ'ա պու ճէմիյէթ չէօյլէ պիր սիւ'ալ հազըր էտիպ, անը չօգ քիմսէլէրէ կէօնտէրտի, եա'նի «Սէն քէնտինտէն այըգ վէ ույանըգ պուլունտըղընա էմին օլտըղըն պիր վագըթտա վէ սէնին զաննընճա խարիճի եա մատտի պիր սէպէպ նէթիճէսի օլմայարագ հիչ պէրըագ պիր նէսնէ կէօրմէքլիյին, եա ճանլը, ճանսըզ պիր նէսնէնին սանա տօգունտուղունու տույմատըղըն, եախօտ պիր սէսա իշիթմէքլիյին վուգու' պուլմը՞շ մը տըր:» Պու սիւ'ալա 17,000 ճէվապ ալտըլար, վէ պու ճէվապլարտան 1,684 ի սուպութի, վէ պագըյը մէնֆի իտիլէր, վէ պու սուպութի ճէվապլարըն 655 ի էրքէքլէրտէն վէ 1,029ը գատընլարտան իտի:

Վէ լաքին պու մէս'էլէնին թէհարրիսինի միւշքիլ գըլան նէչէ խուսուսլար վար տըր. Էզճիւմլէ ատէմլէր խայէլլէրի օլմայարագ միւպալաղա էտիյօրլար, եա թէֆթիշտէ լազըմ կէլէն իհթիյաթ իճրա էտիլէմէյօր, պա'զըլարը տա Հօքուս-Փօքուս թա'պիր օլունան ֆէվգիւլ'ատէ գուվվէթլի հիսսէ մալիք օլտըգլարը հալտա, պու հալ պիլա վասըթա հիսս էթմէքլիքլէ գարըշտըրըյօր, վէ եախօտ իմա'ալ թարիգիյլէ իխթար էտիլէն, եախօտ թէսատիւֆէն մուվաֆըգ կէլէն ֆիքիրլէր ինթիգալ ը հիսսիյաթ ատըյլէ եանլըշ թէֆսիր էտիլիյօրլար: Հաթթա պու սըրատա պիր չօգ տէսիսէլէր իրթիքեապ էտիլմիշ տիրլէր: Պա'զըլար պիր գաչ գուրուշ գազանմագ իչիւն, պա'զըլար քէնտի խայի'ալլարընը իսպութմէք իչիւն, եախօտ սա'իր էսպապ մուճիպլէրտէն հիլէ վէ տէսիսէլէր էթմիշլէր տիր: Պու խուսուստա էն մէշհուր Medium Միսիս Փայփըր նամ գատըն օլմուշ տըր: Մէրգումէ՝ հէսապ պիր Medium մագամընտա սէնէլէրճէ պիր միւտաէթ մէշհուր փրօֆէսօրլարա գա"իլտէ օլան եախօտ եագընտա վէֆաթ էթմիշ օլան քիմսէլէրտէն անլէրին միւթալա'աթ վէ հիսսիյաթընա տա"իր մա'լիւմաթ վէրիր իտի: Լաքին սօնրա անլաշըլտը քի օ՝ նէչէ սըրալարտա պու քիմսէլէրի իղֆալ էթմիշ տիր:

Պու միսիլլիւ նէչէ միւշքիլաթ սէպէպինտէն ճէմ'իյէթ ի մէզքիւրէ 26 սէնէլիք պու ուզուն միւտաէթ զարֆընտա իշպու Թէլէփաթհի, եա'նի ինթիգալ ը հիսսիյաթ պապընտա գանա'աթպախշ նէթիճէլէր էլտէ էտէմէմիշ տիր: Վագըա 'իլմ ի րուհ ը ինսան տա"իրէսինտէ, պէրրագ իթթիլա' ը տէրունի տա"իրէսինէ տիւշմէյէն րուհի հալլէր, րիւյա, սիւնի'ի ույգու վէ էմսալի հալլարճա պա'զը մուհիմ իշլէր կէօրմիւշ տիր, վէ պա'զը եանլըշ էֆքեար վէ ի'թիգատլարը աէֆ' ու իզալէ էթմէքլէ պէրապէր պա'զը զարիֆ վագը'ալար տա գայտ էյլէմիշ տիր, մէս. ուզագտա վուգու' պուլան վագը'ալարա 'ալագատար օլան զէլալէթ ի հիսս (hullucination), եախօտ պիր քիմսէնին էօլմէսի իլէ ուզագտա օլան սա"իր պիր քիմսէյէ 'այնի վագթտա պիր սուրէթ կէօրիւնմէսի արասընտա պիր միւնասէպէթ պուլունմասը, ուզագտա պուլունան պիր քիմսէյէ սիւնի'ի ույգու իլգա էթմէք վէ սա"իրէ: Եինէ տէ պու խուսուսլարտա 'իլմին սօն նէթիճէսի չէօյլէ իֆատէ օլունուր. «Պիր վագը'ա իլէ անը իխթար էտէն հալլար արասընտա միւսպէթ 'ալագա պուլունտուղունը կէօսթէրէն մուգայյէտ վագը'ալար նիսպէթէն փէք ազ տըրլար:» Վէ «Հիւքմլէրի պու խուսուստա էհէմմիյէթ ի քիւլլիյէյի հա"իզ օլան չօգ զաթլարըն էֆքեարընճա, թօփլանըլան տէլիլլէր Թէլէփաթհի նազարիյէսինի գըսմէն պիլէ թէյիտիյէ քեաֆի տէյիլ տիրլէր:»* Պու խուսուստա պիզիմ սապըգ մու'ալլիմիմիզ վէ Եէյլ տարիւլֆիւնունընտա 'իլմ ի րուհի տար ուլ իսթիհզարը միւտիրի վէ Միւճէրրէպ 'իլմ ի րուհ ը ինսան մու'ալլիմի Փրօֆ. Սքրիփչըրըն պու եագընլարտա եազտըղը պիր պէնտտէն աթի իզ ղիքըր չայան ը տիգգաթ ֆըգրէյի իգթիպաս էտէր իզ.

Միւմաիլէյհ պինլէրճէ փրօֆէսօրլարըն Թէլէփաթհիյէ ինանմատըղընը, վէ Պօխ, Վիրխօվ Րէօնթկէն, վէ Պէրինկ միսիլլիւ զաթլարըն պու ինանմայանլար արասընտա պուլունտըղընը, վէ պու պինլէր արասընտա ինանան պէլքի 10 տանէ պուլունսա տա պունլար իչինտէ հիչ պիր մէշհուր Ալման եա հիչ պիր մէշհուր Ֆրանսըզ փրօֆէսօր պուլունմատըղընը իտտի'ա էտէրէք քէլամընա շու սուրէթլէ տէվամ էտիյօր.

* The International Encyclopedeia, ճիլտ 16. սահ. 506:

Ցէվգիւ'ատէ պիր գուվվէթ իլէ վագը'ալարը փէ-
չինատէն խապէր վէրմէք, բուհանի պատար իլէ ուղղա-
ատան նէտնէլերի կէօրմէք մէս"էլէլերի վէ սա"իրէ ֆիլ-
վագը' չիմաի ատէմլէրին հալինէ գալգըշըգարը
պիլճիւմլէ մէս"էլէլերատէն ղիյատէ թէհարրիյի տէյին
մէս"էլէլեր տիրլեր։ Լաքին հագիգաթ ը հալատ
մէղքիւր մէս"էլէլեր եկէ ալընմըշ, ուղուրլարընա
փարալար սարֆ օլունմըշ, Փոյէ+էէ Ընըրլ նամ
ճէմ'իյէթ ի ֆէնինիյէ 25 սէնէտէն պէրու պիւթիւն
գուվվէթիյլէ չալըշմըշ, ճիպալեր իլէ բաւիորթլար
նէչր էթմիշ տիր։ Նէթիճէսի։ Նէթիճէսի քիւլլիյէն
մէնֆի օլմուշ, վէ մէվզու' ը պահատ 'ալագատար օ-
լան պիր թէք էմր ի վագը' իսպաթ էտիլմէմիշ
տիր։ Շու անատ պէօյլէ պիր վագը'անընն ճիւզ'ի
պիր կէօլկէսինի պիլէ իսպաթ էտէն պիր ատէմ
պուլունատ անընն իչիւն ֆրչըլար տօլուսը լիրալար
հազրը տըր։ Կէօսթէր պանա պիր քիմսէ քի, պօր-
սատա էոնամընն գալգաճազընը հիսս ի տերունի ի-
լէ փէչինատէն խապէր վէրէպիլսին, եարընն սապահա
դալմազ անը եիւզլերճէ միկեօնլար լիրա սահիպի
եարար ըմ։ Թըրնագ օգուլյարագ ուղղատաքի
վագը'ալարը կէօրէպիլէն քիմսէ էքմէյի իչիւն իչլէ-
մէյէ մէճբուր օլմազ։ Էկեր Թելեփաթիի, եա'նի
ուղղատան ֆիքր իլհագ էթմէքլիյին, էն տագիդ
խուրտէպլինլէ կէօրիւլէճէք տէրէճէտ ճիւզ'ի պիր
էսասը օլա իսի, պու չէյ Թելեղրաֆի, Թելեֆօն,
հաթթա փօսթա խատրէսի իլէ ըէգատպէթէ կիրէ-
ճէք պիր թիճարէթ մէս"էլէսի օլուր իսի։»

Վէլհասրլ 'իլմին տահա պու նէվ' հալարը
քեամիլէն անլամըշ եա թէֆսիր ու իղահընը վեր-
միշ օլարընա միւթմէ"ին օլմատարը պիր սըրատա,
պիրիմ գալգըշ տա պունդարը պէյնին զէրրեբէլերի
իհթիզազաթընընն ղէմինէ վէ անատէն սա"իր պէյն-
լերէ կէչմէսի նազարիյէսի իլէ թէֆսիր էթմէմիշ,
եահոա Ռ. Մուդ.ատ լիսանլար սէօյլէմէք վէ էմ-
սալի վագը'ալարը թէլեփաթիի իլէ թէֆսիրէ գալգըշ-
մամըշ, գանընմըշճա միւնասէպէթ ալմազ։ Պիրէ
վահիպ օլան չէյ իթիֆատաթ ը պաթրլ էտէն վէ ալ-
տանմատան սազընմազ, վէ զարիպ վէ 'ատէթատէն
խարիճ հալար կէօրիւրսէք, անլէրի սօղուդ դանդ
վէ 'իլմի սուրէթատ թէֆթիշ էտէրէք, 'իլմին իճրատ
էտէճէյի քէշֆիյատա պէքլէմէք տիր։

ԱՐԻԱԳԻԱՆԼԷԳՏԱՆ ԲՐԻՍՏՈՍԱ ԻՄԱՆ։

*Մէշհուր Միապաւան վա'ըզ վէ միւ"էլլիֆ Տր. Ի. Ի. Հէյլին օգ-
լու օլուպ, Նիւ Եօրգատա քեա"ին Եունիրն գոլէ-
ճին մու'ալլիմէրինատէն պուլունան Փրոֆ. Հէյլին
պունատան 2 սէնէ գաատար էվվել Բրիստոսա քէն-
տինին Ալլահը վէ Խէլասքարը մագամընատա ի-
ման էթտիյինի 'ալէնէն Թագրիր էյլէմիշ օլար-
ղընը գարիյունըմըզատան պա'զըլարը խաթրլար-
լար։ Ղայէթ միւթէ'ալիմ պիր Միապաւանընն
վէ օ տա պէրհայաթ Միապաւանլարընն էն պի-
րինճիսինին օղլունընը իմանա կէլմէսի պիւթիւն
խրիսթիյան 'ալէմինատէ 'ալիմ թէ"սիրի մուճիպ օլ-
մուշ արը։ Սէքոէյ Սէքոլ Թայլընը միւ"էլլիֆինին
թալէպի իւզէրինէ Փրոֆ. Հէյլ Յովհ. 3. 16ընընն,
եա'նի «Ալլահ տիւնեայը պու դատար սէվմի քի
քէնտինին Իսին ի վահիտինի վէրտի, թա քի անա
հէր իման էտէն հէլաք օլմայըպ, անճագ էպէտի
հայաթա նա"իլ օլա։» քէլամլարընընն վասրմասրյլէ
քէնտինին ֆիքրինէ իշրագ էտէն եէնի գիյատ
տա"իր դրսա պիր մա'լիւմաթ վէրիյօր։ Միւմանիլէյ-
հին պէյանընճա, էվվելլերի քէնտինին նազարընատա
Յովհաննէս Ինճիլինին փէք ազ մա'նա վէ էհէմմի-
յէթի վար իսի։ Օ անընն էսրարէնկիզ ուսլուպ ը
ինֆատէսինատէն խօշլանմազ վէ անա՝ սօնրալարը
գալէմէ ալընմըշ պիր էսէր նազարբյլէ պազար ի-
սի։ Օ եալընընդ իլք իւչ Ինճիլլերի, եա'նի Յիսուս-
սըն պէօյիւք իչինին ինսանի Թարաֆլարընը մէշգ
ու միւթալա'ա էտէր իսի։ Վէ լաքին միւմանիլէյհ
սէյօր քի, «Էյլէէմ մէս"էլէ ֆարգը տըր։ Վագ-
թըյլէ Յիսուսընն եէնիտէն տօղմազընընա տա"իր սէօյ-
լէմիշ օլարընը սէօղէրատէն տօլայը Նիկոդէմոս դա-
տար թէ'ամճիւպ էտէր իսիմ, վէ Մարթայա պի-
բատէրինին վէֆաթընատան սօնրա սէօյլէնէն թէ-
սէլլի սէօզլերի դալգիմատ պիր կէօնէ թէ"սիր հաս-
սըլ էթմէզ իսի։» Միւմանիլէյհ 'իլավէթէն սէյօր
քի, «Ինճիլատ չօգ չէյ վար տըր քի ճիւմլէ եիւրէք-
լերուտ թէ"սիր հասըլ էտէր իսէ տէ, զանընմամա
անընն էտիէյի պիր զըսմը՝ հէր կիւնքի հայաթընն վէ
ճիւմլեյէ վագը' օլաճագ էօլիւմիւն չարթլարընը-
տան վարէսթէ օլան եէնի պիր հայաթա նա"իլիյէթ
մէ"մուլը իլէ Յիսուսա տիրի պիր Խէլասքար
մագամընատա թէվեքքիւլ էթմէմիշ օլան քիմսէյէ
պիր մու'ամմա հալինատէ դալճագ տըր։ Յիսուսընն
Ալլահընն իսին ի վահիտի օլմայըպ, անճագ անընն
պիր չօգ էվլատլարը տրատանընատա էն պէօյիւյիւ օ-
տրզընա ինանան, վէ պիր քիմսէնինն Յիսուսա ի-
ման էթմէքլէ սէյիլ, անճագ Յիսուսընն թա'լիմա-
թընընն տիւսթուրլարընը քէնտինին հայաթի վէ սի-
բէթինատէ կէօսթէրմէքլէ խէլաս պուլաճաղընը դա-
պուլ էտէն։ Վէ քէնտիլերին իւմիտլերինի Յիսուս-
ատան պաչդա պիր քիմսէյէ պաղլայանլարընն հէլաք
օլաճաղլարընը հիչ խաթր ու խայալընատան կէչիրմէ-
յէն քիմսէլերճէ իչպու խուսուսի այէթին (Յովհ. 3.
16) նէ՞ մա'նա վէ էհէմմիյէթի օլապիլիր։» Իչմէ

Փրոֆ. Հէյլին Յովհ. Ինճիլինէ վէ 'ալէլխուսուս ա-նէն Յիւնճիւ պապէնէն 16ՆԷՐ այէթինէ դարչը օ-լան չախսի վաղ'իյէթինէ տա՞իր իզահաթը պու-տրը։ Պունտան իքի սէնէ ադատմ օ՝ Յիսուսը քէն-ալինին իլահի Խէլասքեարը սրգէթիյլէ դապուլ էթ-մէյի ղէման, անա վէ անէն իլէ պէրապէր Քրիս-տոսէն ուլուհիյէթինի դապուլ էթմիշ օլանլարա վէրիլէն նասիհաթ՝ Յովհաննէս Ինճիլինի մէջ ու միւթալա'ա էթմէլէրի իտի։ Օ զէման միւսամիլէյի՝ քէնարսինէ վէրիլէն պու նասիհաթին 'ամէլի պիր նասիհաթ օլմատըղընը, զիրա օ՝ Յովհաննէս Ինճիլի խրիսթիյան թէճրիպէսինտէ պէլլի պիր թէ-բադղը կէօսթէրմիշ օլանլարա միւնասիպ իտի-յինի զանն էտիյօր իտի։ Օ սէօզլունէ չէօյլէ տէվամ էտիյօր. «Պէն Ք. Մուգատտէսի պէօյլուք վէ եէնի պիր մէրադ վէ արզու իլէ օգու�։ Ֆիլհաղիգա պիր զէման նաղարը տիգդաթմը Ք. Մուգատտէս-տէն պաշգա պիր չէյ ճէլզ էտէմէյօր իտի, վէ հաթ-թա չիմարի պիլէ ճալիպ ի տիգդաթ օլմաղլըգ ճի-հէթինտէն Ք. Մուգ. իլէ մուգայէսէ օլունաճագ հիչ պիր քիթապ պուլմայօրըմ։ Եէնէ տէ միւթէ-նէվվի՝ սէպէպլէրէ պինա՞էն, պիր միւտէթ Յով-հաննէս Ինճիլինի տիգդաթլէ օգումատըմ։ Անը տիգդաթլէ օգումաղա պէշլայընճա, անէն նէ կի-պի 'ամէլի վէ սատ պիր քիթապ օլտըղընա, անէն պէնիմ անէն հաղրընտաքի էվվէլքի զանն վէ թէ-սավվուրլարըմտան նասըլ պիւսպիւթիւն ֆարղը ի-տիյինէ չաշա դալարմ։ Հիքմէթի անլաշըլմաղ, մէ-ճաղի, միւպալաղալը, եախօտ մու'այէնէն մա'նասը եօգ կիպի կէօրիւնէն մատտէլէրին չու սօն զէ-մանլէրտէ հաղիգի օլտըղլարընը էօյրէնմիշ օլտըղըմ հալ ու թէճրիպէնին պէյանաթը իտիքլէրինի պուլ-տում։ Մէսէլա, Ալլահէն պիր մուհապէթ Ալլահը օլմասը ֆիքր ու թէսավվուրընը ալալըմ։ Պէն էլ-եէվմ անլայամայօրըմ քի, Ալլահ պիզէ Յիսուս թարաֆընտան մուհապէթ Ալլահը տէյիւ իզհար ու պէյան էտիմէզսէ, նա՞սըլ գալայճա մուհապ-էթ Ալլահը տէյիւ թէսավվուր օլունապիլիր։ Ալ-լահ պանա դանուն վէ դա'իտէ Ալլահը իտիյսէ տէ, Անէն դանունը խարիճի, սայքի 'իւրֆի օլան պիր չէյ իտի, ֆիլհաղիգա խօշլանմատըղըմ պիր չէյ ի-տի։ Սա՞իրլէր 'ալէմ ու ճիհանէն վէ ինսան հայա-թընէն նիզամ ու ինթիզամընտա Ալլահէն ինսան-լարա դարչը օլան մուհապէթինէ քեաֆի պիւբ-հան վէ տէլիլլէր կէօրէպիլիրլեր։ Պէն՝ օ նիզամ ու ինթիզամտա էօյլէ պիր տէլիլ եօգ տրը տէմէյօրըմ։ Լաքին պէն պու տէլիլի Ալլահէն մուհապէթինէն 'էօմր վէ էօլիմինտէ վէ էպէտի հայաթընտա իզ-հար ու պէյան օլունտըղընը կէօրմէմիքճէ կէօրէ-մէմիմ։ Օ՝ պիր զիյա իտի քի, անէն վասըթասըյէ մուգատտէմա օրտտա մէվճուտ, ֆագաթ կէօրինի-մէզ հալատ օլան չէյի կէօրէպիլմիմ։

Հ. Ս. Ալէն

ԵԷՆԻ ՊԻՐ ԿԱԼԻԼԷՈՍ

Էպ Թիրէլ վէ սա՞իր զէմանէ-փէրվէրլէր 'ալէյհինտէ Դա-թիլիք քիլիսէսի մէ՞մուրլէրին ի 'ալիյէսի թարաֆընտան սատըր օլան ագիրօս-նամէյէ պինա՞էն, Դէնիզլիկեշընէլո՞ղ զալէթասը կէշ-միշ թարիխտէքի չայանը տիգդաթ պիր վազ'ա-յը, եա՞նի հէյ'էթինտա Կալիլէոսէն մուհաքէմէ վէ մահքիւմիյէթինի իխթար էտիյօր։ Պու վա-զը'ա 1633տէ վուգուս' պուլատու։ Օլ պէօյլուք զաթ՝ թագրիպէն 70 եաշընտա օլտըղը հալտէ, քէնտիսի 'ալէյհինտէ կէթիրիլէն հերետիկոսլըգ իթհամաթընա ճէվապ վէրմէք իւզրէ Ռօմայա տա'վէթ էտիլտի։ Միւշարիլէյհ՝ կիւնէշլին ճիւմ-լէ ի չէմսիյէ մէրքէզի օլտըղընը, վէ քիւրէ ի արզին սապիթ պիր ճիրմ, եա քեա՞ինաթին մէրքէզի օլմա-տըղընը քէշֆ էթմիշ օլմասընտան տօլայը մահքիւմ օլմուշ տրը։ Հուզուրընա հէյ'էթինտա ը միւշարի-լէյհի չաղրրմըշ օլան «Ազիզ մահքէմէ» Կալիլէոսէն հարէքէթի ի մահալլիյէյէ նազարէն կիւնէշլին տա-պիթ հալտէ պուլունմագտա իտիյինէ տա՞իր իտ-տի'ասը «Գիլսէֆիճէ քեազիպ օլան 'ազէս պիր դա-զիյէ, վէ աշղդատան աշղդա Ք. Մուգատտէսին պէ-յանաթը խիլաֆընտա օլտըղընտան, դաթ'էն հերե-տիկոսական տրը,» վէ զէմինին քեա՞ինաթին մէր-քէզի օլմայըզ, հէր կիւն քէնտի միհվէրի իւզէրին-տէ տէվր էթմէքտէ օլմասը դավի «ադալլի 'իլմի իլահիյաթ նօգթա ի նազարընտան պագըլարագ, տինճէ պիր զէլալէթ տիր,» տէյիւ իտտի'ա էյլէտի։ Իշպու եանըլմազ թագրիրլէրտէն սօնրա Կալիլէոս 'ալէյհինտէ եէտի դարտինալլարտան իմզաղանմը օլան չու դարտինամէ չըգարըլտը. «Պիզ սէնի պի-զիմ իխթիյարըմըզլէ թահտիտ էտիլէճէք պիր միւ-տէթէ զատտար իշպու 'Ազիզ մահքէմէնին պիր հապսխանէսինտէ գալմաղլըգա մահքիւմ էտէրիզ։ Վէ սէնին միւնֆէրիտ ճէզա 'ինվանը ալթընտա կէլէճէք իւչ սէնէ զարֆընտա հէր հաֆթա պիր տէֆ'ա թէվլէ ու խթիզֆարա մահսուս 7 Մէ-զամիրի օգումաղլըղընը էմր էտէրիզ։» Իշպու պէօյլուք 'ալիմ՝ իխթիյարլըգ սինին վէ մէշղուլիյէթ սըզլէթի ալթընտա էզիլմիշ, վէ քէնտինին տօյմաղ տիւշմէնլէրինին քէօթիւլիւյիւ սէպէպլիյէ բուհմա եէ՞ս ու ֆիւթուր կէթիր 'իշ օլարագ, ինսանը զա-յէթլէ քիւշիւք տիւշիւրէն պիր բիճ'աթ վէ ի'թի-բաֆտտա պուլունմաղլըղա մէճպուր օլտու։ Դէնիզ-

յեղբնելեն սեօղիւնե տէվամէ տէյօր քի, Կալիլէոս Ալլահն էսէրլէրինի թէտգիգ ու մու'այէնէաէն մէն' էտիլիպ տէ քէշֆ էյլէտիյի չէյի ինքւար, վէ արթըգ թէտգիգաթ վէ թէհարրիյաթընատն ֆարիզ օլաճաղընը թէ'ահհիւա էթմէքլիյէ մէճպուր օլունճա, քիլիսէ խրիսթիյան 'ալէմին պէօյիւք էքսէրիյէթինին հիւրմէթ ու րի'այէթինէ մաղհար օլաու։ Անլէր քիլիսէնին սայքի նամահատուա հիւքիւմէթէ մալիք պուլունմասընատն տօլայը չատ ու խէնատն օլուրլար, վէ անընն թա'լիմաթընը մինթարաֆ Իլլահ վէրիլմիչ հաղիգաթ մաղամընատա գապուլ էտէրլէր իսի։ «Զէմանէմիզտէ տախի միւթէ'ալլիմ քիմսէլէր հաղիգաթը արամադ մաղսէտիյէ Ալլահընն Բէլամընը թէթէպպիւ' էտէրլէր, վէ Կալիլէոս ղէմանը Բիլիսէսինին պիլմէտիյի եախօտ ինանմասընը պիր չէյ պուլմուշ իտիքլէրինի պէյատ էտինճէ, օլ քիլիսէ (Դաթօլիք քիլիսէսի) թէքրար անլէր 'ալէյհինատ աֆօրօսնամէլէր չըգարընը, վէ պիր չօղ քիմսէլէր էլեէվմ քիլիսէնին Կալիլէոսընն վազթընատա էթտիյի կիպի թէտգիգաթը մէն' էթմէքլիք հիւքիւմէթ վէ գուվվէթինատէն մահրում գալմըշ իտիյինի կէօրէրէք, իշպու թէպէատիւլէ ինանալար արասընատա տինի հայաթըն ղէվալ ու ինդըրաղ պուլմուշ օլաղընա տէլիլ նազարընյէ պաղարլար։» Պէր'աքս իտտի'ա օլունույօր քի, պու թէպէատիւլ՝ Ալլահն Բուհընն նէվ' ի պէշերի եէնի պիր ղիյարէթի, վէ Պօղոս առաքեալն վա'ղ էթտիյի հագդ տինին եէնիտէն իհտա օլունմասընն պիր միւժաեֆիսի մաղամընատա թէլագդը օլունմալը տըր։ (Ղալ. 5. 1)

Պուրատա տէնիլէնլէր մա'հուտ 'ալի միւնագիտղէր հագդընատա սահիհ տէյիլ տիր։ Անլերին եէկհանէ հէտէֆ ի մագսուտը միւլհէմ տինին թէմէլինի եըզմագ տըր։ Լաքին պու տէնիլէն չէյլեր՝ էպ Թիրել կիպի էսրարվէրվերանէ էֆքեարընա բաղմէն, ֆիքրճէ վէ 'ամէլճէ հագիգաթա վէ Բրիստոսընն քիլիսէսինէ սատրգ պուլունան պիր ատէմ սըֆէթիյլէ պիճիւմէ խրիսթիյանպարընն հիւրմէթինէ մաղհար օլան պիր զաթ հագդընատա սահիհ օլա պիլիր։

Հ. Մ. ԱԼԷՆ

ՏԷՐՈՒՆԻ ՀԱՅԱԹ

ՊԷՕՅԻՒԲ Ցա'իլ՝ կէօղէրինի տէրունի ատէմիմիղին բուհանի գուվվէթէրի իւղերինէ ահքմիչ օլարագ անը սապր ու թէհամմիւլէ ալըշարըյօր, թա քի սապրատն թէճրիպէ վէ թէճրիպէատէն տասխի ութանտըրմայան իւմիտ հասըլ օլսուն։ Պէքլէմէք վէ կէօղէթլէմէք՝ Ալլահը պիզիմ էլիմիզէ կէչէն հէր հանկը խարիճի պիր իշտէն զիյատ ի'լան ու պէյան էտէրլէր։ Ալլահա ի'թիմատըմըզատա սապիթ սուրէթատ դա'իմ օլմամըզ իչիւն եվվէլա պիզի սէվէն վէ հայաթլարըմըզընն պիլճիւմէ վազդ'ալէրի՝ էմրլէրինէ թապի' պուլունատն Զաթընն պիզի հիչ պիր վագթ 'աքսի պիր թէ"սիր ու նուֆուզա մաղուպ օլմաղընա պրագմայաճաղընա ինանմամըզ լազըմ տըր։ Բէգալիք օ Զաթ՝ քէնտինին խրատէթինատ խաթիխատամ օլունմագ խաթէյէն վէ Բէնտինին իրատէթինի իճրա էթմէքլիյէ արզուքէշ պուլունան սէվկիւլիւ գուլունընն քէնտիսինէ մախսուս վէ մու'այէնէ եէրի թուրթմամասընատ տախի միւսա'ատէ էթմէյէճէք տիր։

ՍԱՆԱ ՇԷՒԷՐԸԸ

«ՊէլԷՓԷյէՏ ԱԷՆ պանա Ի'լՓ էյլէ» (Ցոր. 34. 32)։

ԱԼԼԱՀԸՆ բիղասընը թահսիլ էթմէյէ էլինատէն կէլտիյի գատար չալըշան քիմսէ հէր հալատ թէվֆիգ ի իլահիյէ նա"իլ օլուր։ Օ չօղ տէֆ'ա ինանընն պիչարէլիյինի վէ խէլասքէարընն գուվվէթինի պա թէճրիպէ անլար վէ կէօրիւր։ Լաքին Ալլահընն պիզէ էօյրէթմէք խաթէտիյի տէրս պիզիմ տէհշէթիմիզի մուճիպ օլմամալը տըր։ Օ կիպի պիր քիմսէ խաթալարատա պուլունատպիլիր իսէ տէ, Ալլահընն մուհապպէթի անը թութար, վէ մու'ավէնէթէ նա"իլ օլմաղա բաղի օլտըզը միւատէթճէ անա եարարմ էթմէքլիյէ հաղըր վէ ամատէ պուլունուր։ Գապիլ քի անը թութմըշ օլտըզը խուսուսի մէպլէքատէն տէօնատէրիր իսէ տէ, օ՝ պունը անը տահա եիւքսէք վէ տահա տօղրու պիր հօլա գօմագըզ մաղսէտիյէ իճրա էտէր, զիրա վազիֆէ թարիզի տա"ամա մուհապպէթ հայաթընատա պուլունուր վէ անընէ ա'լալանընը։ Պիր պաչ մէլէյին հայաթը անճաղ մուհապպէթէ լիֆա օլունան խրատէթ հայաթը տըր։ Իշպու զբատ վէ ֆանի հայաթըմըզատա տահա ազատ վէ տահա ճէլիլ հայաթա ինթիգալ էտինճէյէ գատար, օլ մուհապպէթ հայաթընա ուֆագ պիր մըգատատա իմթիսալ էթմէքլիք ֆարզ ու իմթիյազըմըզ տըր։ Սապահատն ագշամա գատար Ալլահընն իրատէթինի իճրա էթմէքլիք, գալպէրիմիզի Ալլահընարի իլէ հէմահէնկ հալէ կէթիրմէքլիք, կէչմէքատ օլան վէսիլէ վէ ֆուրսաթլարատն խաթիֆատէ էթմէքլիք, զէմինի թօխսումլարըմըզը սէմավի հատատա իչիւն էքմէքլիք, իչթէ պիզ պունլարընն իճրասը իչիւն տա'վէթ օլունմըշըզ տըր։ Հէման պիզիմ ֆէվզէ'ատէ լիյազաթսըզըմըզ, ինսանի զա'ֆ վէ կիւնահըմըզը կէօրէն Զաթ՝ պիզի քէնտիսիզէ էօյէ տօլատուրսընն քի 'պիզիմ տա'վէթիմիզ մէսէրրէթիմիզ օլսուն։

«Սելամէթլէ հէմ եամնաճաղըմ հէմ պէ ույուճաղըմ, ղէրա եա Բապպ, եալնըզ սէն պէնիմ ԴԷՒԷՆԻՆ էմին եըլար սըն» (Մէղ. 4. 8)։

Չէր կիւնիւնիւ Ալլահա խրամէթ էտէրէք կէչիրէն պիր քիմսէ իչիւն տու'ա լայըգ օլան սատէ պիր միւլագաթ վէ միւսահէպէթ տիր. պու Զաթա խուսուսի պիր նասիհաթ եափօա մու'ավէնէթ ալմագ իչիւն տեյիլ, անճագ պախչ էյլէտիյի հուղուրը գալգ իչիւն սեվիպ թէվէքքիւլ էյլէտիյիմիզ Զաթա հայաթըմըզըն աչըլմասը չէքլինի ալըր, վիրա հիչ քիմսէ՝ էմնիյէթ վէ ի'թիմատլարը անլէրէ նասիբէն նա՞իլ օլանլար գատար թագիր էտէմէզ։ Սէօյլէմէքլիք հէվէսի ույանտըրընտա հիչ քիմսէ թագ'էն ազ սէօյլէր օլան քիմսէլէր գատար սէօղ սէօյլէմէքլիքտէն մանղուղ օլամազ։ Հիչ քիմսէ, էքսէրիա սա՞իրլէրինէ հիչ կիւվէնմէյէն մէղլէք սահիպի քիմսէլէր գատար սա՞իր պիր քիմսէյէ քեամիլէն կիւվէնմէզ։ Պու վէճհլէ քէնտի էֆքեարընը սէթր էտէն վէ ինսան կէօղլէրինէ կէօրիւնմէք իսթէմէյէն գալգ Ալլահըն կէօղիւ էօնիւնէ քեամիլէն աչըլը։

«Ալլահըն Յէսու Քրէսթոսա օլան 'ալի գա'վէրինէն Դ-սապգաքլի նէշանը էյի՝ մէնդիլ գօղրու սէյէրտիրիմ» (Փիլ. 3. 14)։

ԱՕԳՍԱՆ վէ գուսուր նիւմունէլէրի օլան պիզ ինսանլար գուսուրը պիր տիւնեատա եաշայօր իսէք տէ, 'ալէտատէվամ գալգ օլունմազ պիր էմէլ ու արզու իլէ քեամիլ օլմաղա չալըշըյօրըզ։ Պիզ հէր նէ քի օլապիլիր իսէք վէ նէ քի օլմազ լազըմ իսէք, օ տէյիլ իզ։ Պու սէպէպտէն բուհրմըզ նիսա էտէրէք եօգարըյա եիւքսէլիր։ Պու տիւնեա հայաթը իլէ ախրէթ հայաթը պիր տիրլէր։ Էօնիւմիւզտէ եալընըզ պիր քէմալ մի'յարը վար տըր։ Օլ մի'յար իլէ տիւչիւնիւր իզ, անըն իլէ եաշարըզ, վէ պու տիւնեատա անըն իլէ արզու էտէրիզ, վէ իչթէ պիզիմ իլէ իլահի նիւմունէ ի քէմալ արասընտա պուլունան էսէֆէնկիզ զբատիյէթ միւվաճէհէսինտէ էօնիւմիւզէ սէմավաթ աչըլը, 'վէ պիզ օ գատար զա՞իֆլիքլէ պաչլանմըշ օլան պիզիմ սա'յ ու զայրէթիմիզ իւզէրինէ Բապպըն քէնտի էլինի գօտրընը կէօրիւրիւզ։ 'Ագըպէթ օ պիզի քէնտիլինի Փէտէրի իլէ պիզիմ Փէտէրիմիզէ թագտիմ էտէր։

Ճեյմս Իէզ

ՀԱՅԱԹ ԹԱՍԱՒԻՐԼԷՐԻ

ԷԼԷՄ ԶԷԲԷՆ ՊԻՐ ԲԻՄՍԷՆԻՆ, ՀԻԲԵԱՅԷՍԻ

Լ ԻՋԻ ճանսըն 20 սէնէ 'ալէտատէվամ էլէմ ու իլթիրապ իչինտէ եաթագտա դալմըշ, վէ 16 սէնէ պաչինը տալտ եատարընտան գալտըրամամըշ տըր։ Օլ միւատէթատէ մէղպուրէ քէնտիլինի միւգթարիպ էլէրինին էմէյյէտ մասրաֆլարընը վէրտիյի միսիոնէրլէրին չախսլարընտա թամամ 68 սէնէլիք գուվվէթի վէ միւ"էսսիր պիր 'էօմր կէչիրմիշ օլտու։ Օ՝ պու 15 սէնէլէր զարֆընտա եօրզանլար տիքտի, վէ քիթապ նիշանլարը եափտը, վէ անլէրին սաթընտան միսիոնէր իչի իչիւն թագրիպէն 2,200 Ինգլիզ լիրասը գազանտը։ Էլեէվմ մէղպուրէնին քիթապ նիշանլարը թապ' էտիլիյօրլար իսէ տէ, մէղպուրէ քէնտի էլէրի իլէ գօրտէլարը քէսէր, անլէրին միւզեյյէն փիւսքիւլիւ ուճարընը եափար, վէ անլէրին հարֆլարընը թէրթիպ էտէր։ Էլեէվմ մէղպուրէ գօրտէլատան եափտըզը իշպու ուֆագ քիթապ նիշանլարընին վարիատթըյէ 15 եէրլի իշճինին մա'աշլարընը վէ իւչ գըզճըզաղին տախի սէնէվի մէքթէպ իւճրէթլէրինի թէ"տիյէ էտէր։

Լիզի ճանսըն տահա 13 եաշընտա իքէն պունտան 24 սէնէ էվվէլ մուրատար իլիք 'իլէթինէ տիւչար օլտու։ Խասթալըզընին իլք սէնէլէրինտէ օթուրա պիլիր իսիյսէ տէ, չիմտիյէ գատար խասթա հալտէ կէչիրտիյի միւտատէթին իւչտէ իքիսինի պաչընը եատարընտան եօգարը գալտըրամազ հալտէ կէչիրմիշ տիր։ Օ չէօյլէ եազըյօր. «1890տա պիր կէճէ սինիր վէ պաչ ազրըսը սէպէպիյլէ ույուսմատըմ. Ալլահընն պանա բահաթ պախչ էթմէսի իչիւն տու'ա էթտիմ, վէ պանա չու սիւ"ալ սորուլտու. 'Էլէմլի, իլթիրապը պիր 'էօմրէ բազի օլմազա հազը՞ր մը ոըն։'»

«'Պէօյլէ պիր 'էօմր կէչիրմէքլիյիմ հէր հալտէ լազը՞մ մը տըր', տէյիւ ճէվապ վէրտիմ։ «'Հազը՞ր մը ոըն' տէյիւ թէքրար սորուլտու։ Միւճատէլէ չէտիա իսիյսէտէ, 'ադըպէթ 'էվվէթ, եա՛ Բապպ, էկէր իրատէթին իսէ,' տէտիմ։ Պա'տէհու թաթը պիր ույգու ույուսըմ, 'վէ սապահլայըն պանա եէնի պիր կիւնէչ տօղմուշ իմիշ կիպի կէլտի։»

Եէնի տօղան կիւնէչ ազրը, էլէմի տէֆ' էթմէտի. ազրը, էլէմ եինէ էվվէլքի կիպի տէվամ էտիյօր իտի. լաքին ազրը, էլէմէ թէհամմիւլ իչիւն եէնի պիր զուվվէթ վէ եէնի պիր հազըրլըգ իհսան օլունտու։ Իշպու գուվվէթ վէ հազըրլըգ սայէսինտէ Ալլահընն իրատէթինէ միւթի' օլտըգատան պաչպա իշպու էլէմ ու իլթիրապ սա՞իրլէրէ 'այնի նի'մէթ օլտու, վէ օ կիւնտէն ի'թիպարէն եէնի պիր հայաթ պաչլատը։

Մէղպուրէնին հայաթընտան տահա հալին վէ լիմիտսիզ հայաթլար վա՞ր մը իտի։ Էկէր վար իսիյսէ, անլէրի նա՞սըլ պուլուսը թէսէլլի էտէ պիլիր իտի։ Փէք ֆէնա նէվ'ատէն պաթը ի'թիգատլարա էսիր գատարընը քէնտիսինինքլինտէն պէտթէր զա'ատիլարա չմիւպթէլա իտիլէր։ Օ կիպի

դատընարա եարտում էթմէյէ օ չալընը իսի։ Պիր իփէք եօրդան պիչէր վէ անը խայը կիւճլիւքլէ սաթար իսի։ Լաքին եօրդան խասթանընն գուվվէթ վէ ֆուրսաթընը նազար ը ի'թիպարէ ալարագ սանրրսընն փէք օ դատար ղիյատէ եօրդունընը, ղիյատէ մասրաֆա պա'իս օլան պիր իշ տահա էյի օլուր իսի. թա քի պու սայէտէ տահա չօղ քիմսէլէր անընն եափտընը իշլերի սաթուն ալարագ անընն խրամէթինէ միւշթերիք օլա պիլէ իսիլէր։

Ինթէ եէնի իշ պու վէճհէյէ պաշլասաբ, վէ իփէք գօրսէլա փարչասընընն պիր քիմսէ թարաֆընտան տիկէր պիր քիմսէյէ կէօսթէրիլմէսի, վէ հիքմայէսինին նազլ էտիլմէսի սայէսինտէ սէնէտէն սէնէյէ կէնիշլէնտի։ Ադէթ ազար ազար ազբպ կէլմէյէ պաշլասաբ, փօսթաճը տախի ուֆագ գօրսէլալարը կէօթիւրսիւ, վէ խասթանընն օտասը սա'իրլերին մէնֆա'աթը իշիւն մուհասպէթատէն նէշ"էթ էտէն խրամէթլերին իճրասընա մախսուս պիր մէրքէզ օլսուս։

Ինթէ պու վէճհէյէ Լիզի Ճանսընն քէնտինին 20 սէնէլիք խասթալըզընընն օն պէշ սէնէլերինտէ էճնէպի մուխթէլիֆ մէմլէքէթլերտէ տէվամը սուրէթատ եերի իշճիլէր իշլէթտի քի, պունլարընն խրամէթլերինին մէճմու' սէնէլերի 68 սէնէ օլսուս։

ՔԻՒՋԻՒՔ ԶՕՃՈՒՂԸՆ ԻՄԱՆԸ

ՑԻԼԷՄԷՆԲՏԷ զէվալը պիր դատն ապչամ 'ա'իլէ առ'ասընտա չէօյէ տու'ա էտիյօր իսի. «Եա՛ Ալլահ, սէն վագթըյէ գուլըն Եղիայա գարղալար վասըթասըյէ թա'ամ կէօնտէրտին. եալվարըր, ըէճա էտէրիմ քի պէնիմ ամ գալմըշ չօճուգլարըմա տախի էքմէք կէօնտէրէսին։» Տու'ա պիթինճէ սէքիզ եաշընտաքի չօճուղը կիտիպ տրշ գափունընն իքի գանատլարընը տախի աչտը վէ անղերի օ հալտէ պրագտը։ Վալիտէսի թէ'ամճիւպ իլէ «Նէ՞ էտիյօրսըն, էվլատըմ,» տէյիւ սորտու։ Զօճուգ ճէվապէն, «Գարղալար իշէրի կիրէ պիլսինէր տէյիւ գափուլար աչըգ օլմալը տրրլար,» տէտի։ Վալիտէսի «Ա՜հ, օլ հիքմայէ էաքի պիր հիքմայէ տիր, սէվկիւլիւմ, վէ պու եաղընդարտա օ կիպի պիր հալ վաղը' օլմամըշ տրր,» տէտի։ «Լաքին անճաքղրմ, Ալլահ քէնտիսի պիզի հըֆզ էտէճէյինի վա'ա էթմիշ տիր, վէ օ տա"իմա քէնտինին սէօզիւնիւ եէրինէ կէթիրիր։» Պիր աղ սանրա պէլէտիյէ ըէ"իսի օլ խանէնին էօնիւնտէն կէչտի, վէ իշէրի կիրէրէք, օ դատար կէճ վագթա դատար գափունընն էօյէ աչըգ պրագըլմասընընն սէպէպինի սորտու։ Էվ խանըմը չօճուղընընն ատտէտիլանէ հարէքէթինի հիքմայէ էյլէտի։ Պէլէտիյէ ըէ"իսի օ կիպի պիր իման հազրընտա հայրէթտէ դալմըշ օլարագ, «Զօճուգ իւմիտինտէ ասլա ալտանմըշ օլմայաճագ տրր. իմանի դարղալարընն կէլմէսինէ պէքլէյինիզ,» տէտի։ Վէ ազ վագթ սանրա քէնտինին խանէսինէ կիթտի, վէ քէնտի խրամէթճիլերի եէտիյլէ օ 'ա"իլէնին թէ'այիւչինէ պիր դաչ ղիւն քիֆայէթ էտէճէք թա'ամլար թէտարիք էթտի։

ՖԷՆՆԻՅԱԹ

ԻՆՍԱՆ ՎԷ ԱԼԷՄԻ ՆԷՊԱԹԱԹ

(Փրոֆ. Յ. Յ. Մանդաճեան, Մերզիֆոն)

1.

Նէպաթաթ ատմէքլէ եէրտէն պիթմէքլիք դապուլիյէթինէ մալիք օլան հէր նէվ' մախլուգաթը անլար ըզ, չէօյէ քի պու թա'պիրատէ էն եիւճէ էրզ ազաճլարընտան պաշլայարագ, անճագ գուվվէթլի պիր խուրատպիյն իլէ կէօրիւլէպիլէն էն ուֆագընդ միդրօպլարա վարանա դատար էնվա'ի մէվճուտաթ միւնտէրիճ տիր։ Մէվզու' ը պահանմըզ նէպաթաթըն նէվ'լէրինին թա'րիֆ, եախօտ թա'տատ էթմէք օլմայընդ, ինսանընն բու ի զէմինտէ զուհուրընտան պէրու 'ալէմի նէպաթաթըն նէ թէպտիկաթ կէօրմիւշ իսիյինի մուխթասարճա վասֆ էյլէմէք տիր։

Ճինս ի ինսանընն պունտան 5000 սէնէ էվվէլ եաշամընը օլան ամալարը պու կիւն վարանդարընա 'ավտէթ էտէճէք օլսալար, 'ամէպա անը գօլայճա թանընյապիլէճէքլէ՞ր մի։ Հէյլէ միլի թագսիմաթ իլէ սիյասի թէպտիկաթ չէօյէ տուրսուն, պիհիսապ չէհրլերի վէ քէօյլերի, գօնագլարը վէ խանէլերի, ֆապրիգալարը վէ մաղազալարը, ճամատէլերի վէ սօգաղլարը, վափօրլարը վէ չմէնտրֆէրլերի, նէվանէվ ալաթ, էտէվաթ, իճատ վէ իխթիրա'աթը ղիքր էթմէյէլիմ. քիւրէ ի արզը թա'պի'ի սուրէթատ գափլամադտա օլան նէպաթաթը պիլէ գօլայճա թէչխիս էտէմէյէճէքլէր։ Միւչահատէ էտէճէքլերի թէպտիկաթ ատօրթ նէվ' տիր,

1. Պիր չօղ հալլերին վէ ճինսլերին մահվ օլմասը։ 2. Պիր սիյարտա թագսի'ի օլան նէվ'լերին տախէր պիր սիյարա նազլ իլէ թէվաթիւն էթմէյէրի։ 3. Սընա'ի սուրէթատ եէնի չէքլերին հասրլ օլմասը։ 4. Մահսուլաթըն իղտիյասը։

1. Ադրէսճէ Դէվճուրդ Նէպաթաթը պազարընը հալլերէնդէ ընդարէլ վէ ճինսլերինին մահվ օլարագ օլաճագ տրր։ 'Ալէմի թասի'ատ քէնտի հալինէ թէրք օլունտըգտա պիր միւվազէնէ ի քամիլէ խպրազ էթմէքտէ տիր։ Խարիճի զէմինտէ պու միւվազէնէյի իսլալ էյլեյէն պիր քէյֆիյէթ եօգ տրր։ 'Ալէմ ու ճիհանընն մէրքէզի միկեօնպարճա սէնէլերտէն պէրու

թէպտիլ օլմամըշ տըր։ Շէմս քէնտի տէվէրանընտա, վէ սէյյարէլէր իլէ պէրապէր քիւրէ ի արզ քէնտի մէտարլարընտա պու միւվազէնէյի հըֆզ էտէրէք, սէնէտէն սէնէյէ պիր սանիյէ պիլէ հիսապլարընը շաշըրմայարագ եօլլարընտա տէվամ էթմէքտէ տիրլէր։ Լաքին ինսան պու թանզիմաթը պօզմուշ տըր։ Մա'տէնիյաթ վէ հայվանաթ 'ալէմինտէն չիմտի սարֆ ը նազար էտէրէք, տիգգաթըմըզը սալթ նէպաթաթա հասր էտէլիմ։ Ինսան տիւնեայա կէլտիկինտէ փէք ազ խաթիմալար իլէ ճիւմլէ տաղըդսէմթլէր կէօնակէօն օրմանլար իլէ միւզէյյէն իտի։ Ամէրիգա քէշֆ օլունտըղընտա էքսէր ճիհէթլէրի պալթա կիրմէմիշ օրմանլար իլէ մէսթուր իտի։ Իլք աթալարըմըզ պու նէվ՝ օրմանլարտա եաշայըպ, ավճըլըգլա վէ քէնտի պաշընա պիթէն մէյվէլէրլէ կէչինիրլէր իտի։ Լաքին էհալի չօղալտըգճա թէ'այիւշ մէս'էլէսի կիւճլէշտի. սըղըր վէ գօյուն կիպի հայվանաթ ը էհլիյէ ալըշտըրմայա, վէ եէյէճէքլէրի մէյվէլէրի վէ հուպուպաթը էլլէրի իլէ եէթիշտիրմէյէ պաշլատըլար։ Զըրա'աթ էվվէլա ըրմագ քէնարլարընտա պուլունան օվալարտա զուհիր օլտու, արազի տարալտըգճա տաղլարըն էթէքլէրինէ եօգարը կիթտիլէր, վէ իլէրի կիթտիքճէ օրմանլարը մահվ էթտիլէր։ Նէթիճէսի նէ՞ օլտու։ Միւճթէմիէ ի Ամէրիգանըն Մէքսիգօ քէօրֆէզի ճիհէթլէրի, Հինտիսթանըն Պէնկալ վիլայէթի, Իթալիանըն Գամփանիա էյալէթի, վէ պիզիմ տիյարըմըզտա 'Իրագ 'Արէպի, Իսքէնտէրուն քէօրֆէզի վէ Զարչամպա սէմթլէրի կիպի մահալլար ճէվապ վէրմիշլէր։ Տաղլար օրմանլար իլէ մէսթուր պուլունտըգճա անլէրին իւզէրինէ նիւզուլ էտէն գար վէ եաղմուր սուլարը օթլարըն արասընտան եավաշ եավաշ ըզգարագ թօփրագա էնէրլէր, վէ եազ մէվսիմինտէ ղանի փունարլար հալինտէ էթրաֆը րուշէն գըլըպ, նէպաթաթըն քէսրէթ վէ լէթաֆէթինէ վէսիլէ օլուրլար։ Օրմանլըգ մահալլարտա չէօլտէ եըլտըրըմ, (գասըրղա վէ տօլու նատիր իւլ վուգու՛ հալլէր տիր. տէրէլէրէ աչագը թուղեան էտիպ, օվալարը խարապալար իլէ չօրթէն տէհշէթլի սէյլէր զուհուր էտէմէզ, օվալար կիւզէլ եէշիլ էլպիսէլէրինի սէնէնին պէօյլէ գըսմընտա տէյիշմէզլէր, վէ հէր եէր միսլ ի ճէննէթ օլուր։ Ինսան նէ՞ եափար. օրմանլարը քէսար։ Պարի եալընըզ քէսիպ՝ քէրէսթէսինի պիր իշէ եարաթմըշ օլսա. խայըր, պէօյլէ գըսմընը եագըպ թէլէֆ էթտի, վէ եանմայանըը թարլա քէնարլարընտա չիւրիւթտիւ։ Լաքին խարապիյէթ պունունլա պիթմատը. տաղ էթէքլէրինտէ թօփրագը թութան, մուհաֆազա էտէն աղաճ քէօքլէրի գալգտը, աղաճլարըն կէօլկէսինտէ սուլտալանան օթլար վէ չիչէքլէր աչըգտա գալըպ թէլէֆ օլտու, օրմանըն աղաճլարը եէր իլէ հավա արասընտա պիր միւվազէնէ ի էլէքթրիգիյէ հասըլ էթմէքտէ իքէն, չիմտի օլ միւվազէնէ պօզուլտը, վէ տաղ էթէքլէրի չէօլտէ ֆուրթունալար, եըլտըրըմ, սաղանագ վէ տօլու մէրքէզլէրի օլտուլար, աչըգտա գալմըշ օլան թօփրագլար գօլայճա սիւրիւկիւպ կէօթիւրիւլտիւ, տէրէլէրի տօլտուրտու, տէրէլէրտէն օվալարա կիտիպ, օվալարը պաթըրտը, վէ էնիհայէ գուրու գայալըգ տաղլար, վէ գումլու եախօտ պաթագլը օվալար վէ սըթմա հավզէլէրի իլէրի կէլտի։ Պիր ատէմ պիր միւսաֆիրէ իքրամ էթմէք իչիւն պիր ինէք պօղազլայըպ, պիր ազ քէպապ եափտըգտան սօնրա, պագը գալան էթի վէ տէրիյի աթէշէ աթաճագ օլսա նէ՞ տէրիզ. պու ատէմ տիվանէ տիր տէյէճէք օլսագ եանըլըշ օլու՞ր մը. լաքին սէնէտէ պիր գաչ քիլէ արփա եախօտ պուղտայ ալմագ իչիւն պիր պիւթիւն էյալէթին իգլիմինի վէ սըհհէթինի խարապ էտէնէ նէ՞ տէմէլի։

Ինսան պու եանլըշլըղը էնճամ անլատը, վէ չօգ տիյարլարտա սընա'ի սուրէթտէ օրմանլար եէթիշտիրմէյէ պաշլատը, լաքին չիչարէ քի չօգ տաղլարըն թօփրագը կիթմիշ վէ իլա նիհայէ օրմանսըզ գալմաղա մահքիւմ օլմուշլար։ Եիրմինճի 'ասրըն իպթիտասընտա պու մուխրիպլիք վէ միւսրիֆլիք 'աճէպա խիթամ պուլտու՞ մը. խայըր. մուղայիրի օլարագ օրմանլարը թէզ տիւքէթմէյէ պաշգա եօլլար աչըլտը։ Օտունտան քեաղըտ եափըլըյօր, ուճուզ քեաղըտ նէվ'լէրի պաշըճա պու գապիլտէն տիր։ Եվրօփանըն վէ Մ. Ամէրիգանըն 400 միլեօն գատար էհալիսի վասաթ հիսապ իւզրէ սէնէտէ 10,000 միլեօն նուսխէ ղազէթա ալըյօրլար, քիթապլար վէ րիսալէլէր վէ պաշգա տիյարլարըն քեաղըտ սարֆիյաթը չէօյլէ տուրսուն, պու ղազէթալարըն պա'զը նուսխէլէրի 50-100, հաթթա 400-500 կրամ պիլէ օլուր, չէօյլէ քի սէնէտէ 445,000 'Օսմանլը տէօնիւմիւ* եախօտ էնի պօյու 20 քիլօմէթրօլըգ պիր օրմանըն աղաճլարը սալթ պու եօլտա թէլէֆ օլույօրլար։ Պիւթիւն տիւնեատա սէնէտէ սարֆ օլունան քեաղըտըն միգտարը իսէ պունըն տէօրթ միսլի տիր, վէ էքսէրիսի օրման մահսուլը տըր։

(*) Մա'լիւմ օլտըղը իւզրէ, պիր 'Օսմանլը տէօնիւմիւ էնի 40, պօյու 40 մի'մար արշընը, եախօտ 1,600 միւրէպպա'ա մի'մար արշընը սաթհա տէնիլիր քի, 920 միւր. մէթրօյա միւսավի տիր։

Ելմի նէպաթաթ, նէպաթաթը թէֆթիլի իւէ մէչղուլ օլսըզը հալտէ, նէպաթաթ նէվ'լէրինին պա'զըլարը նիւմունէ տէվչիրմէքլիք եիւզիւնտէն տիւքէնմէք տէրէճէսինէ վարմըշ տըր. հաթթա պու սէպէպտէն պա'զը տիյարլարտա պա'զը չիչէք նէվ'լէրինին տէվչիրիլմէսի եասադ օլմուշ տըր։

Լաքին արթըզ պու էսէֆէնկիզ հալէրին թա'տատընը թէրք իւէ տիզդաթըմըզը տահա խօշ օլան ճիհէթլէրէ տէօնտէրէլիմ։

ՄՈՒՀԱՐՐԷՐԱԹ

ՎԱԼԻՏԷԼԷՐԷ ՄԷՔԹՈՒՊ

(ՄէՀԼ Տաբ, Թալա)

Ահվալը պէրայէրէ. 1 Թէվ. 22. 5-13, 28. 1-10, 20։

Պիր մի'մարը վէ եա պիր թապիպին հիւնէր վէ մէհարէթինի կէօրտիյիւմիզտէ հայրան օլուրըզ։ Լաքին անը, օ իչէ հազրլանմադ իւզրէ սարֆ էթմիշ օլսըզը չօգ սէնէլէրի ֆիքրէ կէթիրտիյիմիզտէ թէ'ասֆիւպէ մահալ դալմադ, տէրխաթը էթմէլի իզ քի օ տատէմ թամմ օ իշ իչիւն պիր մէքթէպտէ թա'լիմ օլունտը։ Պու նէվ' տատէմէր իչիւն մէքթէպտէ թա'լիմ օլունմըշ օլմադըզդ, չարթ ը մութլադ տըր։

Զօճուղլարըմըզ նէ՞ հալտէ տիրլէր։ Թա'լիմ օլունտըզլարը պիր մէքթէպ վա՞ր մը տըր։ Պու չէյ էլզէ՞մ մի տիր։ Թա'լիմ օլունտըզլարը մէքթէպ նէ՞րէսի տիր։

Վալիտէլէր եանըմա կէլէրէք, էվլատլարը հադզնտա օլան հըրս ը չանլարընը սէօյլէրլէր. Ռինաբրկարթնա, իսլթիտաի մէքթէպէ, սոնրա Մէքթէպ ի Ալիյէ վէ Գօլէճ կիթմէլէրինի, վէ տահա սոնրալարը զիյատէ թահսիլ իչիւն Պէյրութա վէ Էվրօփայա կիթմէլէրինի արզու էտէրլէր։ Պու չէյլէր մէհտէ չայան տըր։ Բեա՞չքի Թիւրքիատա պուլունան հէվի վալիտէլէր էվլատլարը հադզնտա 'այնի եիւքսէք թէսավվուրը թաչրսալար։

Լաքին պու վալիտէլէրին նէ դատար չօգլարը, չօճուղլարընին իւք վէ մուհիմմ օլան մէքթէպլինի ունուտուրլար։ Պու մէքթէպ նէ՞րէսէ տիր։ Հէման իչինտէ սաքին օլսըզընըզ խանէտ տիր, իչինտէ սօսլա եախօտ թանտըր պուլունան, իչինտէ թա'ամ եէսիյինիզ վէ ույուսըզընըզ, վէ պիւթիւն 'ա՞իլէ խալգընին իչինտէ եաչատըզը օտա տըր։ Օ օտանին դափուսը իւզէրինտէ իրի հարֆլար իւէ եազըլմըշ օլան քէլամ չու օլմալը տըր. «Պուրասը չօճուղլարըմին իւք վէ էն մուհիմմ օլան մէքթէպլի տիր։»

Մու'ալիմ քի՞մ տիր։ Սիզ վալիտէլէր սինիզ։ սաքին օլսըզընըզ մահալ, քէօյ, դատտա եա չէհր օլսա, էլպիսէնիզին նէվ'ի վէ պիչիսի դապա եախօտ զարիֆ օլսա, պաչընըզտա եազմա, եա չալ, եա տա չափդա պուլունսա, հէր հալտէ պու մէքթէպին պաչ մու'ալիմի սիզ սինիզ։

Սիզ չօհուգլարընըզին դալպինէ հիւքմ էտէպիլիրսինիզ։ Զօճուգլարընըզին 'էօմրիւնէ դալըպ վէ չէքլ վերմէք պապընտա էլինիզտէ օլան դուտրէթի, չօղլարընըզ ճիւզ'ի օլսուն թանըմայօրսընը։ Բէնտիմ հադզընտա տէյէպիլիրիմ քի, Սալահէն պանա վերմիշ օլսըզը չօճուգլար իւզէրինէ մալիք օլսըզըմ դուվվէթ հադզընտա տիւչիւնտիւյիւմատ, չօգ տէ՞գ'ա տիթրէր իմ։

Իւք վէ էն մուհիմմ օլան օ մէքթէպլին տէօրթ տիվարլարը արասընտա սիզ մու'ալիմէր, չակիրտէրինիզէ ապա ունուտուլմայաճադ օլան նէ դատար սէօզէր էօյրէտիրսինիզ։ Սիզտէն օլ մէքթէպ օտասընտա, նէ դատար պադի դալաճադ օլան թէ՞սիրլէր չըզմադտա տըր։ Օ մէքթէպ օտասընին դափուսընտան կիտէն եօլ, չօճուգլարընըզը ճէնէթէ եա տա ճէհէննէմէ կէօթիւրէպիլիր։ Օ օտատաքի թա'լիմ, չօճուգլարընըզը էպէտի հայաթա եա տա էպէտի հէլաքա զըլազուլայայպիր։

Սիզ Բասպը սէվէն վէ հէր կիւն Անտէն էօյրէնէն վալիտէլէր իսէնիզ, խանէնիզտէ պուլունան պու իւք վէ էն մուհիմմ մէքթէպլի ունութմադսընըզ։

Սիզէ պիր սիւ՞ալ էտէպիլի՞ր մի իմ։ Գըզլարընըզին նէֆսիէրէսի, զապթ ը նէֆսաք գուսուրը, մաղրուր, տիւնէվի եախօտ հիլէպաղ օլմասընը խաթի՞ր մի սինիզ։ Օղուլլարընըզին սէրբէշ, խօտրէյ, թարիգինի քէնտի ինթիխապ էտէն, սէօզիւնիւզիւ հիչ ամլէմէյէն, վէ թէհլիքէլի վէ ֆէնտատէթէր քէսպ էթմէքտէ օմալարընը խաթի՞ր մի սինիզ։ «Հայր, հիչ ասա,» տէրսինիզ։

Պիր սիւ՞ալ տահա վար։ Գըզլարընըզ վէ օղլանլարընըզ մէդրէսէ թարզտա՞ մը պէօյիւյօրլար։ Գօրգարըմ քի չօգ վալիտէլէր, տէչդատան իպրար էթմէք իսթէմէյօրլար խսէ տէ, գալպէրինտէ «Էվվէթ» տէմէյէ մէճպուր տըրլար։ Կիւճլիւք նէ՞րէտէն չըգէյօր։

Պէնճէ պիր սէպէպլի, կէրիտէ, խանէնիզտէքի օտատա պուլունան մէքթէպտէ տիր։ Զօճուղընըզը նէթէր դատար էրքէն թա'լիմ էթմէյէ պաչլամասընը։ Օ իւք մէքթէպլին էհէմմիյէթինի ունութտընը, եա տա ֆէհմ էթմէտինիզ։

Պիր աղ տահա կէնիչ թա'րիֆ էտէյիմ։ Հէր պիր չօճուգ չախսի իրատէթէ մալիք օլարադ տօ-

զար. պու չէյ Ալլահըն պիր 'ամէլեսի տիր: Լաքին պու իրատէթ թա'լիմ օլունմալը տըր, վէ թա'լիմ օլունուրսա, պիւթիւն 'էօմրաէ պիր պէրէքէթ օլաճագ տըր: Թա'լիմ վէ թէրպիյէ օլունմազ իսէ, անճագ պիր մանի'է, վէ չօգ 'էօմըլէր իչիւն, սահիպինէ մուճիպի լա'նէթ օլաճագ տըր:* Էյ սիզ վալիտէլէր, չօճուգլարընըզըն իրատէթինի թա'լիմ էտիյօր մը սընըզ: Էրքէն պաշլամալը վէ վագթ գայպ էթմէմէլի սինիզ: Չօգ վալիտէլէրին խաթըրը նէ՞ տիր: Պէպէք աղլարսա անը տօյուրուր, թէքրար աղլատըղընտա անը կէզտիրիր: Հէր տէֆ'ա աղլատըղընտա, նէ իսթէյօր տէյիւ զանն էտէրէք, անը վէրիր: Զիյատէ պէօյիւտիւյիւնճէ, աղլարսա անա տէր, «Նէ իսթէրսէն սէօյլէ, սանա վէրիրիմ»: Անը խօշնուտ էթմէք իչիւն էօթէ պէրի գօշար: Միւսաֆիր կէլտիյինտէ չօճուգ պահանէսըզ օլուրսա, էլինէ չէքէր եահօտ պահանէ տուրտուրաճագ պիր չէյ վէրիր: Խասթա օլուր, վէ աճը իլաճը իչմէք իսթէմէզսէ, հէքիմէ կիտէր վէ «Իչմէյօր» տէր: Սօֆրատա պուլունան թա'ամտան խօշլանմազսա, պաշգա պիր չէյ վէրիր: Տա"իմա տէր, «'Ագըլ էէթմէզ, նէ՞ պիլսին, պիր չէյ տէյիլ, օ սօնրա էօյրէնիր»: Պու վալիտէ չօճուգըն վագը' օլան չէյլէրի անլամազսա իտիյինի, վէ հէվէսինի պիլտիյինի ֆէհմ էթմէզ: Չօճուգա նէ՞ գատար պէօյիւք պիր զիյան էթմէքտէ իտիյինի, վէ էկէր անը թա'լիմ ու թէրպիյէ էթմէքտէ կէճիքիր իսէ, գայ' օլան վագթըն էքսիյինի ասլա տօլտուրամայաճագ իտիյինի էյի անլայամայօր:

Չօճուգլըը խօտրէյ վէ սէրքէշ խալին, պիր չէյ իսթէտիյի վագթ անա աղլամալը վէ պաղըրմալը թա'լիմ էտէն, քէնտիսի տիր: Անա գայթ ը նէֆս էթմէմէքլիյի էօյրէտէն քէնտիսի տիր: Շու հալտէ չօճուգլարը նա՞սըլ պէօյիւյէճէք: Անլէր էվտէ պաշ աղրըսը օլուպ, տա"իմա տէյլէր. «Կիթմէմ», «էթմէմ»: Իթա'աթ էթմէյի հիչ իսթէմէզլէր, տա"իմա քէնտի իրատէթլէրինին իճրասընը արարլար, վէ նա"սըլ օլմատըղլարընտա պահանէսըզըզ չըղարըրլար: Պու կիպի օղլանլար չօգ տէֆ'ա օլ գատար սէրքէշ օլուրլար քի, վալիտէ քէնտիլէրի պիր տիւքքեանտա չըրագ գօյմալա վէ եա էվտէն տէֆ' էթմէյէ մէճպուր օլուր: Կէչէն կիւն հաթթա պիր վալիտէ հագգընտա իշիթտիմ քի, օղլընը, թէվպէ էտէնէ գատար տիշարտա գալսըն տէյիւ սօգագա աթմըշ:

Ալլահըն քէնտինէ թա'լիմ էթմէք իւզրէ վէրտիյի օղլ իւզէրինէ օլան թէ"սիրինի գայպ էթմիշ օլան պիր վալիտէնին հալը նէ՞ գատար աճըը տըր:

Ալլահա նէ՞ հիսապ վէրէճէք տիր:

'Ագըլ պիր վալիտէ, չօճուգլարընըն իրատէթինի թա'լիմ էթմէք վէ անլէրէ գայթ ը նէֆս էօյրէթմէք իչիւն նէ՞ եափար:

Պէպէք քիւչիւք իքէն, հէր աղլատըղընտա քէնտինէ թա'ամ վէրիլմէմէլի, եալըըզ կէզտիրիլմէզ իտիյինի անա էօյրէթմէլի չալըշըր: Լազըմ կէլիրսէ, պիր ազ աղլամասընա միւսաա'ատէ էտէր: Միւնասէպէթ օլտըղընտա անը իսթէտիյինտէն մահրում էտէր, վաթգը կէլտիյինտէ պիւթիւն կէճէ ույումալը անա թա'լիմ էտէր, աղլասա աղլամասա աճը իլաճը անա վէրիր: Միւսաֆիր կէլտիյինտէ պահանէսըզ տուրուրսա, անը թէքտիր էտէր: Սօֆրատա պուլունան թա'ամտան անա սէճտիրիր: Հէր սըրատա անա գայթ ը նէֆսի էօյրէթմէյէ, վէ անըն իրատէթինի թա'լիմ վէ թէրպիյէ էթմէյէ չալըշըր: Իւճրէթի նէ՞ օլաճագ տըր: Անըն ուֆագ պիր սէօզիւ չօճուգլարընա պիր գա'իտէ ի 'ամէլ օլաճագ, սէօզլէրինէ հիւրմէթ վէ իթա'աթ էտիլէճէք տիր, վէ անըն օղուլլարը վէ գըզլարը պէօյիւտիւքլէրինտէ գայթ ը նէֆսէ մուգթէտիր, ֆա"իտէլի վէ տիւնեայա պէրէքէթ օլան քիմսէլէր օլաճագլար տըր: Օ թա'լիմէ էրքէն պաշլատը, խանէսինտէքի մէքթէպին էհէմմիյէթինի թագտիր էթտի, վէ պու սէպէպտէն իւճրէթի գայէթ 'ազիմ օլաճագ տըր:

Հիլէ վէ եալանըն տախի իպթիտասը էվ մէքթէպինտէ պուլունուր: Թազէ տուտագլար իլք եալանը սէօյլէտիյինտէ, եահօտ չօճուգ իլք տէֆ'ա պաշգասընը ալտաթմագա չալըշտըղընտա, նէ՞ գատար չօգ վալիտէլէր քէյֆլէնիրէք կիւլէրլէր: Պէօյլէսի պիր մէնֆուր կիւնահըն պիտայէթի իչիւն քէյֆլէնմէք, նէ՞ կիպի պիր գապահաթ տըր: Հէր պիր չօճուգ քիւչիւք իքէն, գալպէն ազ եա չօգ վահշի տիր, վէ սայըքի հէր չօճուգ քիւչիւք իքէն, խըրսըզլըգ եափար վէ եալան սէօյլէր: Լաքին պիզիմ վազիֆէմիզ նէ՞ տիր: Պիզիմ վազիֆէմիզ իլք իպթիտատէ անը կէրիտէ պըրագմագ տէյիլ, անա եարտըմ էթմէք տիր: Յիսուսըն եալանտան նասըլ իքրահ էթտիյինի, վէ եալանճը պիր չօճուղըն Յիսուսըն էվլատը օլամազ իտիյինի, անա թա'լիմ էթմէք տիր: Պիզիմ էվիմիզտէ, եալանըն պիզի վէ Ալլահը էն զիյատէ նախօշնուտ էտըն պիր չէյ իտիյի էօյրէտիլիր: Չօճուգլարըմ հագիգաթը պանա սէօյլէմէքտէն գօրգմըյագլարընտա, էթտիյինիզ խաթա իչիւն սիզի թէքտիր էթմէմ, լաքին պանա հէր տէֆ'ա եալան սէօյլէտիյինիզտէ սիզի չէտիտէն թէքտիր էտէճէյիմ տէրիմ: Հիչ պիր եալանը թէքտիրսիզ պըրագմա: (Հէման կէչէն կիւն օղուլլարըմըն պիրինի, պէնի ալտաթմագա չալըշ-

տըզը սէպէպտէն, չէտիտէն թէքտիր էթմէյէ մէճ-պուր օլուրմ։ Կէօղ դաֆամաղա ճէսարէթ էտէ-մէտիմ։)

Եալան իպթիտասընտա մէն' էտիլիր իսէ, չօ-ճուղլարընըզ պէօյիւտիւքլէրինտէ հաղիգաթվէր-վէր օլաճադ տըր։ Խանէտէ եալանըն պաշլանդըճ-լարընտան սադրն։ Զօղ էյի ամթալարըն էվլատա-րընըն մէքթէպտէ եալան սէօյլէտիքլէրինի մու'ալ-լիմլէրտէն իչէթիյիմտէ թէ'ամճիւպ էտէրիմ։ Ամ, էյ վալիտէլէր, խանէնիզտէ պուլունան մէք-թէպտէ, հիլէ վէ եալան արզուսընը էզմէք իչուն, քիաֆի մըզտար երքէն պաշլատընը՞զ մը։

Խանէտ, պաշդա չօղ չէյլէրին տախի պիտա-յէթի պուլունուր, մէսէլա, նէֆտվէրէսթլիյին, զուրուրըն, տիւնեավիլիյին, թիզմիզաճլըզըն, վէ զայրի, վէ զայրի։ Հէվ պու ուֆաղ ֆէնա պիտա-յէթլէր, նիհայէթ պէօյիւք ֆէնա 'ատէթլէր օլուր-լար։ Պունլար էպէտի խարապիյէթ տէմէք օլա-րադ, գալպէրինիզէ պէօյիւք քէտէր վէ ռաբ վէ-րէպիլիր։

Պու մէքթուպտա մադսէտիմ, չօճուղլարընըզը հէր էյի չէյտէ թա'լիմ էթմէյէ երքէն պաշլամադը-զըն 'ազիմ իհթիյաճընը, վէ անլէրի թա'լիմ ու թէրպիյէ էթմէքլիյին վազթը կէչէճէք դատար պէքլէմէքտէ 'ազիմ թէհլիքէ վար իսիյինի սիզէ կէօսթէրմէք տիր։

Լաքին պու իշի եալընըզ նա՞սըլ եափագիր-սինիզ։ Վէ խէլտաքէարընըզ Յիսուսը պիւթիւն դալպտէն, պիւթիւն ֆիքրտէն վէ պիւթիւն դուվվէթտէն սէվմէյօր իսէնիզ, պու չէյէ եալընըզ նա՞սըլ ճէսարէթ էտէրսինիզ։ Մարիամ կիպի, Յի-սուսըն այագլարը հանընտա օթուրարադ, մահ-ճուպ վէ հալիմ օլմագլըզը Անտէն էօյրէնին, վէ եէվմի տու'անըզ չու օլսուն, «Եա՛ Բաղպ Յիսուս, քէնտիմի պանա կէօսթէր քի հէվ կիւնահլարըմը պիլէյիմ, Սէն քէնտինի պանա կէօսթէր քի, Սէնի զիյատ սէվէյիմ։ Քրիստոսըն բուհրյէ էօյլէ տօ-լայըմ քի խանէմտէ սէմա լեզզէթի պուլունսըն։»

ԷՏԷՊԻՅԱԹ ՎԷ Բ. ՄՈՒԴԱՏՏԷՍ

(Վէր. Կարապետ Յարութիւնեան, Օֆֆօրդ պարէ-լֆիւնոնը, Ինկլիզերը)

Կէչէնլէրտէ Ա-էպոքէրտէ օգուտարդըմըզա կէօրէ, Ամերիկանըն Շիդակօ չէհրինտէ մէմլէքէթիմիզ է-հալիսինտէն պիրիսի, վազթըյլէ Ինճիլ վա'ըզը ի-քէն, չիմաի տինէ մուխալիֆ օլան պիր ճէմի'յէթէ բիյասէթ էթմէքտէ օլուսլ, պիր Ինկլիզ մուհարրի-բին քիթապընտան օգույարադ անլէրէ վա'ղ էյլէմիշ վէ վա'ղընտա ատէմին սալթ 'ազի նուր վէ պիկի-իլէ խէլաս պուլաճաղընը իտոլա էյլէմիշ տիր։ Վա-գա'ա պիզ տէ արա սրբա էօյլէ զաթլարա բասթ կէ-լիյօրըզ քի անլէրին էֆքեարընճա Բ. Մուդ.տէքի տի-նի թա'լիմ չօղճա ճիւհելայա եարար. 'ադլի տա՞իրէ-տէ քեաֆի տերէճէ թէրադը էյլէմիշ օլանլար ի-չիւն իսէ, պէօյիւք չա'իրլէրին, մուհարրիրլէրին, ֆիլյէսուֆլարըն վէ 'ալիմլէրին քիթապլարը տատա ֆա՞իտէլի տիրլէր։ 'Ասրար ադտէմ եաչամըշ ու-ֆաղ եէհուտի միլլէթինին՝ միլլի վէ տինի թասավ-վուրատընը հավի օլան Բ. Մուդ. տատէմին ֆիքրինի տար պիր տա՞իրէյէ միւնհասըր զըլըպ, տատէմի պիր թաղըմ խայալի դօրդու վէ իւմիտլէրլէ պէպէմէյէ չալըշարզընտան, երիկրմինճի 'ասրին միւթէ'ալիմ սընըֆընա եարամադ։

Գավմըմըզ էօթէտէն պէրու տինի վէ Բ. Մուդ.ի սէվէն պիր գավմ օլարզընտան, մէզքիւր էֆքեարը թէքզիպէ գալզըշմադ ֆաղլա կէօրիւնիւր իսէտ, պէօյլէլէր արա սրբա հէր եէրտէ կէօրիւնիւպ, մուզիրը թասավվուրլարը իլէ նիչէ ֆիքրլերի պէ-հիրլէմէքտէ օլտուզլարընտան, Ա-էպոքէր վասը-թասըյլէ պու պէնտի նէչր էյլէմէյէ թէչվիդ օլուն-տում։

Պու պադտէ տէնիլէճէք իլք խուսուս չու տըր քի, պէօյիւք 'ադլարընն էսէրլերի օլան քիթապլա-րը թադիր էտէրիզ։ Բ. Մուդ. վար տըր տէյիս-տիւնեատտա պաշդա քիթապլարտա լիւզում եօղ տըր, խատա'տասընտա տէյիլիզ։ Էլսինէ ի միւթէ-նէվվի'էտէ 'ադլի, ախլադի վէ բուհանի եիւքսէք թա'լիմլէր իլէ տօլու փէք չօղ զիդըյմէթ էսերլեր վար տըր։ 'Ուլում.ը թասդի'իյէտէն պահս էտէնլէր նէվ' ի պէչերէ պէօյիւք խըտմէթ իֆա էյլէմէքտէ տիրլէր։ Հոմէր, Շեքսպիր, Սիսէրօ, Կէօթէ, Է-մրսըն, Վիքթոր Հիւկո վէ էմսալինին պէօյիւք էսէրլերինի միւթալա'ա էթմէքլէ էհտիմիզ անլէր-տէն չօղ մուֆիտ տէրսլեր էօյրէնէպիլիրլեր։ Եիւք-սէք տէրէճէտէն ֆիքրի թա'լիմ իլէ ինսանլար 'ա-զիմ պէրէքէթլերէ նա՞իլ օլմուշլար տըր։ Վէ պէօյ-լէ օլմասը տա փէք թասդի'ի տիր։ Զիրա հաղիգաթ նէրէտէ, նէ զէման վէ քիմին վասըթասըյլէ քէչֆ օլունմուշ իսէ եինէ Ալլահտան տըր։ Պիր քիմսէ թասդի'ատտա պիր դա՞իտէ քէչֆ էյլէտի իսէ, պիր չա'իր ինսան դալդիրտէ պիր թաղըմ հաղիգաթլար կէօրտիւ վէ եազտը իսէ, սէմավաթըն քէվաքիպի մէյանէսինտէ, սահրանըն րէնկեարէնկ չիչէրլերին-տէ, գուշլարըն նաղմաթընտա վէ ագան չայլարտա հիւսն, ահէնկ, նիզամ վէ գուվվէթ կէօրտիւ իսէ՝, պիրի խուսուպ ահէնկ պիր մադամ թէրթիպ, վէ ա-նընվէ նիչէ մահզուն զալպերին թէսէլլի պուլմա-լարընա, վէ ատէմին էտնտա արզուլարտան եիւքսէյէ

դալգմալարընա' վասըլ օլտու իսէ, պիլա շիւպհէ Ալլահ Թարաֆընտան խըտմէթ էթմէքտէ պուլուն-տուլար։ Ալլահըն անլէր իլէ պիր միւնասէպէթի եօգ իտի, տէմէք փէք եանլըշ տըր։ Թապի'աթտա, դալըպտէ վէ Թարիխի պէշէրտէ մատտէյէ վէ նէֆսէ ֆա'իգ պիր գուվվէթ կէօրմէյէն քիմսէ հադիգաթ քէշֆ էտէմէզ։ Սանըմ՝ պա'զըն մուլթթալի' օլմայարագ սէմատան Թէ'սիր գապուլ էտէր։ Ճիւմլէ հադիգաթ քէաշիֆլէրի «տիւնեայա կէլէն հէր պիր ատէմի Թէնվիր էտէն Նուրը հագիգի»տէն չէօ'լէ ախզ էյլէմիշ տիրլէր։

Ֆագաթ՝ նէանլէրէ վեադաթլարընտան զիյատէ մէզիյյէթ. իսնատ էտիլմէմէլի տիր։ Նաէպլյաթ վէ ֆիքրի էսէրլէրի մէտհ էտէրքէն, անլէր հէր չէյէ քեաֆի տիրլէր խատա'սընտա օլմագ փէք եանլըշ տըր։ Սալթ ֆիքրի Թա'լիմ ու Թէրպիյէ իլէ ատէմին հէր պիր մա'նէվի իհթիյաճը թօյուրուլուր տիւշիւնճէսի պօշ խիւլեա տըր։

Պիր տէ Ք. Մուգ.ի սա'իր քիթապլար իլէ մուգայէսէ էտէրքէն տիգգաթ էտիլմէլի տիր։ Վագը'ա, Ք. Մուգ.է սալթ պիր քիթապ հալինտէ պագըլադ պիլէ, պիլա խիլաֆ խատա'ա էտէպիլիրիզ քի, օ' Թարիխ, ֆէլսէֆէ, շի'ր, պահս վէ էմսալի մադդէլէրտէ հիչ պիր քիթապտան կէրի գալմազ։ Հալի օլտուղը մէվատտըն Թէնէվվիւ'ի վէ նիւքսէքլիյի, իֆատէսինին սատէլիք վէ հիւսնիւ, հագիգաթ ը հալը պէյան էյլէմէք էմրինտէ կէօսթէրտիյի սատագաթը, դալգըլը նիւքսէքլիք վէ էնտիյի տէրինլիք ճիհէթլէրէ հիչ պիր սա'իր քիթապ անընլէ բէգապէթ չըգըշամազ։ Անըն հէր պիր դըթ'ասընտա պու տէախյմիզի Թէմամէն իսպաթ էտէպիլիրիզ։ Լաքին՝ նէանլէրի մուգայէսէ էտէրքէն, Թագտիր ի գըյմէթտէ խաթիմալ օլունան մի'յարլարըն հէփ' հիսապա ալընմագ կէրէք տիր։ Տէմէք իսթէնիլէնի պիր միսալ իլէ իյզահ էտէլիմ։

Վագթըյլէ Սուրիալը Նա'ամանա Եղիսէ փէյգամպէրին կիտիպ եէտի քէրրէ Յորդանանտա եըգանմասընը էմր էտինճէ, Նա'աման պունա կիւճէնէրէք, Յորդանանը Սուրիա ըրմագլարը Ապանա վէ Փարփար իլէ մուգայէսէ էտէրէք, Եղիսէնին վէրտիյի էմրի գայր ի մա'գուլ վէ կիւլիւնճ պիր չէյ սայտը։ (4 Միւլ. 5. 12.) Սահիհ, Ապանա վէ Փարփար՝ սուլարընըն չօղլուղը, պէրրագլըղը, սօղուգլուղու վէ ճէրէյան էյլէտիքլէրի հէվալիտէ մէյտանա կէթիրտիքլէրի տիլրուպա պաղչէլէրի ճիհէթիյլէ Յորդանանտա ֆա'իգ տիրլէր։ Ֆագաթ պու ֆարգլար Նա'ամանըն Իրատանտա եըգանմագըղ մէմլէքէթինէ 'ավտէթ էյլէմէսինի Թէճվիզ էթմէզլէր իտի։

Զիրա՝ մէյտանտա պիր խասթալըգ վար իտի, Նա'աման ճիւտամ 'իլլէթինտէն Թութուլմուշ իտի։ Ֆէնա պիր 'իլլէթ. անա հիչ պիր իլաճ քեար էտէմէմիշ իտի։ Պունա էհէմմիյէթ վէրիլմէզ իսէ, մէքրուհ 'իլլէթ վիւճուտինին սա'իր գըսըմլարընա սիրայէթ էտէճէք, օլ տէմ անըն գուվվէ ի հայաթիյէսի, հիւսնիւ քիւլլիյէն խարապ օլաճագ իտի։ Ֆամիլեա, էվլատ, ահըպպա վէ րիւֆէգա չէրաքէթինտէն հիչ պիր մութլուլուգ տույամատըգտան պաշգա անլէրտէն մահրում տախի էտիլէճէք իտի։ Տէհշէթլի՜ պիր հալ։ Շիմտի քէնտիսի եաշայան պիր էօլիւ սայըլըրտը կիպի, պէլքի նէսլի տէ պու 'իլլէթի վէխիմէտէն մու'ազզապ օլաճագ իտի։ Ռապպըն փէյղամպէրի իսէ խապէր վէրիյօր քի, Ալլահ՝ Յորդանանըն սույընտա օլ տէրտէ տէվա հազըրլամըշ տըր, Նա'աման կիտիպ անտէ եէտի տէֆ'ա եըգանըր իսէ, էթի եէրինէ կէլիպ Թահիր օլաճագ տըր։ Նա'ամանըն, «Նի՞չիւն Ապանա վէ Փարփար տէյիլ տէ Յորդանան» տէյիւ սէօյլէնմէսի համագաթ իտի։ Զիւնքի Ալլահ Թարաֆընտան տուրան, Ալլահըն ֆիքրինի տօղրուտան անլայան, Ալլահ ատէմի օլան փէյղամպէր քէնտիսինի Յորդանանա կէօնտէրիյօր իտի։ Յորդանան իլահի խէլասըն Թարիգինին անտէ սուրէթ ի մախսուսէտէ քէշֆ օլունտուղու մուգատտէս տիյարտա ճէրէյան էտէյօր իտի։

Իմտի նի՞չիւն Ք. Մուգ. սա'իր քիթապէթէ ֆա'իգ Թութուլմալը. նի՞չիւն պէշարէթին վա'ըզլարը էսաս ը քէլամլարընը անտէն իքթիպաս էթմէլի տիրլէր. նի՞չիւն պէշէրիյէթին էն հագիգի թօսթու ճինսինէ խըտմէթ էյլէմէք էմրինտէ էն զիյատէ պու Քիթապը գուլլանմալը, նի՞չիւն սալթ ֆագիրլէր վէ ճահիլլէր տէյիլ, էրպապ ը 'իլմ ու իրֆան, պէլլի, հէր ատէմ Թէվազու' իլէ Ռապպըն քէլամը հուզուրընտա տիզ չէօքմէլի վէ անտէն Թա'լիմ օլունմալը տըրլար։ Սէպէպի փէք աչըգ տէյի՞լ մի տիր։

Մէյտանտա ճիւտամտան տահա վէխիմ պիր 'իլլէթ վար տըր. — Կիւնահ։ Պու 'իլլէթին մէվճուտիյէթինի ինքեար էթմէք գատար պէօյիւք համագաթ եօգ տըր։ Կիւնահ 'իլլէթիյլէ վուրուլմուշ նէվ ի պէշէրին մէվճուտիյէթի գատար աչըգ նէ՞ վար տըր, պու 'իլլէթ սէպէպինտէն 'ազլ ու պասիրէթինի գայպ էյլէմիշ ատէմլէրի հէր կիւն կէօրմէ՞զմիյիզ։ Զահիրէն սաղլամ կէօրիւնէն նէ՛ գատար քիմսէլէր վար քի, քէօրլէնմիշ ղամիր վէ խարապ օլմուշ ախլագ նիւգիւնտէն պիրուն վէ տէրունլէրի մէրարէթլէ մէմլու տըր։ Նէ՞ տէրսին, չու հալտէ օլան քիմսէլէրի՝ ֆէլսէֆէ Թա'լիմիյլէ, պէօյիւք

չա'իր վէ էտիպլէրին էսէրլէրինի էզպէր էթտիրմէքլէ, Թարիխ դըրա'աթընտա վէ մէտէնիյէթ տէնիլէն դուրու չէյէ գըլադուգլամագլէ խիլաս վէ թէսէլլի էտէպիլի՞րմիսին ։ Եաշամագտան պիզար օլմուշ մէյ՚ուս ատէմլէրին պէլասը սալթ ֆաղիրլիքլէրի՞մի տիր ։ Պէօյլէլէրէ, թէ՚այյիւշլէրինի պիասունուլէ էլտէ էտէպիլէճէք վէսա՚իթ թագտիմ էտէպիլսէն իչ պիթէ՞ր մի ։ Եախօտ անլէրի սալթ մէտէնի օլան ատէմլէրին րէֆագաթընտա դօստ տէրտլէրինտէն չիֆա պուլապիլիրլէ՞ր մի ։ Թարիխ վէ թէճրիպէ պու սու՚ալլարա «Խայր», տէյիւ ճէվապ վէրիյօրլար ։ Պու 'իլլէթէ անճագ Ալլահ քեաֆի տիր ։ Սէմավի Փէտէրին իրսալ էյլէտիյի Խէլասքեար պունա քեաֆի չարէ կէօսթէրմիշ տիր ։ Վէ Ալլահըն պու խիլասը խուսուսընտա եօլու էն էյի թարզտա պիզէ Ք. Մուգ. կէօսթէրիյօր ։ Տինի հագիգաթլարը էն քեամիլ սուրէթտէ օրատա պուլմուշըզ ։ Պու Քիթապ՝ Ալլահտան խուսուսի նուր ալըգ էյլէյէնլէր վէ պաշ Հէքիմ Յիսուս իլէ պէրապէր պուլունմըշ օլանլար թարաֆընտան եազըլըպ՝ պիզիմ իչիւն հըֆզ օլունմուշ տըր ։ Սէմավաթ իլէ ալըգ ու 'իթա էտէնլէր էն էյի մաթա՛ը անտէ պուլուրլար ։ Անը օգույուպ վա'ազ էյլէմէլիյիզ ։ Պիր ճէմա'աթը վէ պիր ֆէրտի թէտէննի էյլէմէքտէն վէ խարապ օլմագտան խիլաս էտէպիլէն էն պէօյլէ քիթապ, Ք. Մուգ. տիր ։

Պա'զէն խաստա'ա էտիլմիշ տիր քի, տին իլէ 'ալագասը օլմայան քիթապէթ վէ մէտէնիյէթ իլէ վէ ֆիքրի թա'լիմ ու թէրպիյէ իլէ նիչէ ճէմա'աթլար խարապ օլունապիլիյօրլար ։ Պու՝ պիր վագըթ իչիւն միւմքին տիր ։ Պիր տէֆ'ա պիր փէրթավըզ իլէ չալըյը եագան պիր էվրօփալը, եանընտա տուրան պիր վահշիյի գանտըրմագա նաֆիլէյէ չալըշըր քի, չալըյը եագան էլինտէքի պիլլօր տէյիլ, անճագ անտէն կէչիպ պիր մէրքէզտէ թօփլանան կիւնէշ փէրթէվլէրի տիր, նիհայէթ կիւնէշ պուլութա կիրտիքտէ փէրթավըզ քէնտիլիյինտէն չալըյը եագամազ խալինէ վահշի գանըը ։ Պիյանիհի տօլայըտան վէ տօղրուտան տին վէ Խրիսթիյանըգ թէ՚սիրլէ պէսլէնմիշ թա'լիմ վէ քիթապէթ պիր միւտտէթ ատէմլէրի թէմիզ, հագգանիյէթփէրվէր վէ նէզաքէթլի պիր հալտէ սագլայապիլիյօր իսէ տէ, տիյանէթտէն սօղումուշ գալպլարըն էնճամընտա տա՚իր Թարիխ էսէֆլի վագը'ալար իլէ տօլու տըր ։ Սալթ պիլկի նէվ'ի պէշ'րի թութամազ ։ Կիւնահըն մէվճուտիյէթինի ինքեար էտմատան կէլէն Խէլասքեարա իհթիյաճ կէօրմէյէնլէր խիլաս օլամազլար ։ Միւթա'ալըն գուլլարը հալինտէ ճէմա'աթլարա խըտմէթ էթմէյէնլէր հագիգի խատէմէ թէամիյէ օլունամազլար ։ Պէօյլէ քիմսէլէրին վա'զ եա խիթապլարը մէնպա'ը իլէ գաթ'ը 'ալատա էյլէմիշ սուլար միսիլլի անգարիպ դուրույաճագ, վէ թէչէպպիւսլէրի ֆա՛խտէսիզ վէ հաթթա մուզիր օլաճագլար տըր ։

ԷՅԻ ՊԻՐ ԳԱՏԸՆ

Ցունվար 16տա Միսս Կուլա իմզասըյլէ պիր թէզքէրէ՝ օլ հաֆթա Շաբաթ ադշամը սա'աթ 8տէ քէնտիսինին խանէսինտէ հազըր պուլունսալ, Տր. վէ Միսիս Հուայթ իլէ կէօրիւշմէք վէ անըն Բ. Մուգատտէստէն պահս էտէն պիր նութգընը տինլէմէք իւզրէ, պիզի վէ զէվճիմիզի տա'վէթ էտիյօր իտի ։

Թէզքէրէյի ալըպ օգուտուղումուզտա, պիր գաչ տագիգէ միւթէհայյիր գալտըգ ։ Սահիպ ի իմզա՝ չօլ միլիօնլարճա տալէրի օլան մէշհուր Միսս Հէլէն Կուլա օլապիլի՞ր մի, վէ էկէր օ ըսէ իսէ պիզիմ կիպի պիրինի խանէսինէ տա'վէթի նէտէ՞ն իճապ էտիյօր, եօգսա պիզիմ իսմիմիզէ եազըլմասը պիր սէհվ նէթիճէսի օլմա՞մաղ մը միսիլլի թէֆէքքիւրաթա տալտըգ ։ Գարթը թէքրարէն մու'այէնէ էտիպ, խանէնինն 5նճի Էվլինիւտէ քեա՛ին օլմասընտա վէ նօմէրօսընտա ալտապ էթմատըմըզ, սէրվէթ վէ չէօհրէթ 'ալէմինին թանըտըգը Միսս Կուլա օլտըղընտա չիւպհէմիզ գալմատը ։ Թէզքէրէնին սարէսինի վէ միւհթէվիյաթընը մու'այէնէ էթտիյիմիզտէ, պիզէ խիթապէն եազըլմըշ օլտըղընտա չիւպհէմիզ գալմատը ։ Տր. Հուայթ 20 սէնէ ագտէմ մէքթէպտէ թանըտըղըմըզ վէ չու սօն հաֆթալարտա զիյարէ թանըշտըղըմըզ մու'ալլիմ օլտըղընը տիւշիւնտիւյիւմիզտէ, արթըգ գալպիմիզ քեամիլէն միւսթէրիհ օլտու ։

Վագթը մու'այյէնտէ խանէյէ տախիլ օլտուգ ։ Խանէ հէրինէ դօնադ տէմէլի իտիք ։ Իքի սէպէպտէն անը թա'րիֆ էթմէյէ գալգըշմայաճաղըզ ․ լիսանըմըզ 'աճիզ տիր, վէ հէմ տէ օլ ադշամըն էն 'աճիպ մէնզարէսի՝ մէսքէնի տէյիլ, անճագ անըն սահիպէսի վէ սաքինէսի իտի ։ Եօյլէ պիր էվ Նիւ Եօրգտա պիլէ նատիր տիր ․ եօյլէ պիր էվ սահիպէ իսէ պիէմսալ տըր ։

Իչէրի կիրտիյիմիզտէ էվվէլա Միսս Կուլատա, սօնրա Տր. վէ Միսիս Հուայթա թագտիմ էտիլտիք ։ Քէնտինէ թագտիմ էտիլէն հէր պիր միւսաֆիրին իսմինի տօղրու թէլէֆֆիւզ էթմէսի, վէ հէր պիրի իլէ պիր գաչ քէլամ միւսահէպէ էթմէսի հէպտէն տիգգաթըմըզը ճէլպ էթտի ։ Սիմա վէ քէլամը սա՛իտանընըն սըրրֆ րուհանի օլտըղընը աչիքեարէ կէօսթէրիյօր իտի ։

Խանէ սա'վէթլիլէր իլէ տօլտու ։ Միսս Կուլա հուզուրա կէլիպ, սէչկին վէ գըսա քէլամլար իլէ իզհար ի մէրամ էտէրէք, հազըրունը քէնտի խանէսինտէ պուլունտուրմագտան չօգ քէյֆ հիսս էթտիյինի, վէ Նիւ Եօրգ չէհրինին զուրէֆա սէքէնէսի արասընտա թէպշիր ի պէշարէթ իչին չօգ մէրագը ճէլպ օլունմուշ իտիյինի, վէ Ա'մալ ը Րուսուլ քի-

Թապընտան պիր մատտէ հագգընտա իրատ ը քէլամ էթմէսինի Տր. Հուայթտան րճա էթմիշ իտիյինի պէյան էթտի։ Միւմաիլէյհին չալըշը չէրհլէրի իլէ պիրլիքտէ թապ' էտիլմիշ պիր 'Ահտ ը Ճէտիտտէն պիրէր նուսխէ էլիմիզտէ օլարագ, Տր. Հուայթըն կիւզէլ պիր նութգընը տինլէտիք։ Մու'ալլիմ ի միւմաիլէյհ Ա'մալ ը Ռուսուլ քիթապընըն պիր խիւլասասընը վէրիփ, Պօղոս առաքեալըն թէպշիր ի պէշարէթ սէֆէրլէրինի խարիթա իւզէրինտէ թա'րիֆ էթտիքտէն սօնրա, Էլեւէյմ Քիլիսէլէրին էչէտտի իհթիյաճը Ռուհ իւլ Գուտտըն 'ամէլիյէսի օլտուղունա իշարէթ էթտի։ Նութգըն 'աքապինտէ կիւզէլ պիր տու'ա ճէմ'իյէթի 'ագտ էտիլտի։ Շէհրտէ չօք ճինս ալիմ տարասընտա Ինճիլ վա'զ էտէն Փարգըլ Փարգըլ քիմսէլէր տու'ա էթտիլէր։ Միսս Կուլտ Թէքրարէն հուզուրա կէլիփ, պիր ազ վագթ տախի նէքաիկէրիմիզ իլէ կէօրիւշիւփ զօնուշմալըղը թէքլիֆ էթտի։ Տու'ա ճէմ'իյէթի նէ գատար միւ'էսսիր իտիյսէ, պու միւսամէրէ տախի հէման օ գատար խօշ իտի։ Օլ միւնասէպէթլէ Ամէրիգան Գըզլար Գոլէճինին րէ'իսէսի օլուփ, գոլէճէ սէրմայէ օլմագ իւզրէ պէօյլէ պիր մէպլաղ ճէմ' էթմէքլէ մէշղուլ օլան Տր. Փէթրիք իլէ մու'արէֆէ վէ տոսթլուգ փէյտա էթտիք։ Միւմաիլէյհա՝ պուհրանը մալիտէն նիչէ քիմսէլէրին զայէթ միւթէ'էսսիր վէ միւզթարիպ օլտուղլարը պէօյլէ պիր սընէտէ պիլէ մուվաֆֆագ օլաճաղընը գավիյէն մէ'մուլ էտիյօր։

Սա'աթ 10 րատէլէրինտէ միւսաֆիրլէր թէտարիճէն միւֆարագաթ էթտիլէր։ Միսս Կուլտ հէր պիրի իլէ այրը այրը էլլէշիփ, հալ ու խաթըրլարընը սու'ալ էտէրէք անլէրի սալը վէրտի։ Սըրա պիզէ կէլտիյինտէ, խըմխըմլը ունուտմըշ օլմալը իտիյինի ֆարգ էտիյօր իտիք իտէ, անը միւքէրրէրէն տօղրու թէլէֆֆիւզ էթտիքտէն մա'ադա, վաթանըմըզըն պա'զը թարաֆլարընը զիյարէթ էթմիշ օլտուղընը, վէ պուրատա գալմըմըզըն ահվալ ը րուհանիյէսի քէնտի իչին ճալիպ ի տիգգաթ պիր մատտէ իտիյինի պէյան էթտի։ Օլ զէման զիյատէ պէրրագճա անլատըգ քի, մէզքիւր խանըմ սա'ատէթ օլմամըզըն սըրրը՝ չալըշը ահվալըմըզտա տէյիլ, անճագ չէհրտէ րուհանի իշ իլէ մէշղուլ օլմամըզտա մէվճուտ օլուփ, օլ խարիգուլ'ատէ ատամըն միւթէնէվվի՝ խըտմէթլէրինին նէք մագսատը պա'զը րուհանի իշլէրին գոլայլընտէ թէպշիր ի պէշարէթ րուհընը թէշվիգ էթմէք իտի։

Միսս Կուլտ խարիգուլ'ատէ պիր գատըն տըր։ Մէվգը', Փիքր, վէ րուհըն Փաղիլէթլէրի անըն իւզէրինտէ պիրլէշմիշ տիր։ 'Ազիմ սէրվէթ սահիպի օլմագ հասէպիտէն մէյտանտա կէլէն թէրուէնի ճէսարէթ, տըլզատէ պիր փամիլիատան օլմալըղըն նէթիճէսի օլան նազիք թավըր ու հարաքէթ, թա'լիմ ու թէրպիյէնին սէմէրէսի օլան իտրաք ու իզ'ան, իւլուհիյէթ հաքայիգըննան տա'իմայան թէվազու' վէ մուհապպէթ պիրլէշմիշ օլարագ անըն շախսիյէթինէ ֆէվգէլ'ատէ պիր րէնգ վէրմիշ տիր։ Տիւնյանըն քէյֆինի չըգարմագա հէր Փուրսաթը վար իքէն, արգասընը տիւնեայա չէվիրմիշ վէ գալպինի Քրիստոսա վէրմիշ տիր։ Ղայէթ սափի վէ վագարլը չէքլտէ միւլէյիմպէս տիր։ Թէ'էհհիւլ թէսավվուրընտան իսթինքաֆ էթմիշ տիր։ 'Ազիմ սէրվէթինի Ալլահա 'իյատէթ էթմէք վէ պէշէրէ խըտմէթ էթմէք էմէլիյլէ սարֆ էտիյօր։ Խայրխահ փա'ալիյէթինին թարզ ու չէքլի նիւմայիշսիզ վէ սաքին տիր։ Պէօյլէ պիր 'էօմր Քրիստոսըն մուհապպէթինտէն պաշգա պիր եօլ իլէ թէֆսիր էտիլէմէզ։ Անտէն տօլայը թէրուէնի միզ Ալլահա համտ էթտիք։

Յունվ. 27տէ Նիւ Եօրգըն տըլզատէկեան մահալլէսինտէ իքի պէյլի մէնզարէ վագը' օլտու։ Պիրինճիսի՝ Վանտէրպիլթ փամիլիասընտան պիր գըզըն Ավսթրիալը պիր Գաթօլիք Կօմ. իլէ թէ'էհհիւլ քէյֆիյէթի իտի։ Կիւվէյի՝ կէլինին սէրվէթինէ, կէլին տէ կիւվէյինին տըլզատէ խանէ թէ'ալլուգ էտէրէք էվլէնտիլէր։ Պաշկ թամամ եօլէն վագթընտա իճրա էտիլտի։ Հէր չէյ տէպտէպէլի օլտու։ Նիւ Եօրգ այագա գալգտը։ Տիւնեա տըգլատը։ Ճէրիտէլէր՝ կէլինին հէտիյէլէրինէ պիր միլիօն տոլէր գըյմէթ թագտիր էթտիլէր։ Տիկէր վագը'ա՝ պուրտան փէք Փարգլը նէվ'տէն իտի, վէ ճէրիտէլէրտէ եազըլմատը։ 'Ակնի կիւնիւն աքշամը Միսս Կուլտ Նիւ Եօրգըն պա'զը մէշհուր զէնկինլէրինի քէնտի խանէսինէ տա'վէթ էտիփ, անլէրին հուզուրընտա Միսս Փէթրիքէ Ամէրիգան Գըզլար Գոլէճի հագգընտա մա'լումաթ վէրտիրիփ, գոլէճին եարըմ միլիօն տոլէրէ իհթիյաճը օլտուղընը սէօյլէտի։

Միսս Վէնտըրպիլթ վէ Միսս Կուլտ։

Իշթէ իքի գատըն։ Հէր իքիսի Ամէրիգալը։ Հէր իքիսի զէնկին։ Հէր իքիսի կէնճ։ Հէր իքիսի Փրօթէսթան։ Հէր իքիսի միւթէ'ահիլ։

"Աճէպա իքինին հանկըսը 'ագըլլը տէնիլմէլի։ Վէ հանկըսընըն սա'ատէթի զիյատէ տիր։

Նիւ Եօրգ, 11 Փեար., 1908 * * *

«Ալլահ պիզէ պիզտէն զիյատէ եագըն տըր։

ՉՈՐՐԱ'Ա ՊԻՐ ԳԱՋ ՍԷՕԶ

(Գուրէգէն էֆ. Գ. Գրիգորեան, Ա.Ճրէֆա)

Հէր իգլիմտէ գուրագ մահալլէր պուլունուր, պիր չօգ քիմսէլէրին թէ'այիւլ վէ քիտապ ու մէժմու'ալէրի անլէրին մահսուլաթընըն մըգտարընա մէն"ուլ պուլունուր։ Պու պէնտտէ խըտաճընա չալըշմագ իսթէտիյիմիզ շէյ մէս'էլէ «Նի՞չին պա'զը մահալլէր սա'իմա գուրագ վէ մահսուլսըզ օլուրլար» սու'ալը տըր։

Տիւզ վէ մունպիթ տոփրագտէ սէնէտէ 10-12 փարմագ տէրինլիյինտէ եաղմուր սույու հըֆզ օլունապիլիր իսէ տէ, գարարսըզ պիր իգլիմտէ հավա թէզ թէզ թէպտիլ օլտուղունտան, եէրին պուրութութի եաղըն սըճագ ճէնուպի րիւզկեարլարընա վէ դըշըն իսէ ըլըգ վէ գուրու հավասընա մա'րուզ օլուր։ Պիր փարմագ տէրինլիյինտէ օլան եաղմուր սույու՝ հէր տէօնիւմ արազիտէ 120 թօնիլաթօ սու տէմէք տիր, վէ էյէր պէհէր սէնէ 12 փարմագ 'ումգընտա եաղմուր սույու զէմինտէ հըֆզ օլունապիլիր իսէ, հէր պիր տէօնիւմ արազիտէն սէնէվի 5 թօնիլաթօ սըզըլթընտէ գուրու հասըլաթ մէյտանա կէլէպիլիր։ Խօյլէ իսէ էն գուրագ ֆարզ օլունան սէնէլէրտէ պիլէ թարլալարը իհթիյաճտան զիյատէ եաղմուր եաղըյօր։ Պու սէպէպտէն տըր մուշքիլաթ եաղմուրըն քիֆայէթսիզլիյի օլմայըփ, անճագ թէպախխուր վասըթասը իլէ զայ'աթը տըր։

Պու նէվ' արազիտէ էն մուհիմ մէս'էլէ զէր' ու թիմար ուսուլընտա տիգգաթ էթմէք տիր։ Եիվվէլա, իրի սապան իլէ թարլալարը զէր' էյլէմէք, սու հըֆզ էյլէյէճէք մախզէնլէր հազըրլամագ տէմէք տիր։ Արգուրի արազիլէր վէ սըրթլար չօգլըգ զէր' օլունմատըգլարընտան, սաթհլարը սէրթ օլուփ, թօփրագ տանէլէրի միքյանիքիյէտէն սու անճագ եարըգ վէ չաթլագլարտան միւրուր էյլէյէպիլիր, եա'նի թօփրագ սիւնկէր կիպի հէր թարաֆտան սույու սօմուրաճագ եէրտէ, անը գըմ գըմ էմէր։ Պու չաթլագլար միքյանիքիյէտէ սու գույվէ ի ճազիպէ վասըթասըյլէ ճէզպէտիլէն էյլէր իքէն, մայէյիթէքի տահա ուֆագըգ եարըգլար ճազիպէ ի մէսամիյէ գուվվէթի իլէ սույու կէրի սաթհա չէքէր։ Վէ պու պէօյլէ չաթլագլարըն թէփէլէրի եա ազըգլարը րիւզկեարլարա աչըգ օլտուղունտան, սա'իրի պիր թէպախխուր մէյտանա կէլիփ, թարլալարըն սու վէ րութուպէթի 'ալէտէլտէն սըճագ վէ գուրու րիւզկեարլարտան էմիլէրէք զայի օլուրլար, վէ թարլալար տա մահսուլ վէրէմէտիքլէրինտէն, էհլի զուրրա' գապահաթը թալէ'լէրինէ 'ազվ էյլէյիփ մըրըլտանըրլար։

Թարլայը տէրինճէ սիւրիւփ, պու արալըգլարը 10 փարմագ գալընլըղընտա կէվշէք թօփրագ իլէ սէթր էյլէմէք թէպախխուրը մէնն էյլէր։ Փագաթ տէրին սիւրմէք 'ադատլընտէ թարլանըն սաթհը թավան էսիլիփ սիւզէտիլմէլի տիր, խօգսա աչըգ թօփրաղըն րութուպէթի հավա վէ փէրթէվի չէքէրէք թէմաս էյլէտիքլէրի իչին, տէրհալ թէպախխուր էյլէր։ Պիր թարըմ օթլար վէ քէսէքլէր ալթ իւսթ օլտուգլարընտան, սաթհտան պիր գաչ փարմագ տէրինտէ պիր թարըմ պօշլըգլար հասըլ էյլէրլէր քի, էյէր պու պօշլըգլար պիր խօլ իլէ սիւզէլիփ տօլտուրուլմազ իսէ, րութուպէթ ճազիպէ ի մէսամիյէ վասըթասըյլէ թօփրաղըն իչինէ նիւֆուզ էյլէյէմէտիյինտէն, հավա տէլիքլէրինտէն թէպախխուր թէզայիւտ էտէր, համ թա գուրուլուք չիւրիւմէմիշ նէպաթի մատտէ պիլէ թէպախխուրը թէզհիտ էյլէտիյինտէն, թարլալար մահսուլ վէրէմէզ։ Պիտէրլէրին քէօք թութաճագ թօփրագլարը սէրթ վէ սըգը օլմալը քի, րութուպէթի հըֆզ էտէպիլսին, վէ քէօքլէրտէն եօգարըքի թօփրագլար եումշագ օլմալը քի, սույու տէրունէ էմսին։ Պունուն իչին պիրինճի չարէ, պիտէրլէր էքիլիր իքէն իքի տէֆ'ա վալօ' պուլան տէրին զէր' վէ սիւրմէքլիքտէն սօնրա իճրա էտիլէն սիւրմէքլիքլէր խաֆիֆ օլմասը տըր։ Զիրա ֆիտանլարըն քէօք թօփրագլարը րութուպէթի հըֆզ էյլէտիքլէրի միսիլլիւ, ֆիտանլարը պէսլէյէճէք մէվատտը զըտայէյի տէ էթրաֆտան հէր սա'իմ թօփլարլար, վէ էյէր իքինճի սիւրմէքլիք՝ պու քէօք թօփրագլարընը իխլալ էյլէրսէ, թալի'ի միւվաղէնէյի պօզուփ թարլայը մահսուլսըզ գըլար։ Խօյլէ իսէ էն ա'լա թարիգ եազ վագթընտա թօրլա, պազ վէ պաղչէլէրի պիր գաչ փարմագ եումշագ թօփրագլէ սէթր էյլէմէք տիր։ Պու խօլ իլէ տէրունի թօփրագտագի րութուպէթ օրատա հըֆզ օլունուր, վէ պիթթապի' գուրագ զէմինլէրտէ իհթիյաճա իսթի'մալ օլունուփ, թարլալար մահսուլաթը քէսիրէ իլէ էհլի զուրրա'ը թալթիֆ էյլէյէճէք տիր։ Եազ վագթընտա պազ վէ պաղչէլէրի տէրինճէ պէլլէյիփ, քէսէքլէրի մէյտանտա պըրագմագ, պազ վէ պաղչէլէրէ քիւլլիյէն մուզիր տիր։ Պէլլէտիքտէն սօնրա, իքի իչ քէսէքլէրի էզիփ ուֆաթմագ տըր։

ՆԷՎՃԻՎԱՆ

(Տօք. Լ. Ա. Պէնսօ)

3. Նէվճիվան Տա'րիխի ժու'ղրաֆիյէսի

Պու սիննետտա միւնդէրիճ կիպի եալըլըզ պաշըմըզա եաշայաճագ տէյիլիզ։ 'Ըօմրիւմիւզ սա'իլէրտէն թէ'սիր գապուլ էտէճէք, վէ մուգատտէլէ-

Թէն պիդ տախի սա՛իրլէրին 'էօմրիւնէ պիչիմ վէրմէքտէ , վէ անլէրէ Թէ՛սիր էթմէքտէ օլաճաղըզ ։ 'Էօմրիւ միւթալա'ա էտէր իքէն , իւլֆէթ վէ իւնսիյէթ սա՛իրէլէրինի հիսապա ալմաարդճա 'ադիլանէ իշլէմիշ օլմայըզ ։ Պիր էլմասըն եէրինէ օթուրաուլմասը էհէմմիյէթ ի 'ազիմէյի հա՛իզ տիր . չիւնքի միւնասիպ պիր եէրէ օթուրթաուլմազ իսէ, անըն հիւսնիւնիւն պէօյլէ պիր գըսմը մէսթուր գալապիլիր ։ Պիր բէսմին զէմինի՝ Թէրսիմ օլունմասը միւրատ օլունան ասըլ չէյին մուվաֆֆագիյէթլէ Թէրսիմ օլունմասընը , եա տա օլունմամասընը ինթաճ էտէր ։ Պէօյլէճէ պիր նէվճիվան իչիւն տախի իւնսի 'ալագալարա նէ եօլտա տախիլ օլաճաղը մէս՛էլէսինտէն տահա մուհիմմ պիր սէրմայէ ի պահս ու մէգալ ազ պուլունուր ։

Տա՛իրէ ի մու'աշէրէթ տէյէրէք , ֆամիլեասը , քիլիսէտէ , մէքթէպ 'էօմրիւնտէ վէ հաթթա եէվմի մէշղուլիյէթտէ , ինսանը միւնասէպէթի օլան պիւճիւմլէ իւնսի 'ալագալարը տէմէք իսթէրիզ ։ Մու'աշէրէթ քէլիմէսէնի էն վասի' մա'նասընտա ալըյորըզ . տէմէկ իլէ եէվմի միւսահէպաթ վէ միւնասէպաթընըզտա՝ անլէրէ նազարէն Թութտըղընըզ մէվգը' վէ եէվմի մէշղուլիյէթտէն սօնրա , տօսթլարընըզ վէ սըգ տահպապլարընըզ իլէ պուլունտըղընըզ սա'աթլարտա անլէր իլէ օլան 'ալագանըզ տախի պու Թա'պիրտէ իմա էտիլիր ։

Պիր ատէմին օյուն սա'աթլարը՝ քէնտինին սիրէթի նօգթա ի նազարընտան, վէ 'էօմրիւնիւն հագիգի մուվաֆֆագիյէթինէ , եա տա 'ատէմ ի մուվաֆֆագիյէթինէ 'ալագասընճա , իշ կիւճ սա'աթլարընտան զիյատէ մուհիմմ տիրլէր ։ Օլ սա'աթլար՝ պիլա շիւպհէ պիր քիմսէնին նէ ճինս պիր ատէմ օլտըղընը տահա էյի մի'յար տըրլար ։ Իքի քիշի չօգ ուէֆ'ա 'այնի մագազատա , եա տա 'այնի իտարէխանէտէ եան եանա պիր արատա իշլէր իքէն , եինէ տէ իշտէն մու'աֆ օլտըգլարը սա'աթլարտա անլէրին իւնսի 'էօմլէրի կէճէ վէ կիւնտիւզ գատար եէքտիկէրինտէն ֆարգլը օլապիլիր ։ Պիր ատէմին՝ ապվաթ ը եէվմիյէսինի գազանմագ իչիւն չալըշըպ չապալար իքէն եավըղը օլ գատար մուհիմմ տէյիլ տիր . ֆագաթ իշտէն գուրթուլտըգտան սօնրա իսթիրահաթ վէ Թէնէֆֆիւս սա'աթլարընտա հուրր իրատէթիյլէ եափտըղը պիր ճիհէթլէ տահա մուհիմմ տիր ։ Սօնրաքի՝ սիրէթինին քիւնհիւնիւ մէյտանա չըգարըր ։ Պիր նէվճիվանըն էյլէնճէ սա'աթլարընտա պուլտըղը րէֆիգլէր վէ րէֆագաթըն նէվ'ի՝ քէնտինճէ էհէմմիյէթ ի 'ազիմէյի հա՛իզ տիր ։ Հէր պիր չէհրտէ պիր նէվճիվան իչիւն քէնտինտէ մէվճուտ օլան էն էյի րուհանի վէ իւսա'իսի ույանտըրաճագ վէ քէնտինի եախապիլէճէյինին էն էյիսինի եափմագա Թէշվիգ էտէճէք, վէ օլապիլէճէյինի մէվգը' ի իճրայա գօմազսա, պունտան տօլայը մահզուն օլաճագ տօսթլար պուլմագա ֆուրսաթ վար ։ Պէր'աքս՝ իղթիտար վէ եա սիրէԹէ միւթէ'ալլըգ խուսուսաթը չօղլուգ արամայան, միւսահանէ իլէ ատէմի մէտհ ու սէնա վէ Թալթիֆ էտէն , վէ պիր ատէմ քէնտի Թապի'աթընըն տահա 'ալի Թարաֆլարընճա տիգգաթսըզ վէ վազիֆէսիզ օլսա , Պէօյլէ տէ օլուր տէյիւ տիւշիւնէն տօսթլար տա պուլունուր ։ Վէ պա'զը տէլիգանլըլարըն էն պէօյլիւք Թէճրիպէսի իշթէ պուրատա տըր ։

Շու սօն նէվ'տէն իւնսի րէֆագաթլար , էկէր սըգը օլուր իսէ , ատէմի 'ալէտատէվամ աշաղը չէ'քիպ էնտիրէն գուվվէթլէր տիրլէր ։ Պիր նէվճիվան անլամալը տըր քի , իւնսի 'ալագալարըն մուֆիտ օլմասը իչիւն , տօղրուտան տօղուգ վէ մուղայիր ի ատապ ու ախլագ օլմասը իճապ էթմէզ ։ Իւնսի 'ալագալարըն սէֆիհանէ վէ միւսրիֆանէ օլմասը , վէ 'էօմրէ սըրֆ եէյիպ իչմէք վէ զէֆգ ու սէֆա էթմէք իչիւն օլան պիր հալ ը մէվճուտիյէթ նազարըյլա պագմագ տախի սիրէթի պօզար վէ Թէտէննիյէ պատի օլուր ։ Շու հալտէ , հէր նէվճիվանըն , մահրէմանէ րէֆագաթ էթտիյի քիմսէլէրէ տիգգաթ էթմէսի վաճիպ տիր ։ Խայէրի օլմայըղը եէրտէ անլէր քէնտինին 'էօմրիւնէ Թէ՛սիր էտէճէքլէր , քէնտինին չիվէ ի միւսահէպէթինէ Թէ՛սիր էտէճէքլէր , նէանլէրէ անտէն պագաճաղը նօգթայի նազարը (խուսուսա ախլագի սուրէթտէ) անլէր Թա'եին էտէճէքլէր ։ Ահըրլա՝ իւզէրիմիզէ պիր նէվ' րուհանի գօգու սինտիրիրլէր քի , նէ օլտըղընը Թէմամըյլէ Թա'րիֆ էտէմէզսէք տէ , խայլ իլէ մու'աշէրէթ էթտիյիմիզտէ անը հիսս էտէրիզ ։ Ծիւմլէմիզ տախի պիլիր իզ քի , պիր սընըֆ ատէմլէր վար տըր քի , անլէր իլէ պիր արայա կէլէրէք միւսահէպէթտէ պուլունուր , վէ անլէրին տէրունի հիսսիյաթ վէ Թէֆէքքիւրաթընտա վագըֆ օլուր իսէք , կէօյա կիւլ պաղչէսինտէն վէ եախօտ մէնէքշէզարտան պիր նէֆէս չէքմիշ իզ կիպի հիսս էտէրիզ , Թէրէֆֆիւ' էթմիշ , ուլվիյէթ քէսպ էթմիշ օլտըղըմըզա մուԹթալի' օլարագ , անլէրտէն այրըլըր ըզ ։ Պաշգա պիր Թագըմ քիմսէլէր տէ վար տըր քի , իւզէրիմիզէ՝ քիւլլիյէն ֆարգլը պիր նէվ' Թէ՛սիրլէրի վար տըր ։ Մէյտանտա պիր քէօԹիւ գօգու օլսա , Թէնէֆֆիւս էթմէյէլիմ տէյիւ իքի մահալլէ էօթէյէ կիտէնէ գատար պուրնըմըզը Թութտըղըմըզ կիպի , պէօյլէ քիմսէլէրին սու ի Թէ՛սիրի պիզէ կէչմէսին տէյիւ անլէրտէն գաչընըրըզ ։

Պիր խայլի քիմսէլէր տէ վար քի պու սօնրաքի սընֆա տախիլ էտիլէմէզլէր։ «Բէօթիւ ատէմլէր» տէտիյիմիզ մա'նատա քէօթիւ ատէյլ տիրլէր։ Եինէ տէ անլէրին 'էօմր հազզընտա նիւքսէք պիր թէսավվուրը եօգ տըր։ Էհէմ րուհ. մէս"էլէլէր հազզընտա խաֆիֆ, վալիֆէսիզ, վէ բի'այէթսիզ պիր սուրէթտէ տիւշիւնիւրլէր։ Անլէրին 'էօմրիւ սատէճէ հայվանի պիր 'էօմր տիր։ Մէ"քիւլաթ, մէշրուպաթ վէ մէլպուսաթա միւթէ'ալլըգ մէվատտ անլէրճէ էն զիյատէ հա"իզի էհէմմիյէթ շէյլէր տիր, լաքին ֆիքրէ վէ գալպէ թէ'ալլիւգ էտէն խուսուսաթա, րուհ ը ինսանինին հիւնիւնիւ թէշքիլ վէ թէզնիյէ էտէն մէվատտա, անլէրին ֆիքրինտէ վէ միւսահէպէլէրինտէ եա հիչ եէր եօգ, եա տա փէք ազ եէր վար տըր։ Պու նէվ' ատէմլէր, քէնտի քէնտիլէրինի տար վէ էտնա պիր 'էօմրիւն մասխարալըգ, ըըյալէթ վէ զէվզէքլիյինէ վէրմիշ տիրլէր։ Ճիտտի պիր ատէմ վէ հազիգի պիր խրիսթիյան օլմազա խահիշկէր, վէ քէնտի քէնտինի իշիւն, նէճիպ վէ մուղաֆֆէր պիր 'էօմր մէյտանա կէթիրմէք իսթէյէն պիր նէվճիվան, պու նէվ' քիմսէլէրէ գարշը մուհաֆազա ի նէֆս էթմէլի տիր։

Պիր նէվճիվանըն իւնսի 'ալագալարը պահսընըն տիկէր պիր ճիհէթի վար քի, անտէն կէրմիյէթ իլէ պահս էթմէք իսթէրիմ։ Ջանըն էտէրիմ քի չօգ տէֆ'ա պիր իշէ կիւճէ պագըպ, եախօտ պիր մէսլէք եա սէն'աթ էօյրէնմէք վէ անտէ մուվաֆֆագ օլմագ 'ազմ ու գարարըյլա պիր չէհրէ կէլէն պիր տէլիգանլը, քէնտի իշինտէ էօյլէ տօլու տիզկին իլէրի կիտիյօր քի, չախսիյէթինի, մու'արէֆէ էթտիյի քէսանտա ճալիպ գըլմագըլըն վիւճուտընը լայըգը վէճհլէ տէրք վէ թագտիր էտէմէյօր։ Էյ նէվճիվանլար, սիզ պու տիւնեատա լէյլ ու նիհար չալըշըպ չապալայարագ սալթ պիր մա'իշէթ չըգարմագ իշիւն պուլունմայօրսընըզ. սիզ պիր 'էօմր եաշամագ, րուհանի պիր 'էօմր թէ"լիֆ էթմէք իշիւն պուլունույօրսընըզ։ Իմանի էօյլէ 'ամէլ էտինիզ, էօյլէ թէֆէքքիւր վէ սէօհպէթ էտինիզ, վէ թանըտըգընըզ գատընլարա վէ էֆէնտիլէրէ նազարէն սիզ սիզի էօյլէ պիր մէվգը'տէ թութունըզ քի, հէր քէս սիզին իլէ վուզուֆ փէյտա էթմէյէ արզուքէշ օլա, վէ ատէմլէր սիզին մու'աշէրէթինիզտէն մահզուզ գալըրգլարը թագտիրտէ սիզին թանըշըգընըզ տահա զիյատէ գըյմէթտար օլաճագ տըր։ Էկէր պու խուսուսա միւպաշէրէթ էտէճէք օլուր իսէնիզ, ֆիքրինիզտէ պիր խայլի րուհ. թէսավվուրաթ ույանաճագ տըր։

ԻՆՃԻԼԻ ՔԻԼԻՍԷԼԷՐ

Եօզղատ. Էնզարէ վիլայէթի տախիլինտէ 5,000 խանէլի պիր գասապա տըր։ Ինճիլի ճէմա'աթըն պիր էսքի 'իպատէթխանէսի օլուպ, ալթ գաթընտա օտալար, վէ 'իպատէթխանէնին իթթիսալընտա պուլունան պիր տա"իրէտէ տախի զըգլար վէ սիւպեան թա'լիմ օլունմագտա տըրլար։ 50 խանէտէն 'իպարէթ օլան ճէմա'աթըմըզտան նիչէլէրի թաշրայա հիճրէթ էյլէմիշ օլուպ, րուհանի վէրկիմիզ տախի ազալմըշ տըր։ Նազարէթ էֆ. Հաճէթեան չէվգ ու ղայրէթ իլէ թէպշիրի պէշարէթէ սա'յ էյլէմէքտէ տիր։ Պօրաճըն քիլիսէմիզէ օլան մու'ավէնէթի ազալմըշ օլտըղընտան, էվվէլտէն պէրու քիլիսէմիզէ 'ա"իտ օլուպ տա սա"իր մահալլէրտէ պուլունան տօսթլարըմըզըն նազարը տիգգաթընը պու զա"իֆ քիլիսէմիզէ մա'վէթ էթմէք իսթէրիզ։ 'Աճէպա անլէր քէնտիլէրինին իլք տէֆ'ա րուհանի պէրէքէթէ նա"իլ օլտուգլարը քիլիսէլէրինի զիքր իլէ Ինճիլին թէպշիրինին տէվամ էտէպիլմէսի իշիւն անա եարտըմ էթմէք իսթէմէզլէ՞ր մի։

Օղլանլար մէքթէպիմիզտէ 75, վէ գըզ վէ սիւպեան մէքթէպլէրիմիզտէ տախի 80 գատար թալէպէ վար տըր։ Հէր նէ գատար մէքթէպ պինալարըմըզ փէք պիչարէ հալտէ իսէ տէ, էվվէլտէն պէրու օրատա կէօրիւլէն ախլագ փաքլըղը Եօզղատ էհալիսինին նազարը տիգգաթընը ճէլպ էյլէմիշ, վէ պու սէպէպտէն էյի պիր նամ գազանմըշ տըր։ 160 չալիրտլէրիմիզտէն անճագ 40 գատարը Ինճիլի ճէմա'աթա 'ա"իտ օլուպ, պագըսը Լուս. պիրատէրլէրին էվլատլարը տըրլար։ Սա"իր մէքթէպլէրտէ օլտըղը կիպի պիզիմ մէքթէպիմիզտէ տախի լիսան ը Ինկիլիզիյէ էհէմմիյէթ վէրմէքտէ իսէք տէ, կէրէք լիսան ը 'Օսմանիյի վէ կէրէք Անա լիսանըմըզը տախի թէտրիս էթմէքտէ յիզ։ Էլիմիզտէ օլան ուֆագ պիր քիւթիւպխանէմիզէ զայէթլէ էհէմմիյէթ վէրմէքտէ յիզ։ 200 ճիլտտէն 'իպարէթ օլան իշպու ուֆագ քիւթիւպխանէ իւզէրինէ 100 ճիլտ գատար քիթապ տահա 'իլավէ էտէպիլսէք, վէ հալա արզու էտէն տօսթլար թարաֆընտան իհտա էտիլէճէք օլան քիթապլար իշիւն տախի րաֆլարըմըզ աչըգ տըր։ Չօգ քիթապլարը օլուպ տա, անլէրի խաթըր'ալ էտէմէյէնլէրին քէնտի քիթապլարընը խաթըր'ալ էթմէլէրի իշիւն պուրասը փէք մունասիպ պիր մահալ տըր։ Շիմտիյէ գատար պու մէքթէպլէրէ տայքի հիչ ղազէթա կէթիրթտիրիլմէմիշ օլտըղընտան, պիր գաչ նուսխէ ղազէթա էլաւէ էթմէք իշիւն չալըշըյօրըզ։ Սէնէ պաշը միւնասէպէթիյլէ չալիրտլէր արալարընտա 70 ղրշ. փարա թէտարիք

էտիպ, 30ընը չերէզէ սարի էթիքաէն սոնրա 40ընը սա զաղէթայա վագի էյլէտիք, իքի նուսխէ Զոճոֆէլը Ա-եոպէրի, պիր նուսխէ Ինկիլիզէ պիր զաղէթա սըփարը էյլէտիքտէն սոնրա, Թիւրքէ վէ Էրմէնիէ Ա-եոպէրը իչիւն տախի պա'զը տօսթլարա միւրաճա'ատ էյլէտիք։ Պունլարտան մա'սա պիր նուսխէ տէ Բէ-ղանդէն էլտէ էթմէյէ չալըշը-յոր ըզ։

Հէր նէ զասար պունտան 15-20 սէնէ ադտէմ-լերի ճէմա'ատըմըզտան պա'զը ճահիլ քիմսէլէր Լուս. պիրատէրլէրէ տօղրու մուհասզէթսիզլիք կէօսթէրմիշ, վէ հաթթա անլէրին Ի'թիզատատ ը տէնիյէլերինէ տօղրու պա'զը աղը սէօղլէր սէօյլէ-յերէք, անլէրին հիսսիատ ը նազիքեանէլերինէ տօ-դունմըշլար իսէ տէ, չիմաի պու ճիւս մու'ամէլէ-լերին վէք եանլըշ իսիյինի պիլիր իզ, պիզ անլէրի սէվէրիզ, վէ անլէրին էվլատլարընա պիլա ֆարզ իսըտամէթ էտէր իզ։ Էկէր պուրատա էյի մէքթէպ պինալարըմըզ օլսա, չիմաիքինտէն 3-4 զաթ ֆազլա չակիրտիմիզ օլաճաղընա հիչ չիւրհէմիզ եօք տը։ Էրմ. ճէմա'ատընին պէօյիւք պիր քիլիսէի վէ պիր տէ միւքէմմէլ մէքթէպլէրի վար տը։ Իշպու մէքթէպ պուրատաքի Դիմաքսան Առաջնորդ Հայ-ըն սա'յ ու զայրէթիյէ կէչէն սէնէ ինչա էտիլտի։ Միւամիլէյինի քիլիսէ, մէքթէպ վէ բուհանի տա-'իրէլերտէ իրա'է էյլէտիյի աթվար ու հարաքեաթ տօղրուսը չայան ը թահսին տիր։ Սոն եըլ պաշընտա 500-600 պաթման ուն, պուլկուր թէտարիք էթտիրիսը, ֆուդարայա թէվզի' 'էյլէտի։ Շայան ը ղըսլթէ պիր հալ։ Մէքթէպլէրինտէ 12 մու'ալլիմ-լերի վէ 500 չակիրտլէրի վար տը։ Օն իքի մու-'ալլիմ 500 չակիրատէ փէք ազ օլսըզը կիսպի, 500 չակիրատէ պէօյէսի պիր մէքթէպ իչիւն փէք չօղ տը։

ԱՐԻՍՏԱԳԷՍ Տ. ՅԱՐՈՒԹԻՒՆԵԱՆ

—.—

'Ա.ԴԷՊՈ. Օր. Ճօղէֆին Պէզճեան, Տօգ. Յովսէփ Պէզճեանընն պէօյիւք քերիմէսի օլուպ, էկէր պու Յունվար 20տէ սէմավի մէքթէպէ տա'վէթ օլունմասա իսի, պու սէնէ 'Ա.ինթապ դըզլար մէտրէ-սէսինտէ իթմամ ը միւատէթ էտէճէք իսի։ Ճօղէ-ֆին սոն խասթալըզը զէմանընատէք սըհհէթի եէ-րինտէ, վիճուտի սաղլամ վէ դուվվէթլի իսի իսէ տէ, պունտան 7 այ մուզատատէմ միւալիթէլա օլ-մուշ իսիյի վերէմ 'իլէթինտէն, հէր թէտավիրէ բաղմէն, դուրթուլամայըպ նիհայէթ 17 եաշընտա իքէն թէրք ի հայաթ էյլէտի։ Պիր չիչէք տիր ա-չըլաը, լաքին ղիքրի պաղը դալան իսոչ բա'ինա-լար պրադը, պիր նուր փարլատը, լաքին չօղ դալզերի թէնվիր էյլէտիքտէն սոնրա էպէտի վա-թանտա տօղմաղ իչիւն կէօզտէն նիհան օլտու։

Ճօղէֆին զաթէն հալիմ, աղըր պաշը, խաթըր չինտա վէ խոշ թապի'ատը պիրի իքէն, խասթա-լըզը անըն պու թապի'ատընա պիր զաթ տահա հէլավէթ վէ լէթաֆէթ պաղըշլամըշ իսի։ Անըն խասթալըզը էյամընտա իզհար էթմիշ իսիյի սապր ու սիւքիւն, իման վէ թէվէքքիւլ, վէ սէօյլէ-տիյի լաթիֆ քէլամլար, անըն Խրիսթիյան 'էսմ-բիւ վէ բուհանի տույզուլարը հագգընտա չօգ-լար իւզերինտէ խոշ թէ'սիրլէր պրագմըշ տը։ Խասթալըզ պա'զէն տէրուն հիսսիյաթ վէ տույ-զուլարըմըզը հէսսաս վէ նազիք գըլար։ Ճօղէֆի-նին տալէն նազիք վէ հէսսաս օլան զալպի պու եօլտա տահա զիյատ հէսսասըզ քէսպ էթմիշ ի-սի։ Օ փաք օլան 'էսմրիւնիւ տահա փաք էթմէք իչթիյազը իլէ հէր չէյտ Խէլասքեարընտա թէվֆիք օլուբ իսի։ Քէնտիսի սէմա իչիւն հազըր իսի։ լաքին սէվկիւլիւլէրինտէն այրըլմադ կեահտա պիր անըն տա մէսէրրէթի իւզերինտէ պիթթապի' պիր կէօլկէ պրագը իսի։

Ճօղէֆին մէնսուպ օլտըզը Հայիկ Քիլիսէսի-նին խանէնտէկան կիւրուհընին ա'զասը օլաը-զը կիպի, օրկանիսթին զայպուզէթինտէ քէնտիսի մուսիգա չալար իսի, պու հէր իքի խըտամէթի տէ սէվէր վէ խահիշլէ անլէրի իճրա էտէր իսի։

Մէրդումէնին իշպու կէնճ չաղտա ինթիզալը վայիտէնի իչիւն պէօյիւք պիր զայ'աթ իսի իսէ տէ, սէվինիրիզ քի կէրէք Բաղալին թէսէլլիսի վէ կէրէք սէվկիւլիւլէրին փաք 'էսմրիւ վէ պրագմըշ իսիյի ունուտըլմազ խոշ թէ'սիրլէրլէ միւթէսէլլի օլմադտա տըրլար։

Ց. Գ. Պ.

—.—

Էվէրէ. Մկրտիչ աղա Տատուբեան Դեկ. 2/15տէ վէֆաթ էթմիշ տիր։ Միւթէվէֆֆա ի միւամիլէյ' անասրլ. Հաճընը օլուպ, պունտան 60 սէնէ էվվել Էվէրէյէ կէլմիշ իսի։ Մկրտիչ աղա Եէյլ տարիւլֆիւ-նունը փրօֆէսօրլարընտան Յարութ. էֆ. Տատուբ-եանընն փէտէրի տիր։ Պունտան 40 սէնէ ադտէմ տահա Ինճիլի ճէմա'ատա տախիլ օլմադտան էվվել հէր Կիրակի կիւնիւ քէնտի խանէսինի աչարադ, օ-բատա Յիսուսը վա'զ էտէր իսի։ Էվէրէքտէ պէշ-ըէթին թէրադդըսընա տօղրուտան պու զաթ վա-սրթա օլտըզը կիպի, թէպնադէթէ տէ վազըֆ օլ-տըզը իչիւն քէնտինէ միւրաճա'ատ էտէն եիւզլէր-ճէ քէսանը մէճճանէն թէտավի էտէր իսի։ Անտէ միւչահատէ էտիլէն պաշգա պիր խասսիյէթ անըն չէն թապի'ատը իսի։ 80 սինինտէ օլան իշպու միւհթէրէմ վէ միւսինն փէտէրէ սոն հիւրմէթլերի-նի թագիմ էթմէք իւզրէ, 700ի միւթէճավիզ պիր իզտիհամ ճէնազէ խըտամէթլերինտէ հազըր իսիլէր։

ՀԱՅԿԱԶՈՒՆ Ց. ՅԱԿՈԲԵԱՆ

ԽՐԻՍԹԻՅԱՆ ՔԻԼԻՍԷԼԷՐ

Կ. Խ. Շիրքէթլէրինին նաղբրը Ճափոնիանքն Օսաքա չէհրինտէքի շիրքէթ իչուն միւնասիպ պիր պինա ինչա էթտիրմէք մաղսէտիյլէ 20,000 Ինկ. լիրասը ճէմ՝ էթմէք իւղրէ, էհալիյէ միւրաճա՛աթ էթտիյի սըրատա 'ամի իւղ վիքը 'ամա՛իպ մա՛լիւ-մանթը վէրմիչ տիր։ Օսադա Ասիա դըթ՝ասընտա միւթէհէվվի՝ էմթը՝ա ի՛մալ էտէն էն պէօյիւք չէհր տիր, վէ ֆապրիգալարը պաճալարը տիչարատան 'ատէթա պիր օրման կիպի կէօրիւնիւր, վէ անւ-լերատէն չըզըլ օրթալըզը տօլատուրան թիւթիւն է-հալինին արը կիպի իչ իլէ մէչզուլ օլտրզալարընը կէօսթէրիր։ Անտէ պիր չօղ փամուդ էմթը՝ա ի՛մալ էտէն ֆապրիգալար պուլունուպ, պունլարըն պա՛-զըսընտա 4,000 'ամէլէ իչէր, պունտան մա՛ատ էլէքթիրիկ հասըլ էտէն, զալ չըզարան, արապա եափան ֆապրիկալար, տապալանէլէր, չէքէր թասֆիյէ էտէն ֆապրիգալար, վէ սա՛իրէ վար արը։ 131 պանդա պուլունուպ, պու սայը Ցիլա-տէլֆիա չէհրինին պանդալարընընքինտէն զիյատէ տիր։ Լիման $2\frac{1}{2}$ միլեոն Ինկ. լիրասը մէսարիֆլէ եա-փըլմըշ օլուպ, պուրատա սալթ Ճափոնիա վափոր-լարընա նաղլ էտիլէն սէնէվի հումուլէ 1,500,000 թոնո օլուր։ Կէօմրիւք մէ՝մուրընին իֆատէսինէ կէօրէ, կէչէն 10 սէնէ զարֆընտա իսրատաթ 50 միլ արթմըշ արը։ Պիր Ճափոնիա թիւճճար վա-փոր դումմանեասընին 97 վափորլարը վար տրը։ Շէհր ի մէզքիւրէ սա՛իր չայան ը տիզդաթ պիր խու-սուս չու տրը քի անտէ զիւքիւր էհալի, իւնատան 110,000 նուֆուս զիյատէ տիր, վէ Կ. Խ. Շիրքէ-թի $1\frac{1}{4}$ միլեոն նուֆուս ը էհալիէն 300,000 նէվ-ճիվան վէ օղլանլար արասընտա իֆա ի խրամէթ էտէճէք տիր։ Շէհրատ տիլագսըզլըզ ֆէվգէլ'ատէ տիր։ Փօլիս նաղարէթինին բափորթընա կէօրէ, մէ՝զունլու ֆահիշէխանէլէրէ հէր 24 սա՛ատ զար-ֆընտա վասաթ հիսապ իւղրէ 3,817 ատէմ կիտէր։ Մէ՝զունլը օլմայան տիլագսըզլըզըն իսկ հիսապը եօք տրը։ Կ. Խ. Շիրքէթի պու չէհրատ Բրիստոս իչուն զայրէթ իլէ իչլէմէքատ պուլունմըշ արը։ Կէչէն Ապրիլատ Թօքիոտա 'ապտ էտիլէն պէօյիւք մէճլիսատէն սոնրա Կ. Խ. Շիրքէթլէրինին 'ումումը՝էսի Մր. Մօթ պու չէհրատ բուհանի մէճլիսլէր 'ադա էյլէմիշ, վէ չիմտիյէ տէր 391 կէնճլէր թէվ-պէ էտիպ իմանա կէլմիշլէր տիր։

—.—

Հինտիսթանտա Կալկաթա Կ. Խ. Շիրքէթինին 8 չիւ'պէսի վէ 10 նաղբրլարը պուլունուպ, ա՛ղա-նըն 'ատատը 1,500 տիր։

—.—

Թէզալիք Հինտիսթանտա միլլի Կ. Խ. Շիրքէթի, Ինճիլի իչատ 'ազիմ թէրատգը էսէրլէրի կէօսթէր-մէքատ տիր։ Պունըն 11 նաղբրլարը պուլուս-նուպ, պունլարըն։ 5ի եէրլի Հինտիլէրատէն տիր։ Կէչէն 3 սէնէ զարֆընտա Բ. Մուդ.ի նիզամի պիր սուրէթատ միւթալա՛ա էտէն կէնճլէրին 'ա-ատէտի 1,880ատէն 3,000է, վէ չիրքէթին պիւտճէսի 400 լիրատան 1,000 լիրայա չըգմըշ տրը։

—.—

Հոկ. 8ատ Մ. Ամէրիդա սրրը քեսթիպի Մր. Թէֆթ Զինատ Շանկէյ Կ. Խ. Շիրքէթինէ 100,000 տօլար զըյմէթինատ պիր պինանըն հիւճճէթինի թէսլիմ էտէրէք, օլ պինանըն մէզքիւր չիրքէթին իսթի՛մալինէ թախսիս էտիլմիշ օլտրզընը ի՛լան էյ-լէմիշ, վէ օլ միւնասէպէթլէ միւ՝էսսիր պիր նութգ իրատ էյլէմիշ տիր։ 'Այնի վագթատ Զին կէօմրիւք իտարէսինին միւֆէթթիշ ի 'ումումի Սըր Բօ-պերթ Հարթ պիր թէպրիքնամէ կէօնտէրէրէք, չիր-քէթին իֆա էթտիյի հիւսն ի խրամէթի թանին վէ թագտիր էթտիյինի պէյան էմմիշ տիր։ Վիլա-յէթին վալի վէքիլի ատ թէպրիքնաթ իլէ պէրապէր չիրքէթէ 150 լիրա ի՛անէ կէօնտէրմիշ տիր։

—.—

Շիմալի Ամէրիդատա 1,887 Կ. Խ. Շիրքէթլէրի պուլունուպ, պունլարըն ա՛զասը 435,000 տիր։ Պունլարըն 175,000ի Ինճիլի քիլիսէլէրին ա՛զասը օլուպ, իտարէ ի ումուր պունլարըն եէտինատ տիր։ Կ. Խ. Շիրքէթի պինալարընատա հէր կիւն իճ-թիմա էտէն ճէմա՛աթըն վասաթ սայրը 138,000 տիր։ Բ. Մուդ. սընընքիլարընատա սէնէ զարֆընտա 92,000 կէնճլէր հալրը պուլունմըշ արը։ 24,000 կէնճլէրէ իչ պուլմագ թարիդիյլէ եարարմ էտիլմիշ տիր։ Շիրքէթլէրին թահթ ը թէսարրուֆ-ֆընտա պուլունան պինալարըն զըյմէթի 39,000,000 տօլար արը։ Էճնէպի ակյարլարատա թէպչիր ի պէ-չարէթ իչուն սէնէվի 150,000 տօլար ի՛անէ էտի-յօրլար։

—.—

Ցիլիսին ատալարընատա 8 սէնէ էվվել հիչ պիր Փրօ. միսիոնէր չիրքէթի 5 վարա սարֆ էթմէդ իքէն, պու սէնէ Ամէրիդա միսիոնէր չիրքէթլէրինին իւհ-ատէսինատ մէզքիւր մադսէտ իչուն 500,000 տօլար վար արը։ 30,000 Ցիլիսինօլար Յիսուս Բրիստա-սընն Ինճիլինի զատուլ էթտիրէր. սայթ կէչէն սէնէ խրիսթիյան օլանլարըն 'ատէտի 8,000 խոլ։ Մի-սիոնէր մէքթէպլէրինատ 1,000 թագէպ վար։ Ա-մէրիդա Բ. Մուդ. չիրքէթի 700,000 Բ. Մուդ. դրթ՝ադարը, վէ Ինկիլիզ Բ. Մուդ. չիրքէթի 37,597 քիթաղ թէվզի՝ էթմիշլէր տիր։

—.—

Տօդ. Թ. Ինու նամ մէշհուր պիր Ճափոնիալը

պիր գաչ այ էվվէլ շէօյլէ տէմիշ տիր․ «Պու մէմլէքէթտէ, [Ճափօնիատա] Խրիսթիյանլըգ վագթըյլա տէվլէթ իլէ միւթթէֆիգ տէյիլ իտի, լաքին շիմտի հալ պէօյլէ տէյիլ տիր ։» Մէմլէքէթ ի մէզքիւրէտէ էն մուգթէտիր վէ էն եաշլը Պուտտավի քահիններտէն Պանգօն Շիմատա շէօյլէ տէմիշ տիր, «Պու կիւնլէրտէ Պուտտավիլիյէ իշէ եարայաճագ սուրէթտէ խըտմէթ էտէն պիր քիմսէ պուլմագ փէք միւշքիլ տիր ։ Ճափօնիանըն հէր թարաֆընտա պիզիմ թաալիմլէրիմիզ պիզի պըրագըփ Խրիսթիյանլար իլէ պիրլէշիյօրլար ։ Եիւքսէք սընֆ արասընտա Պուտտավիլիյէ ինանան պիր քիմսէ նատիր պուլունույօր, քահինլէրիմիզ շիմտիքի հալտա տէվամ էտէրլէրսէ Պուտտավիլիյին միւսթագպէլի եօգ տըր տէմէք տիր ։»

—·—

Ամէրիգանըն Պօրտ շիրքէթի, տիւնեանըն միւթէ'աատիտ թարաֆլարընտա վէ քէնտիսինին թահթ ը իտարէսինտէ պուլունան 26 գօլէճ վէ 'իլմ ի իլահիյաթ մէքթէպլէրինէ սէրմայէ օլմագ իւզրէ, 400,000 Ինկ. լիրասը պիր մէպլաղ ճէմ' էթմէքլիյէ միւրատ էթմիշ օլուպ, պու մագսատա ի'անէ էթսինլէր տէյիւ խայրխահ զաթլարա միւրաճա'աթ էթմէքտէ տիր ։ Պաշգա պիր վագթ պու միւ'էսսէսաթըն եաւմի ֆինիսաթինի Աւետաբերտէ ի'լան էտէր իզ ։

—·—

Կէօթինկէնտէքի Փրօֆ. Բաթէնպուշ պու եագընլարտա Փրօթէսթան մէզհէպինին ճալիպ ի տիգգաթ եէնի պիր իսթաթիսթիգ ճէտվէլինի նէշր էթմիշ տիր ։ Միւմախիլէյհին հեսապընճա, Գաթօլիքլէր 250-260 միլեօն, Շարգի քիլիսէլէրին ճէմա'աթլարը 100-110 միլեօն օլտուղը հալտէ, ճիւմլէ Փրօթէսթանլար 180,000,000 նուֆուս տըրլար ։ Փրօ․լարըն էն չօգ պուլունտուղը մէմլէքէթ Մ․ Ամէրիգա օլուպ, օրատա 79 միլեօն էհալիտէն 65-66 միլեօնը Փրօթէսթան տըր ։ Ինկիլթէրրատա 42½ միլեօն էհալինին 37 միլեօնը, Ալմանիատա 56 միլեօնտան 35 միլեօնը Փրօ. տըրլար ։ Շուէտ վէ Նօրվէճտէ 7½ միլեօն, Տանիմարքատա 2½ միլեօն, Ռուսիատա 6 միլեօն, Մաճարիսթանտա 4 միլեօն, Ֆիլէմէնկտէ 3 միլեօն, Զուիչրէտա 2 միլեօն, Ֆրանսատա եարըմ միլեօն, Ավսթրիատա 250,000 Փրօ. վար տըր ։ Ինկիլիզ միւսթամէրաթընտա 10 միլեօն Փրօ. միսիօնէրլէրին թէ'սիս էթտիյի քիլիսէլէրտէ 4 միլեօն Փրօ. վար տըր ։ Շու շայան ը տիգգաթ պիր հագիգաթ տըր քի 180 միլեօն Փրօթէսթանլարըն 114 միլեօնը Ինկիլիզ լիսանընը թէքէլլիւմ էտէն էհալի տիր ։ Բէզալիք պու 180 միլեօնտան 100 միլեօնը Բարեկարգեալ Թարիխի քիլիսէլէրէ 'ա'իտ տիրլէր, շէօյլէ քի 57 միլեօն Մ․ Ամէրիգատա, 32-33 միլեօն Եվրօփատա, վէ 10 միլեօն սա'իր մէմլէքէթլէրտէ տիր ։ 56 միլեօն Լուտէրական պուլունուպ, պունլարըն 22 միլեօնը Ալմանիատա տըր ։ 29 միլեօն տա Ինկիլիզ քիլիսէսինէ 'ա'իտ տիր ։

Ք․ ՄՈՒԳ․ ՄԻՒԹԱԼԱ'ԱՍԸ

ՄԱՐՏ 15-21

Փազար․ Յոբ․ 14 ։ Յոբ ատէմէ պիր ճիհէթտէն պագըյօր քի չիչէքտէն տէ զա'իֆ, աղաճտան տա 'աճիզ տիր․ լաքին եինէ տէ էօլմէմէզլիյէ հասրէթ չէքէր ։ (այ․ 14) 'Ահտ ը 'Աթիգտէ էն պէօյլիւք զաթլար պու սիւ'ալա գօլայ ճէվապ վէրէմէտիլէր, լաքին Ռապպըմըզ «Գըյամէթ վէ հայաթ պէն իմ» տէյէրէք վէ քէնտիսի գըյամ էտէրէք պիզէ էօլմէմէզլիք իչիւն թէ'մինաթ վէրմիշ տիր ։

Փազ․ էրթ․ Յոբ․ 15. 1-16 ։ «Ալլահըն թէսէլլիլէրի սանա ա՞զ պիր շէյ մի կէօրիւնիւր․» (այ․ 11) Վագա'ա Եղիփազ վէ տօսթլարընըն Յոբա վէրտիյի «թէսէլլի» ազ շէյլէր իտի ։ Յոբը կիւնահքեար տէյիւ իթթիհամ էտիպ, անը թէվպէյէ տա'վէթ էտիյօրլար իտի ։ Ինճիլին վէրտիյի թէսէլլի պունտան նէ՛ գատար ֆարգլը տըր ։ 2 Կոր․ 1. 3-5է միւրաճա'աթ օլունա ։

Սալը․ Յոբ․ 16. 17-22 ։ Յոբ մէ՛յուսանէ իշթիքեարընըն իչինտէ պիլէ շահիտի տէյիւ Ալլահը թանըյօր ։ Եինէ զուլմ օլմատըղընը, վէ տու'ասընըն խալիս օլտըղընը պիլէրէք, էնճամ Ալլահըն քէնտինի հէմ Ալլահըն հէմ ատէմլէրին նազարընտա թէպրիր էտէճէյինէ էմին օլույօր ։ Ռոմ․ 3. 26յա պագ ։

Չար․ Յոբ․ 17 ։ Խուսուսա 3իւնճիւ այէթէ տիգգաթ էյլէ ։ Ալլահըն քէնտինէ զամին, եա'նի քէֆիլ օլուպ, էլ վէրմէսինի րէճա էտիյօր ։ Յոբ Ալլահտա պիր թէֆրիգաթ կէօրիւյօր, էօյլէ քի օ հէմ տա'վաճը, հէմ շահիտ, հէմ ալաճագլը, հէմ քէֆիլ օլապիլիր ։ Պիզիմ քէֆիլիմիզ Քրիստոս տըր ։ 'Իպր․ 7. 22 ։

Փէրշ․ Յոբ․ 19. 21-29 ։ Պապ 18տէ Բաղդատ եինէ Յոբը թա'զիր էտէր․ Յոբ իսէ քէնտիսինին փէրիշան հալինի թա'րիֆ էթտիքտէն սօնրա եինէ Ալլահա իլթիճա էտէր ։ Այաթ 25, 26տաքի իւմիտինէ պագ․ պու իւմիտ Քրիստոստա իթմամ օլունմըշ տըր ։

Ճիւմ․ Յոբ․ 20. 18-29 ։ Սոֆարըն իֆատէսի Յոբ իչիւն սահիհ տէյիլ իսէ տէ, հագգըմըզ գազանճամը իճթինապ էթմէք կէրէք տիր ։

Ճիւմ․ էրթ․ Յոբ․ 21. 1-16 ։ Շէրիրլէրին քէնտի զէմինի իչլէրինտէ միւյէսսէր օլմալարը պիզի շէրրէ սէվգ էթմէմէլի տիր ։ Յոբըն այ․ 16տաքի գարարը պիզիմ տէ հայաթ գանունումուզ օլսուն ։

ՇՈՒՈՒՆԱԹ Ը ՍԻՅԱՍԻՅԷ

ՏԱԽԻԼԻՅԷ

Տէրէսա'ապէր. Տար իւլ խայը ը 'ալի գուսնտուրա-խանէսի իչիւն Մուէնօս ֆապրիգասընտան իճապ էտէն մաքինալար սըփարըշ էտիլմիշ, վէ պիր գըս-մը կէլէրէք ի'մալաթա պաշլամընշ տըր։ —Մէս-քիւքեաթ խտարէսինէ 'ա՞խտ օլարադ Ալմանիատան ճէլպ էտիլմիշ բաղդաս մաքինասընին տէմիրտէն օ-լան գըսմը կէչէն Փէնճէնպիհ կիւնիւ մահալընա նապլ վէ վալ' էտիլմիշ տիր։ —Էքմէք ֆիյ՞աթընին 50 փարատան 45 փարայա թէնզիլինէ դարար վէ-րիլմիշ տիր։ —Տէրիսա'ատէթ ըլխթըմլարընին իւ-ղէրինտէ ինչա օլունճադ եէնի կէօմրիւք էպնիյէ-սինին Փաղար էրթէսի կիւնիւ վալ' ը էսաս ը բէսմի իճրա օլունմըշ տըր։ —Սմէրիդալը 620 սէյտահը համիլէն լիմանըմըզա կէլէն Աբպոլէ վապօրը Փաղար կիւնիւ Տէրիսա'ատէթտէն հարէքէթ էթմիշ տիր։ — Թարաֆ ը էշրէֆ ի հաղրէթ ի Փասիշահտէն Թաթավլա հէյ՞էթ ի խայրիյէսինէ 50 լիրա 'ինայէթ ու ինան պույուրըլմըշ տըր։ — Շիրքէթ ի Խայ-րիյէ մէ՞մուրիյին վէ միւսթախտէմիյնի մա'աշաթընին Թէզեկիա էտիլէճէյինի Մ'ծէրնէօր եաղըյօր։

Վիլայէթ ը Շահանէ. Պունտան պէօյլէ էհլի պուշ-լար իչիւն տախի պայթար չէհատէթնամէլերի ա-բանըլմասը զըմնընտա Ատանա-Մէրսին չմէնտըֆէ-րի դումիանեասընա Թէպլիղաթ իճրասը մէրճի' ի 'ա՞իտինէ եաղըլմըշ տըր։ —Տիյարպէքիր չէհրինին Էլիւքս լամպալարըյլէ Թէնվիրի գարարկիր 'օլմուշ տըր։ —Էնդարէտ իսիէքճիլիյին Թա'միմի իչիւն 150 պին 'ատէտ Թուֆ ֆիտանընին իրսալը մէր-ճի'ինտէն Թալէպ օլունմըշ տըր։ —Ինկիլթէրրալը Փրոֆ. Բալիյէ Գոնեատա Գարա փունար մէվզը'-ինտէ տասարը 'ալթիդա հաֆրիյաթը իճրասը իչիւն միւսա'ատ վէրիլմիշ տիր։ —Ատանա սահիլինտէ Բէլէնարէտէքի քէօմիւր մա'ատէնի հաղդընտա քէշ-ֆիյաթ վէ Թէտղիղաթտա պուլունմադ իւզրէ, պիր հէյ՞էթ ի ֆէննիյէ ի'զամ դըլընմըշ տըր։ —Վի-լայաթ ը Շահանէ մերքեզլերինտէ տէպպաղխանէ-լեր Թէ՞սիսի, վէ պուրալարա ուսթալար Թա'եինի խուսուսընա դարար վէրիլմիշ տիր։ —Էսքիշէհիր չմէնտըֆէր մէվզը'ինտէն Աղար պաչը նամ մահալէ դատար քիւչատ էտիլէն եոլըն Թա'միրի ֆէրման պույուրըլմըշ տըր։ —Վիլայաթ ը Շահանէ տախի-լինտէ նէ դատար դարիյէլեր վէ մաղրա'ալար օլ-տըրընին ղիլտիրիլմէսի Թա'միմէն եաղըլմըշ տըր։ —Պասրայա 500,000 ղուրուշլըդ ուֆադ սիքքէլէ-ռին իրսալը լիւզումը վիլայէթտէն Պաղդ 'Ալիյէ իչ'ար էտիլմիշ տիր։ —Պանր ը Լութ վատխինտէ-քի մա'ատէնլէր հաղդընտա Թէհարրիյաթ իճրասը ի-չիւն Ալմանիատան ճէլպ էտիլէն Տր. Պլանքէ վէ ըէֆիգաթընտա պուլունան հէյ՞էթ ի ֆէննիյէ իճ-բա ի վազիֆէյէ պաչլամըշ տըր։ —Մա'մուրէթ իւլ 'Ազիզտէ պիր զարիպլէր խատթախանէսիյլէ պիր տէ մէքթէպ ի սէնայի' ինչասը մէրճի'ինճէ Թէնսիպ օ-լունմըշ տըր։ —Եաֆատա զայէթ չիտտէթլի ֆուր-թունալար զուհուրա կէլմիշ, փօրթուգալ աղաճ-լարընճա 600,000 ֆրանդ բատտէսինտէ խասարաթ օլմուշ տըր։ —Մէտինէյէ ճարի 'Այն ը Զէրդա սու եօլլարը ինչա՞աթը իչիւն չիմտիյէ դատար թօփլա-նան ի'անէնին եէքիւնիւ 136,294½ զուրուշա պա-լիդ օլմուշ տըր։ — Իսքէնտէրուն իլէ Հալէպ ա-բասընտաքի եօլըն ինչասը պիլ միւնադասա 8,600 լիրայա պիր դումիանեա թարաֆընտան տէր'իւհատ օլունմըշ տըր։ — Պիլէճիքտէ իսիէք մէվճուսը կիւնտէն կիւնէ չօղալմադա տըր, օդդասը իքի լիրայա տըր. կէչէն սէնէ 285 զուրուշ խտի։ — Պիր միւատէթտէն պէրու Էնդարէյէ խատէսի իճրա էտիլմէքտէ օլան Խանըմիւնար սուլթընին խապէ մա'ամէլէսի խիթամ պուլմադասա տըր։ Էնդարէ պէլատէսինին Թէզեկինի զըմնընտա պիր չօգ ումուր ը նաֆի'ա իճրա էտիլմիշ տիր։

Մէ-ՐԷՆԷԼԷ'Ն. Խարիճտէն մէմալիք ի չահանէյէ կէլէճէք զախիրէլերին սապզը կիպի կէօմրիւք ըէմինէ թապի' ԹուԹուլմասըյլէ պէրապէր, մէ-մալիք ի չահանէտէն տախի խարիճէ զախիրէ չը-գարըլմասը մէնսու'իյէթինին իլդասը խուսուսլա-ընա իրատէ ի սէնիյէ սատը օլմուշ տըր։ —Մէճ-ճանէն միւրուր Թէզքէրէսի ալմադ իւզրէ, պուն-տանպ էօյլէ մահալլէլերճէ 'իլմուխապէր վերիլմէմէսի զըմնընտա թա'միմէն Թէպլիղաթ իճա օլունմըշ տըր։ —Մըսըրտա Թէպ ճիվարընտա Բամսէսին հաֆիտէսի զրալիչա Թաոզէրթին միւճէվհէրտաթը պուլունմըշ տըր։ —Իսքէնտէրիյէտէ վամուդ վիա-ցասը խայը տիւշմիւշ տիր։ — Սվսթրիա 'ալիմ-լերինտէն Մ. Պոզէրպ Անատոլու Թարաֆլարընտա ասար ը 'ալթիդա հաղդընտա պա'զը Թէպլիղաթ իճրա էյլէյճէք տիր։ —Պուլկարիսթան Փրէնսի հաղրէթլերի իլէ Փրէնսէս էլէճնօրա տիւ Բէօյա-քէսթրիչին բէամ ի իլտիվանը իճրա էտիլմիշ տիր։ —Սէրմայէ վէ ճիհաղ Թէչքիլի էսաս իթթիֆաղ էտիլէրէք, պիր իպթիսատա պանդասընին Թէ՞սիս ու քիւչատը իչիւն Թիճարէթ վէ Նաֆի'ա նազա-ռէթինէ պիր լա՞ինա Թաղտիմ զըլընմըշ տըր։ — Մըսըրտա Շեյլալ մէվզը'ինտէ դասլ էթ Թարիխ զէմանլարա 'ա՞խտ պիր 'դասլրիսթան պուլունմըշ տըր։ Պուրատա կէօմրիւլիւ պուլունան ճէսէպլէր Փարաւանլարատան էվվէլ Մըսըրտա եաչամըշ պիր դավմա մէնսուպ օլուպ, փէք իպթիսատի պիր Թարզ-ատա մումնա էտիլմիշ տիր։

Ինձ. ճէմ. Սապրդ Պրուսա վա՛ղը Պատ. Յովաք Արապեանը Փետր. 28ին Պաղչէճիքին վէֆաթ էթմիշ իսկիլինի մա՛էթթէ՛էսսիւֆ պէյան էտէրիզ։ —Սիվաս չօպանը Վեր. Միհրան էֆ. Գալանճեան պիր գաչ հաֆթա իչիւն էնտէրէսէ կիթմիշ օլուպ, օրատաքի չօպանսըզ Ինձ. ճէմա՛ատը բուհանիճէ թէսլիյէ էտէճէք տիր։ —Վեր. Հայկ Ատատուրեան ախիրէն Օրլինսին պիրինճի Ժողովական քիլիսէսի չօպանլըզընա տա՛վէթ էտիլմիշ տիր։ Օրլինս Բէյի Գասան էն մուհիմմ սայֆիյէլէրինտէն պիրիսի օլուպ, անըն Ժողովական քիլիսէսի 1646տա թէ՞սիս էտիլմիշ օլմաղլէ, էն էսքի վէ էն պէօյիւք քիլիսէսի տիր։ —Վեր. Կ. Պ. Ատանասեան Նիւ Եօրք տարիւֆիւնունընտա Թէրպիյէ ի Ամֆալ Մու՛ալիմի 'իւնվանընա նա՞իլ օլմուշ տըր։ —Դաղէթամբզըն Ե նօմէրօլը նուսխէսինտէ Ինձ. ճէմ. դրսմընտա Ամնթաղ Ազարիա Սմիթհ խասթախանէսինտէ 1906-1907 սէնէսինտէ իճրա օլունան 'ամէլիյաթ ը ճէրրահիյէնին մըգտարը 604 օլաճադ եէրտէ սէհվէն 104 տէյիւ կէօսթէրիլմիշ տիր։ —Սարգիս էֆ. Ալպարեան Ամերիգանըն Հարթֆորտ չէհրինտէ բուհանի մէ՞մուրիյէթէ թախսիս էտիլմիշ, վէ թախսիս տու՛ատընը չէհր ի մէզքիւր չօպանլըընտան Տր. Թուիչել 'արզ էյլէմիշ տիր։

Էրմ. ճէմ. Փաթրիգ հաղրէթլէրի Տեսընդատաջ եօրթուսընտա Ղալաթա Սբ. Լուսաւորիչ քիլիսէսինտէ հաղըը պուլունտը, վէ վադթ ու հալա միւնասիպ պիր վա՛ղ իրատ էթտի։ Եէվմի մէզքիւրտէ Յովհաննէս Կոլոս փաթրիգին վէֆաթընը ըէս՞ի սէնէ ի տէվրիյէսի միւնասէպէթիյլէ միւշարիլէյհ անտէն տաբսի պահս էթմիշ, վէ 100 փաթրիգ իչինտէ 28 սէնէ փաթրիգլիք քիւրսիսինտէ օթուրմուշ եէկեանէ զաթ իսկիլինի պէյան էյլէմիշ տիր։ Միւշարիլէյհ Ղեւոնդեանց եօրթուսը կիւնիւնտէ Փաթրիգխանէ քիլիսէսինտէ Ղեւոնդեանց 'ազիզլէր նամընա թէ՞լիֆ էյլէմիշ օլաբընը պիր տու՛ատը գրա՞թթ էթմիշ տիր։ Միւշարիլէյհ բուհալանիյէթինին պիւթիւն միւատէթինտէ նութպարը միւսթէնա օլարագ, 1,970 վա՛ղ իրատ էթմիշ տիր։ — Էտիրնէյէ միւհթէրիգ աղդային վարժարանընն եէնիտէն ինչասընա իրատ ի սէնիյէ սատը օլմուշ տըր։ — Էրմէնի խասթախանէսի իտարէ մէճլիսի Տօդ. Շէրպէթճեանընն խթի՛ֆասընը դասուլ, վէ անըն եէրինէ Տօդ. Դաւթեանը սէր թասիպլիյէ թա՛եին էյլէմիշ տիր։ —Սիս մանասթիրը մէքթէպի նաղարը Տ. Ներսէս վրդ.ին թալէպի իւզէրինէ Մէրսինտէ իքի Էրմէնի՝ մէզքիւր մէքթէպտէ պիրէր չակիրտին մէսարիֆինին թէսվիյէսինի տերիւնտէ էթմիշ տիր։ —Երուսաղէմ եէթիշէն զիյարէթճիլէրին մըգտարը 500է եէթիշմիշ օլուպ, պիր չօդ զիյարէթճիլէր տէ եօլտա տըրլար։ —Երևանընն Թաղա դարիյէսինտէ վէֆաթ էթմիշ օլան Տիկին Տ. Սարգիսեանցին օղուլլարը մահալլի Էրմ. ճէմա՛ատը մէքթէպինէ պիր պաղչէ իլէ պիր թարլա վաղֆ ու հէպա էյլէմիշլէր տիր։ Թէրթիպաթ ը ախիրէ մուճէպինճէ, մահալլէ մէքթէպլէրինին Ռուս մէ՞արիֆ նազարէթի մէքթէպլէրի սայըսընա իսխալ էտիլմէյիպ, Էրմէնի Կաթողիկոսընըն իսարէսի ալթընտա դալաճագլարը անլաչըլըզընտան, Ռուս էրմէնիլէրինին արասընտա մէքթէպլէր իչիւն եէնի եէնի հէտիյէլէր վերիլմէյէ պաչլանմըշ՞ըր։ —Իզմիտ մէրխասասը կէչէն հաֆթա Օվանճդտա Տիրացու Ղեւոնդը քնյ. թախսիս, վէ Տաճատ թէսմիյէ էյլէմիշ տիր։ —Թավշանճեան թիճարէթխանէսի Տիկ. Թավշանճեանընն նազարէթ վէ իտարէսի ալթընտա ուսմուրը թիւճճարիյէսինէ տեվամ էթմէքտէ տիր։ Միւսամիլէյհա իլէ էվլատլարը՝ միւթէվէֆֆանընն Փաթրիգխանէ մէքթէպլինին ինչասը իչիւն վա՛տ էթմիշ օլաբընը մէպլաղը թէմամէն թէ՞տիյէ էթմիշլէր տիր։ Էդնատեան էֆ. տախի թախմին օլունան մէսարիֆ ի ինչա՞իյէնին տիկէր նըսֆը օլան 3,000 լիրայը վերմիշ տիր։ Թանզիմ օլունան ըէամ ու փլանա կէօրէ, մէզքիւր մէքթէպ պինասը 500 չակիրտի իմթիվա էտէճէք, վէ պէօյիւք զիյնէթ սալօնընտան պաչղա, 8 տէրսխանէյի հավի պուլունտաճագ տըր։ —Իզմիրտէն չէհրիմիզէ կէլէճէք օլան փիրանիսթ Էլմասեան էֆ. Ալմանիա վէ Ինկիլթերրատան տա՛վէթնամէլէր ալմըշ օլաբընընտան, Էվրօփայա 'ազիմէթ էթմիշ տիր։ —Թէրճէմանը Հաֆէզաթ վէ Ճէրէոէ է Շարքեյէ զաղէթալարընընն սապրդ միւ՞էլլիֆի Տիդրան էֆէնտի Ադամեան կէչէն հաֆթա վէֆաթ էյլէտի։ — Էրմէնի փաթրիգխանէսի մէքթէպլէր մէճլիսի միլլի մէքթէպլէրին կէչէն սէնէյէ մախսուս իսթանբիսթիգ ճէտվէլինի թանզիմ վէ թաշ՛ էտիլմէք իւզրէ Փաթրիգ հաղրէթլէրինէ թադիմ էյլէմիշ տիր։ —Երուսաղէմ մանասթիրը քիւթիւպխանէսի նազարը Տ. Մեսրոպ Վրդ. Նիշանեան Կոլոս Յովհաննէս վէ Շաղթայակիր Գրիգոր Փաթրիգլէրին թասվիրլէրինի պուլուպ, անլէրի Փաթրիգ հաղրէթլէրինէ կէօնտէրմիշ տիր։

Փետր. 20/6 Մարտ

ՍԱՐԱՖԻՅԷ. Էսհամը միւպէտտէլէ	Լ.	0.	104	29	
Շարդ Տէմիր Եօլու Թահվիլաթը	Ֆրգ.		177	50	
Ա. Գրէտի Ֆոնսիյէ Էժիպտիէն	»		289		
Բ. » » »	»		257	50	
Պանդ Նասիոնալ տը Կրէս	»		410		
Մէճիտիյէ ղրշ.	108	6	Գրըմիս ղրշ.	50	
Մէթալիք »	101	20	Լիրա Ինկիլ »	110	2
Կիւմիւշ ուֆգ.»	105	10	Կմշ. Մեթ. 6սը »	64	51
Նափոլէոն	87	15	Գա՞իմէ » »	8	72

ԽԱՐԻՃԻՅԷ

Ամերիկա. Բէ՞հս ի հիւքիւմէթ Մր. Բօղէվէլթ՝ Պէյն էլ Էյալաթ Թիճարէթի գօմիսիօնընա պիր 'պէյաննամէ կէօնտէրէրէք, ատմիր եօլու միւսթախտէմլերինէ 'ալագատար պուլունան վէ իհթիմալ քի իշճիլերին իւճրէթլերինին թէնզիլաթըյլէ նէթիճէլէնէճէք օլան հալլերին, թէգթիչինի էմր էթմիշ տիր։ Բէ՞հս ի հիւքիւմէթին տիւշմէնլերի պունը 'ամէլէ սընիքընին քէնտի բէյլերինի Մր. Թէգթ լէհնտէ վէրմէլերինի թէ՞մին իշին ճիւրա՞թքեարանէ պիր մու'ամէլէ թէսմիյէ էտիյօրլար իսկ տէ, սա՞իր պիր չօղ քիմսէլէր պու մու'ամէլէյէ կէրէք 'ամէլէ արասընտա խօշնուտսըզլըղըն էօնիւնիւ ալմադ, կէրէքսէ պիր միւչքիլաթ զուհուրընտա էլտէ մա'լիւմաթը թամամէ պուլունմադ իշին 'ադիլանէ պիր հարէքէթ նազարբյլէ պագբյօրլար։ Հարպիյէ նազարը Մր. Թէգթ Փեար. 22տէ Պրգիէլօտա պիր նութգ իրատ իլէ չու իւմիտի պէյան էյլէմիշ տիր քի, Գօնկրէս օրտույը մէմլէքէթին միւտաֆա'սը իշին մուգիթալի օլան տահա ճէսիմ դուվվէ ի տաքէրիյէ պիր մայա մագամընտա դուլլանադ տըր։ Միւշարիլէյհ չու խուսուսա նազարը տիդգաթ ճէլպ էյլէմիշ տիր քի, Հավայանընն, Ֆիլիփին ատալարընընն վէ Փանամա գանալընընն սէվահիլինին միւտաֆա'ա վասթալարը, եա՞նի իսթիհքամլար հալա նաթէմամ հալտէ պուլունույօրլար։ 'Այնի կիւնտէ ճէն. Կրանթ Նիւ Եօրգտա պիր նութգ իրատ էտերէք, Մ. Սամբրիգանընն մուհարէպէյէ հազբրլըգսըզ հալտէ պուլունմասընտան պահա էթմիշ, վէ Ճափոնիա իլէ մուհարէպէ վուզու'ը թադտիրինտէ Պահր ը Մուհիթ ի Բէպիր իլէ Պահր ը Մուհիթ ի Սաֆասինին միւտաֆա'սը իշին 2 միլեոն ատէմ լազըմ օլադաղընը պիլտիրմիշ տիր։ —Փեար. 25 թարիխիյլէ Նիւ Եօրգտան չէքիլէն պիր թէլէկրաֆնամէտէ տէնիլիյօր քի, «Պու էօյլէ տէն սոնրա Հրասըն ըրմաղը ալթընտան հաֆր օլունան չիֆթէ թիւնէլին բէտմ ի քիշատը իհթիֆալաթ ը ֆա՞իդա իլէ իճրա օլունմըշ տըր։ Նիւ Եօրգ իլէ Նիւ Ճէրսի վալիէրի Մր. Հիւզ իլէ Մր. Ֆօրթ պու բէտմէ իշթիրաք էթմիշլէր, վէ բէ՞հս ի հիւքիւմէթի Ուաշինկթընտա քեա՞ին Հուայթ Հաուստա փարմաղընը պիր տիւմէ իւղերինէ պասընճա թիւնէլին իքի ուճընտա վալիէրի համիլ պուլունան թրէնլեր հարէքէթ էթմիշլեր տիր։ ըրմաղն թա օրթասընին ալթընա տիւշէն նօղթատա թրէնլեր եէքտիկէրինէ բասթ կէլմիշլեր, վէ իքի վալիէր Նիւ Ճէրզինին Նիւ Եօրգա 'ադբպէթ ճիւմանիճէ պաղանմըշ օլմասընտան տօլայը թէ՝թթի ի թէպրիքեաթ էյլէմիշլեր տիր։» Բէզպիք Մէնհէթթն իլէ Պրուզլին արասընտա Իսթ ըրմաղը ալթընտան տախի պիր թիւնէլ հաֆր ու քիւշատ էտիլմիշ տիր։ Սա՞իր թիւնէլլեր տախի հաֆր ու քիւշատ էտիլմէքտէ տիրլեր։ Մէնհէթթընտա պիր դաչ եէնի թիւնէլլերին տախի 12 միլեոն Ինկ. լիրասը մէսարիֆ իլէ հաֆր ու քիւշատլարը թէսավվուր էտիլմէքտէ տիր։ Էն ճէսիմ նազլիյէ վասըթալարը պիլէ պէօյիւք Նիւ Եօրգ չէհրինին սօղաղլարընտա արթմադտա օլան գալապալըգլարը նազլ էթմէյէ քեաֆի օլմայօրլար։ Նիւ Եօրգտա մէհարբէթի հնտէսիյէյէ միւհթաճ սա՞իր թէշէպպիւսաթ ը սընա'իյէնին ինշասընա պաշլանմըշ տըր քի, պունլարըն ինշասը իշին տախի 50 միլեոն Ինկ. լիրասը տահա մէսարիֆ օլաճադ տըր։ — Փեար. 28տէ Էտիսընին ահվալ ը սըհհիյէսի գուլապը իւղերինտէ պիր 'ամէլիյէ ի ճէրբահիյէնին իճրասը 'ադասինճէ, զայէթլէ մուճիպ ի մէմնունիյէթ իտի։

Հէնդէսոն. Զատա Խել սէֆերի. Փեար. 21տէ Միրիլիվա Ուիլդօդս Զինարտան 7 միլ ուզաղտա Հալվայ իւղերինէ հիւճում էյլէմիշ տիր։ Գուվվէ ի 'ադաքերիյէ Էնտրբսընն վէ Պարէթ ճէնէրալարընն գօմանտասընտա օլարադ տիւշմէն իւղերինէ իքի սաֆֆ օլարադ իլերիլէմիշլեր։ Տիւշմէն քիւլիյէթի մըգտարտա օլարադ, գուվվէթլի սիփերլեր արզասընտա եիւքսէք թէփէլեր իւղերինտէ պուլունմադտա իսիլեր։ Վէ լաքին Ինկիլիզ 'ադաքերի տիւշմէնին մէվզը'լերինի զապթ էթմիշլեր տիր։ Պին պաչը Ֆօրպզ Սէմիլ թէլեֆ, վէ 10 եէրլի 'ադաքր մէճրուհ օլմուշ տըր։ Փեար. 23տէ պիլճիւմէ տօսթ 'Ադիրիտի դապիլեէլերինին վէքիլերի Ինկ. օրտուսընա կէլերէք, մուխասէմաթին թա՝թիլ էտիլմէսինի, վէ Զաքքա Խելլերէ քէնտի թարաֆլարընտան հէյ՞էթ ի մէպ'ուսէլեր կէօնտէրէրէք, անլերի 'արզ ը թէսլիմիյէթէ գանաբրմադա չալըշմալարընա միւսա'ատ էտիլմէսինի ըրեճա էյլէմիշլեր տիր։ Պունլրն իւղերինէ 2 կիւն միւթարէքէ 'ադտ էտիլմիշ տիր։ Օրտու գարարկեահընտան Փեար. 26 թարիխիյլէ չէքիլէն պիր թէլէկրաֆնամէտէ տէնիլիյօր քի, «Պու ադչամ Ադիրիտիլերին գարարկեահընտան Ինկ. օրտուսը գարարկեահընա մուխալիֆլեր կելիպ, քէնտիլերին գապիլէնին ա'ճանը իլէ միւզաքերաթլարընին նէթիճէսի մագամընտա 'ադտ ը միւսալէհա իշին չերա՞իթ թէքլիֆ էթմէքլիյէ հազըր օլաբպլարընը պիլտիրմիշլեր տիր։ Միր. Ռուզբէվիլ կարընն անլերէլէ միւլագաթ էտեճէք, վէ անլերին մուբախասալարընը ճէն. Ուիլդօդսա կէօթիւրեճէք տիր։»

Ամանդա. Պերլինտէն պիլտիրիլմիյինէ կէօրէ, մալիյէ նազարը Պարօն Ֆօն Շթէնկել իսթի՛ֆա է-

տերէք եէրինէ Հէր Վօն Սիգօն թա՛նին օլունմըշ տըր։ Կէրչի Ալմանիատա տատմ պաչնա ալընան վէրկի Ինկիլթէրրա վէ Ֆրանսատա ալընանա նիսպէթէն տահա՛ ազ իսէ տէ, Ալմանիա տէվլէթի իլէ հիւբիւմէթլէրինին մէսարիֆաթը 355 միլեոն Ինկ. լիրասը տըր, հալ պու քի Ինկիլթէրրանընքի 275, Ռուսիանընքի 200, վէ Ֆրանսանընքի 150 միլեոն Ինկ. լիրասը տըր։ Իչպու պէլի թէնադուզ չու քէյֆիյէթլէ իդահ օլունապիլիր քի, Ալման մէսարիֆաթընին գըսմը ա՛զամը տէվլէթ թէչէպպիւսաթը վարիտաթըյլէ տէֆ՝ ու թէսվիյէ Կէտիր։ Ալմանիա ումուր ը մալիյէսինի թէնսիգ ու իսահ էթմէքլիյին կիւճլիւյիւ՝ Ալմանիանընն վէրկիլէրէ իհթիյաճընը այրը այրը Ալմանիա հիւբիւմէթլէրինին մալիյէճէ իսթիզալարըյլէ ույուշարմագլըղընն իմքանսըզլըընան նէշ՝էթ էտիյօր։ —Լէհ իսթիմլաք ը արագի դանուն լա՛ինասընին Ջնճի դրա՛աթընա Փետր. 27ատ Փրուսիա ա՛ևան մէճլիսինատ պաչլանմըշ, վէ էրթէսի կիւն 111 ըէյէ դարչը 143 ըէյ իլէ գօմիսիօնընն դանուն լա՛ինասընատա իճրա էթտիյի թա՛սիլաթընն բէտտա օլունարագ, լա՛ինանընն մէպ՝ուսան մէճլիսինատէն նէ հալատ կէլտիյէ օ հալէ իֆիրաղ էտիլմէսինէ դարար վերիլտի։ Պա՛տէհու մէզքիւր դանուն լա՛ինասը հէյ՝էթ ի ասլիյէսիյլէ դապուլ վէ թաստիգ էտիլտի։ Սօն տէֆ՝ա պաչ վէքիլ Ֆոն Պիւլօ իտարէ ի քէլամ էտիպ, հիւքիւմէթին մէսլէքինի իդահ վէ միւտաֆա՛ա էյլէտի։ —Մարտ 3ատ Ալմանիանընն Տրէտնօթ սիսթէմինատէքի ճէսիմ զըրհլըսը ատնիզ էնտիրիմիշ տիր։ Իչպու զըրհլընընն հաճմը իսթի՛ապիսի 17,960 թոնո օլուպ, սա՛աթատա 19 միլ սիւբ՝աթընատա տը. 1,838,000 Ինկ. լիրասը մասրաֆլէ ինչա էտիլմիշ օլուպ, իսմի էրոպ Պայէրն տիր։ Պու ճէսամէթատ տիկէր պիր զըրհը տահի 'անդարիպ Պրէմէնատ ատնիզ էնտիրիլէճէք տիր։

Ֆրանսա. Ֆէկիրջընընն պիլտիրտիյինէ կէօրէ, Սօսիէթէ Սաֆանդ սաղօնընատա Մ. Ալպէր Ժան թարաֆընատան զէմանէտիրվէրիլիք վէ Դահթօլիք Իսլահընա տա՛իր իրատա օլունան նուրթ նէթիճէսինատ ազատ Դահթօլիքլէրէ մահսուս եէնի պիր ճէմ՝իյէթ թէչէքքիւլ էթմիշ տիր։ Բօմա Դահթօլիք ճէմա՛աթլարը իլէ Փափա հաղրէթլէրինէ իսիթատէն ատիտէքի իւչ սիւ՝ալլէր իրատա էտիլմիշ տիր. (1) Փափա հաղրէթլէրի զէմանէտիրվէրիլիյի հիւքմ էթմէքլէ, օլ հիւքմիւն եանըլմազ պիր հիւքմ ու գարար օլուբզընը թասմիմ էթմիշ մի տիր. (2) 'Ամէպա Փափա հաղրէթլէրի չմամիքի 'իլմ ի իլահիյաթ էրպաղընատան ալա՛զըլարընն իճրասընա իճթիհատ էթտիքլէրի թէֆթիշաթ ու թէհարրիյաթընն մանքիւմիյէթինի թասվիպ էտի՛յօր մը, վէ (3) Դահթօլիքլէր 'իլմէ քէնտի տա՛իրէսինատ միւսթագիլ նազարը իլէ պագմազը՝ մը տըրլար։

Ինկիլթէրրա. Ինկիլթէրրանընն պու սէնէքի պահրիյէ պիւտճէսի՝ 32,319,500 լիրա օլուպ, կէչէն սէնէնինքինատէն 900,000 լիրա ֆազլա իսէ տէ, բիվայէթէ կէօրէ, օրտու վէ պահրիյէ պիւտճէլէրի կէչէն սէնէնինքինատէն ճէմ՝ան անճագ 13,984 Ինկ. լիրասը զիյատէ օլաճագ տըր։ Կէչէն սէնէ ինչա՛աթը պահրիյէ թախսիսաթը 8,160,000 լիրա օլաբզը հալատ, պու սէնէ 7,545,202 լիրա տըր։ Իչպու մէպլաղ իլէ Տրէտնօթ սիսթէմինատ պիր զըրհը, ճէսիմ պիր զըրհը դրուաղէօր, 6 սէրի՛ մուհաֆազալը դրուաղէօր, 16 թօրփէտօպօթ մուխրիպլէրի, վէ պիր թաղըմ զավվասէլէր ինչա օլունաճագ տըր։ Օրտունընն 1908-9 պիւտճէսի 27,459,000 լիրա, եա՛նի կէչէն սէնէնինքինատէն 301,000 լիրա էքսիք տիր։ —Փետր. 26ատա խարիճիյէ նազարը Լօրտ Կրէյ Գոնկո մէս՝էլէսինէ գարչը Ինկիլթէրրանընն վազ՝իյէթինէ տա՛իր ճալիպ ի տիզդաթ պիր նուրթ իրատա էթմիշ տիր։ Միւշարիլէյինին իտտի՛ասընճա, մէս՝էլէնին հալ ու ֆասլընա մախսուս եէկեանէ պա՛իս ի մէմնունիյէթ էտտա՝ Պէլճիդա էհալիսինին անը պիւսսիլիթին քէնտի հիւքմ ու նուֆուզը ալթընա ալմասը տըր։ Պա՛զը զազէթալար՝ պու նուրթը Պէլճիդանընն տահիլի իշլէրինէ միւտախալէ մազամընատա թէֆսիր էթտիքլէրինտէն, պու նուրթ Պէլճիդատա խայըճա նազար ը տիզդաթ ճէլպ էյլէմիշ տիր։

Զին. Ֆադումէն չմէնտրֆէրի մէս՝էլէսի վէ ասնընն Մանչուրիատա պէյնի էլ միլէլ մէնտաֆի՛է թէ՝սիրի էճնէպի վէ եէրլի զազէթալարընատա կիթտիքճէ զիյատէ նազար ը տիզդաթ ճէլպ էթմէքտէ տիր։ Ճափոնիա զազէթալարընընն պէյանընճա, Ինկիլիզ հիւքիւմէթի Ճափոնիա իտտի՛ասընընն մէշրու՝ իյէթինի թէսլիմ ու ի՛թիրաֆ էթմէքտէ տիր։ Մէշհուր զազէթալար պունընն նէթիճէսինին «այըդ դափու» մէսլէքինին դազմասը, վէ օ թարաֆլարատա Զին հաքիմիյէթինին զէվալ պուլմասը օլաճաղընը իտտի՛ա էթմէքտէ տիրլէր։

Իռլանդա. Մ. Նազի 11 այ մանպուսիյէթ վէ 4½ սէնէ տահի մէ՝մուրիյէթ ի բէսմիյէտէ պուլունապիլմէք հուդուզընատան մահրումիյէթէ մանքիւմ օլմուշ տըր։ Զաթէն մանպուսատա կէչիրիլէն միւտաէթ պու միւտաէթէ տահիլ պուլունտաղընատան, Մ. Նազի 'անդարիպ հապսխանէսէն սաղը վերիլճէք տիր։ Նազըր ը միւմանիլէյինին քեսթիպինին պէրա՛էթինէ դարար վերիլմիշ տիր։

ԻՍԹԱՆՊՈԼՍԱ.

Ա. ՑԱԿՈՐ ՊՕՅԱՃԵԱՆ ՄԱԹՊԱ՛ԱՍԸՆՏԱ ԹԱՊ՝ ՕԼՈՒՆՄՈՒՇ

Ֆինճանճըլար եօգուշը Ամէրիգան խան

ՄՈՒՀԻՄ ԻԼԱՆ

Թէնպիլ օրուանմբ։ Ֆիլ՝ամթլարլէ տա՞իմի գրյմէթի հա՞իպ քիթապպար

Ն՝.		Սահիֆէ	Դրչ.
772	Մի-բշիտ ի Թալիպլին 1 հիլա	332	$3\frac{1}{2}$
773	» » 2 »	226	$3\frac{1}{2}$
619	Ներածութիւն 1 հիլա	318	5
620	» 2 »	200	5
621	Մեկնութիւն Զորից Աստուածանաց պէզ դափը	924	12
622	միւզէյեէն	924	14
623	Մեկն. Գործ.—2 Կոր. պէզ դափը	523	7
624	» » » միւզէյեէն		9
625	Մեկն. Դաղ. — Յայտ. պէզ դափը	774	9
626	» » » միւզէյեէն		11
	Մեկն.լար 3 հիլա պիրլիքտէ պէզ դփ.		24
	» » » միւզէյեէն		30
777	Ա՛մալ ը Բուսուլ վէ Բօմալըլար Թէֆսիրի	340	5
628	Բառարան Սբ. Գրոց	635	10
768	Խրիսթիյան Թա՛լիմաթը	226	$2\frac{1}{2}$
697	Պատմութիւն Բարեկարգութեան	862	12
631	Քրիստոնէական Վարդապետութիւն	224	$2\frac{1}{2}$
822	Ատէմ օլան Ատէմ պէզ դափը	275	4
823	» » » միւզէյեէն	275	6
712	Քրիստոնէական Նկարագիր պէզ դփ.	283	4
712	» » միւզէյեէն		6
715	Ցանուն Նորա	206	3
826	Նապլիսթ վէ Նէպէվիլիսթ պէզ դփ.	646	12
	» » միւզէյեէն		15
716	Պատմ. Հին Կակր. և Մարդ.	536	12
720	Յիսուս Քրիստոսի վարքը	190	$2\frac{1}{2}$
719	Քրիստոսի Կեանքը	142	$2\frac{1}{2}$
830 A	Քրիստոսըն Էօմրիւ	152	$2\frac{1}{2}$
830 C	Քրիստոսըն սիրէթի	206	$2\frac{1}{2}$
754	Կենդանաբանութիւն	283	4
756	Հոգեբանութիւն	707	15
770	Ելմի Իլահի ի Թապի՛ի	221	3
789	Խրիսթիյան Եօլմըլարը	309	4
791	Վա՛զլար	400	4
817	Թիփ Լէվիս վէ Զբրաղը, պէզ դափը	223	4
705	Թիփ Լէվիս	223	4
830	Կէրի գաղան Մէճուսի, «	60	2

Պալատէ զիբբ օլունան քիթապպարըն մահալ ը Ֆիրուխթը Տէրսա՛ատէթաէ Ֆինճանճըլար եօղուչընտա Մատթէոսեան քիւթիւպխանէսի իսկ տէ, Զաղմագճըլար եօղուչընտա Պաղնց, Յովհան Աշճեան, Յովհաննէս Գըլըճեան, Զարդարեան, վէ Էսքի Զաղթիյէտէ Նշան—Պաղիկեան, վէ Դալաթատա Իրմիրի Օղլու խանընտա Նօ. 6, 7 Զարեհ Շիշմանեանընն քիւթիւպխանէլէրինէ տախի սատթըլարը կիպի՝ Թաշրսլարատա չէհրլէրտէ տախի հէր քիթապճրատա պուլունուրլար։

ՊԱՂՏԱՍԱՐԵԱՆ ՈՐԲԱՆՈՑ Ի ՊՐՈՒՍԱ

Փետրուարի մէջ մեզ յանձնուած դրամներն և իրեղէններն կը հրատարակենք խորին շնորհակալութիւններ մատուցանելով իւրաքանչիւր նուիրատուի։

Տ. Տ. Սահակ Բ. Ս. Կաթուղիկոս Կիլիկիոյ 95. Տ. Տ. Սահմանոս Ս. Արքեպ. Առաջնորդ Նիկոմիդիոյ 108. Վճարում է 20։ Տիկ. Ոլամնոյ Զալբգեան Պոլիս 162։ Թէհլէրեան Եղբ. Վալէվօ 345, այսինքն Ե. Թէհլէրեան Պէկիրատ 10 ամիսար, Ս. Քուջուլուեան անդ 10, Գ. Յովսէփեան անդ 5, Պ. Սարգիսեան անդ 3, Կ. Յովհաննէսեան անդ 2, Դ. Սահմանեան 2, Ն. Տաքէսեան Ուպէն 2, Հ. Պալըմեան անդ 3, Ո. Թէհլէրեան Վայլօվա 13, Ա. Թէհլէրեան անդ 7, Մ. Թէհլէրեան 10, Յ. Թէհլէրեան 6։ Տիկ. Ե. Քէմալեան Ամերիկա 121, այսինքն Ե. Քէմալեան 3 ամիսար և Օր. Ա. Քէմալեան 2, Աւետ. Եկեղ. Լանկա 108։ Արժ. Պատ. Ս. Տալբանեան Պաֆրա 108, այսինքն Օրց. 70, Եկեղեցին 24 և Բ. Ամիրճեան 17։ Օր. Ե. Ս. Թէլֆէեան Պոլիս 54 և Օրք. Մարի, Բօղ և Պ. Սարգիս և Մովսէս Պ. Գալփաղճեան Պոլիս 54։ Շարապխանեան Մեծ-Նար-Գիւղ 20։ Գ. Շիշմանեան 20, Բ. Շիշմանեան 20։ Գ. Նահապետեան 10։ Վեր. Փրօֆ. Գրիգորեան Պոլիս 270, այսինքն Յ. Թէլֆէեան 108, Փրօֆ. Ս. Պէզճեան Սմիրնա 50, Վեր. Մ Փափազեան 112 որոյ կէսը Սմիրնայի Որբանոցին համար։ Յ. Գալաղճեան Մարսիլիա 264, այսինքն Աւետ. Եկեղ. անդ 108, իր նուէր 54, Յ. Գէորգեան 20, Պատմութիւն վաճառեալ 5 և 8 բարեկամներէ 77։ Տէր և Տիկ. Մ. Շահանկիրեան 108։ Յ. Օրագեան 20։ Կէկանոսեան 20։ Բ. Քիպարեան 20։ Արժ. Բահանայք Աղբ. Եկեղ. Պրուսա 60։ Տօղ. Զիմիրը Ամասեա 40։ Պօտուրեան Եղբ. 108։ Ն. Կիւլմէզեան 20։ Վեր. Պ. Թաթիկեան Էրզինկեան 180, որոյ 170 ը Օրց. և գրեանք և 10 Մ. Անդիկեան։ Վեր. Մ. Մալեան Սիս 195, որոյ մէջ է Ս. Կաթուղիկոսի նուէր, Օրց. 70 և իր նուէրը 30։ Յ. Կրօսէ Աւստրալիա 798 որոյ 590ը իր նուէրը, Կ. Կրօսէ 118, Տիկ. Կ. Կրօսէ 59, Ֆ. Վ. Լուպքէ 31։ Սրճեի Նուպար 10։ Վեր. Յ. Երանեան Ամֆ. Գարա Հիսար 216, որոյ 48ը եկեղ. և մնացեալը Օրց. և գրեանք։ Ն. Արզումանեան Ամերիկա 172, որոյ 2 ամիսար 40 սէնթը Օրց. և Ս. Յովսէփեան 25 սէնթ. Ռ. Եաղուպեան 25, Տ. Եապրճեան 50, Յ. Տատրեան 25, Գ. Գալանճեան 50, Մ. Թաչճեան 50, Ն. Սէլէլիսիս 50, Յ. Արպանճեան 25, Կ. Մխալեան 50, Գ. Նուսխէճեան 50, Ոմն 25 և երկու քրիստոնեայ 50։ Մ. Ճիլաճեան Պոլիս 94։ Որբի մը համար 216։ Ն. Պարմպաեան Մարսիլիա 13։ Վեր. Տօղ. Զէյմպրոս Պարտիզակ, Որբի մը համար 540, Ա. Մա-

Թիկեան Պոլիս 118։ Գ. Տէմիրճեան 10։ Վեր. Ս. Յարութիւնեան Զէյթին Օրց. և դրեանք 100։ Տիկ. Բէօլեան 20։ Տիկ. Մ. Ուզունեան Ռոտոսթոյ 10։ Օրք. Ս. Կարապետեան, Ն. Փանոսեան, Ս. Ուզունեան և Ս. Գնալեան, վարժուհիք Ամերիկ. Վարժ. Պրուսա, որոց 2 սեղանին համար մտիլթի։ Տիկ. Ճօն Թովմասեան Պոլիս գործած. նամակագրաշար։ Ս. Մ. որբի մը համար 108։ Վճարուած 20։ Գ. Գանոնեան 20։ Վեր. Յ. Գնաճեան Գարիրէ 540, որոյ 240ը եկեղեց. ծննդ. նուէր, և 300ը Օրց. և դրեանք։ Կ. Տէրվիշեան 20։ Մ. Պալթաեան 20։ Արժ. Ս. Մոսճիատիս Ռոտոսթոյ Օրց. առնալիս 108։ Ս. Սէֆէրեան 20։ Օր. Ակնէս Վէնքէ Աւսարրալեա 118։ Այրի Տիկ. Ե. Սահակեան Խարբերդ ի յիշատակ իր հանգուց. ամուսնոյն 216։ Վեր. Ե. Բ. Բօնսթանդ 115։ Գ. Մաղեան 5 ոսկինոց 1 պահարան։ Այրի Տիկ. Մ. Լութֆիեան 10։ Օր. Մաթիա Պաղասարեան 340։ – Համագումար 6,627 դահեկան։ Գ. Պաղդասարեան

ԱՄԷՐԻԿԱ ՍԷՐԻՐԻՑԱԹԸ (Clinic)

Իսթանպոլսոյ Մահմուտ փաշայոյ ճաֆէր խանտա հէր Սալը վէ Փէնճէնպէհ կիւնիւ էօյլէսէն սոնրա ֆաղիր խասթալար մէճճանէն մուտ'այէնէ վէ թէտաւի օլունուրլար։

Ամէլիյաթը իմտալ էտէն խասթալըգլար իլէ կէօղ խասթալըգլարընա Սալը կիւնէրի պագըլըր։

Գաբնղարքն խասթալըգլարը իլէ կէօղ խասթալըգլարընա Փէնճէնպէհ կիւնէրի պագըլըր։ 4—10

1908

ԵԷՆԻ ԱԷՆԷՆԻՆ ԻԼՔ

ՂԱՐԻՊԷՍԻ

Յ. Գ. ՓԱԼԱԳԱՇԵԱՆԸՆ

ԳԱՆՁ ԻՐԱԳԻՏԱԿԱՆ

Նամէսէրի։ Պու էսէր խասսէթէն հաքք էտիլմիշ 300 բէսմէրի հավի տիր։ Զիւքիւր ու իւնաս մէքեսթիպ ի իպթիտա'իյէսի թալէպէ վէ թալիպաթընա մահսուս էն միւքէմմէլ տէրս քիթապը տըր։

Մէրքէզ ի ֆիւրուխթը միւ"էլիֆին Իսթանպոլսոյ Պէօյիւք Եէնի խանտան իւսթ գաթատա 55 նոմէրո իլէ միւրաժաամ ԳԱՐՈՒՆ նամընտաքի քիւթիւպխանէսի տիր։ 9—10

S. B. COULLOGLOU, Samsoun.

Fournitures Générales pour la Photographie. AGENT-DEPOSITAIRE pour toute la Mer Noire Turquie de la Société des PLAQUES & PAPIERS PHOTO.

GUILLEMINOT & C° PARIS.

1—26

ՓՕՍԹԱ ՄՈՒԽԱՊԷՐԷ ՎԱՐԱԳԱԼԱՐԸ

Զարդիկ վէ սա'իր եօրթու կիւնէրի վէ եէմի վէլասէթլէր իչիւն միւնասիպ օլարաք պու մէմլէքէթին չիչէքլէրինի ըսմէրինի վէ մէնզարէլէրինի միւսամիր մուխասպէրէ վարագալարը։ Մուխթէլիֆ նէմլէրէն 50 'ատէտի 7 եարսօտ 500 'ատէտի 60 'ատէտ 1էր ՂՐՇԼԸԴ փօսթա փուլընա պէտէլ կէօնտէրիլիր։ Ատրէս՝ Etablissement Horticole de Therapia Cons/ple

10—26

ԹԻՒՃԱՐԻՑԷ

Փեար.	29
Պուղդայ օդդա փրչ.	
Անատ. սէրթ ա'լա	57–58
Ոռ չուվալ ղրչ.	
Գըրմա պիրինճի	88–91
Էնդա. Գօն. գըր.	–
Օտէսա	115–120
Արֆա օդդա փրչ.	
Անատօլու Ա.	38
» Բ.	37
Ֆասուլա	100 օդդա
Սէլանիք	195–210
Դարա Տէնիզ	–
Նօխուտ օդդա փր.	
Պալըքէսիր	70
Անատօլու	56–57
Կաղ չիֆթ թէնէ. ղչ.	
Ռուս, փիտասամըզ իչէն	
Լիբա	100 ղրչ.տան
Սամս. Եաֆա օդ. փր.	131
Շեֆէր գանթար	ղրչ.
Թրբիէսթէ	92
Բուս	72
Գանվէ 100 օդ.	$5\frac{1}{5}$–$6\frac{1}{5}$ ղրչ.
Փէրլնճ չուվալը	ղրչ
Մըսըր	80–88
Իսկիլիպ	125
Բիլոն ֆր.	46
Ճափոն	130–148
Եէն օդդա	ղրչ.
Անատօ. գըրիմա	7–$7\frac{1}{8}$
Թէֆթիզ օդդա	ղրչ.
Էնդարէ, Եօղդատ	17–19
Փամֆ. Հալէպ օդդա	$5\frac{1}{2}$–6
Ատանա	
Աֆիոն օդդա	
Գա. Հիս., Պալքէ.	218–220

Եարքն կէնճէրին տա'ա մէճլիսի ալաթ. սա'աթ 9տա Գումգափուտա Բէսթատէ ին'իգատ էտէճէք տիր։ Տիտ. 2. 6։ Իսկիւտար, 8։ 1 Տիտ. 5. 22։